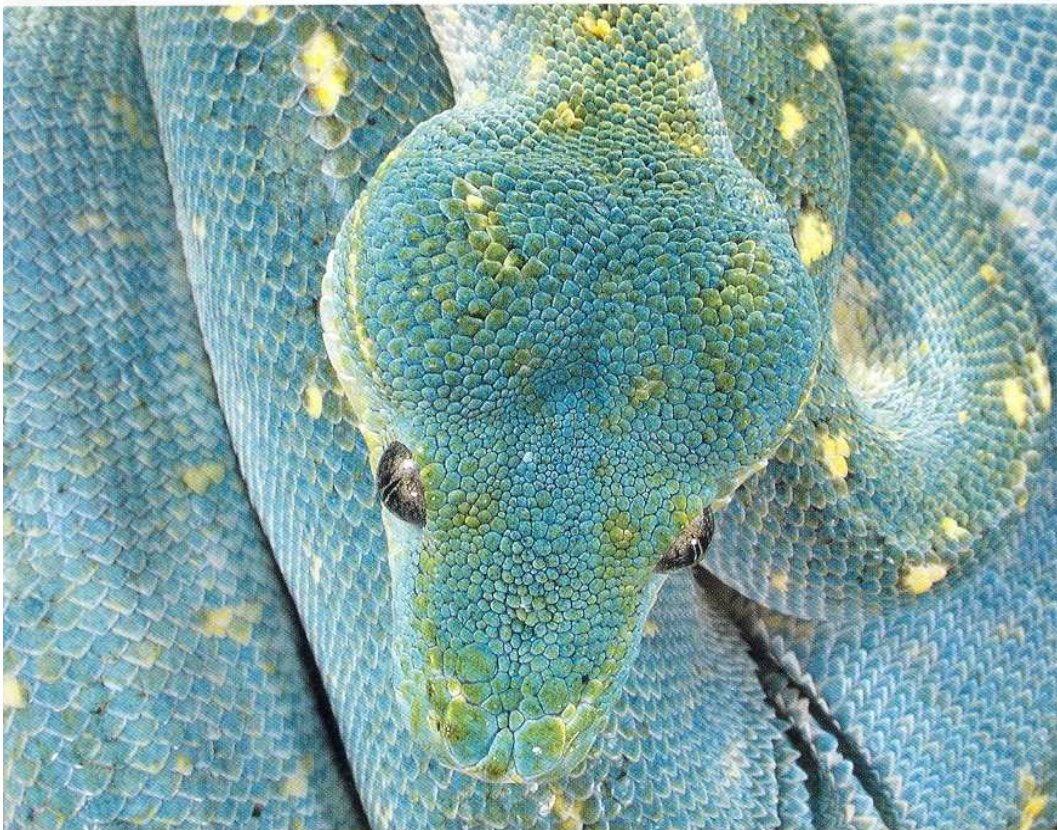
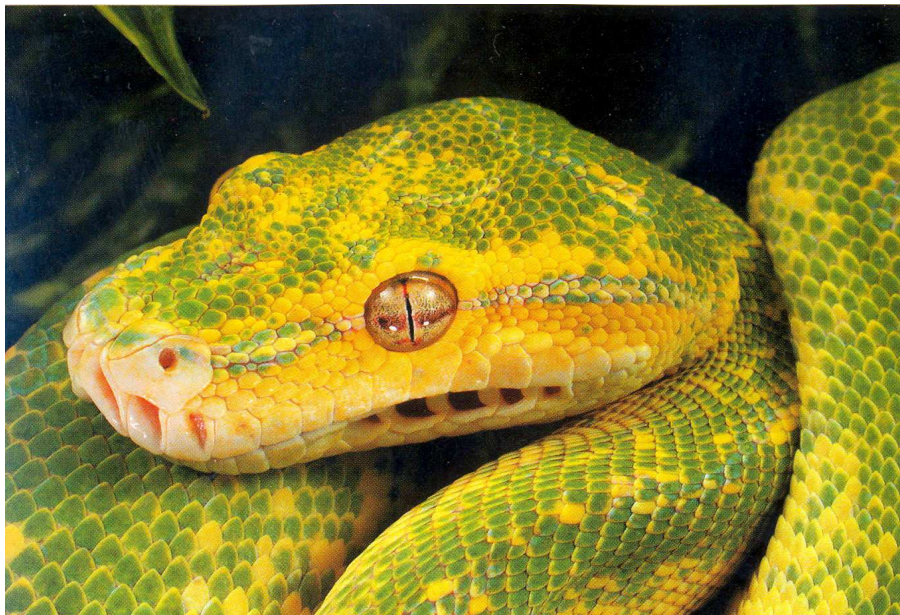

The Complete Chondro

**A comprehensive guide to the care and
breeding of Green Tree Pythons**

Greg Maxwell

Úvod

Vítejte ve světě stromové krajty zelené (*Morelia viridis*). Je to obdivuhodný a tajemný obyvatel deštných pralesů Nové Guinei a severní Austrálie. Tento noční had žijící na stromech je opravdu jeden z nejspecializovanějších hadů a v mém životě sehrál velmi důležitou roli. V této knize vám představím krajt zelenou neboli "chondo", jak jí přezdívají chovatelé podle jejího dřívějšího rodového pojmenování chondropython, od geografie a přirozených podmínek, až po úspěšný chov v teráriu, rozmnožování a odchov. Bude řeč o řešení častých problémů při chovu v zajištění a pravidlech chovu.

Zájem o chov krajt zelených se v posledních deseti letech zvyšuje, a proto je potřeba poznatky a zkušenosti úspěšných chovatelů shrnout do jednoho celku. Je také potřeba oddělit fakta od výmyslu týkající se této záhadné a kontroverzní krajty. Chovem plazů se věnuji přes třicet let, a chov krajt zelené se stal jeden z mých životní vášní. Nyní chovám a rozmnožuji pouze tyto krajty. V chovu a rozmnožování „chondro“ v zajištění existuje mnoho nezodpovězených otázek, které jsou sporné i v přírodě, a je na ně mnoho různých názorů. Nemůžeme se dokonce shodnout na vědeckém pojmenování, když krajta byla přeřazena z rodu *Chondropython*, do rodu *Morelia*, což roztrpčilo mnoho chovatelů krajt zelených. Více si o tom řekneme v kapitole I.

Informace a názory obsažené v této knize jsou založené na létech praktických zkušeností a pozorování, a potvrzeny kolektivními zkušenostmi úspěšných chovatelů krajt zelených. Název "Complete Chondro" poukazuje na můj pokus o zahrnutí všeho, co jsem se dozvěděl o těchto hadech, a poskytnout co nejobsáhlejší informace dalším chovatelům. Herpetolog Carl Kauffeld jednou řekl, že odborník je ten, který se snaží dozvědět stále více o méně věcech. Proto jsem se také rozhodl zaměřit se pouze na chov „chondro“, a myslím si, že čím více se o nich dozvíme, tím zjistíme, že je vlastně vůbec neznáme. Například, právě jsme na začátku rozšifrování tajemství o barevné ontogenezi (barvoměna), nebo o genetické zvláštnosti spojené s novorozenými hady a neobvykle zbarvených dospělých krajt. Proto doufám, že tato kniha bude sloužit jako odrazový můstek pro budoucí objevy.

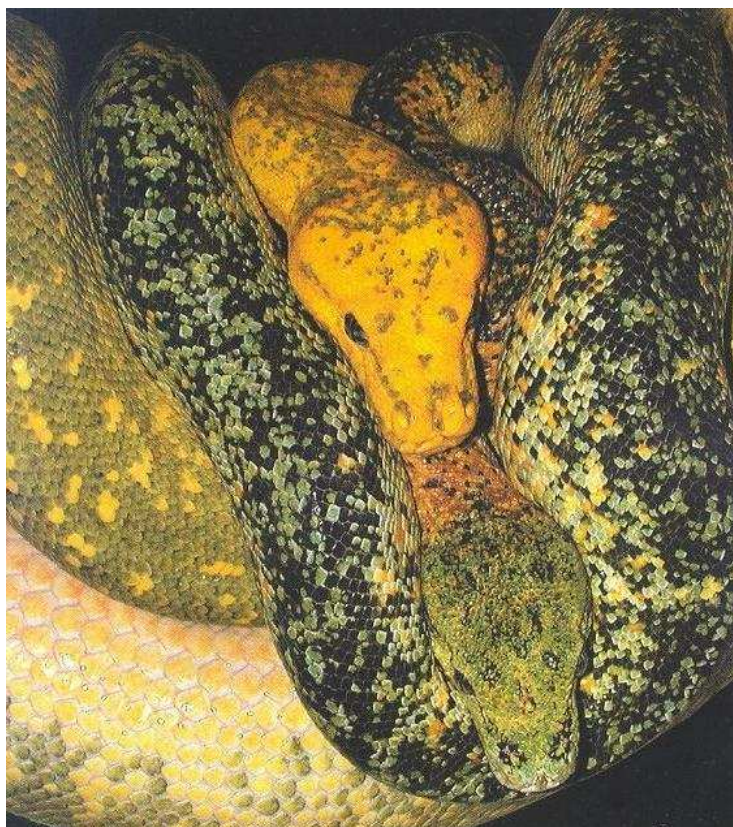
V textu a u fotografií jsem se rozhodl použít pojmenování jednotlivých krajt, tak jak je mám pojmenované nebo jak je znám. Uvědomuji si, že někteří chovatelé nedávají taková jména zvířatům, nicméně, většina chovatelů dává přednost takovému vhodnému pojmenování před identifikací pomocí čísel, ale číselná identifikace je velmi důležitá. Například, "Calico junior", "Sir Squiggles" nebo "Monty Python", se pamatuje mnohem snadněji než # GM-9909. Já jsem použil pojmenování zvířat (pokud je známo), a v závorce i číselnou identifikaci. Číselná identifikace určuje pokrevní příbuznost zvířat, stáří zvířat i jméno chovatele, a pomáhá v chovném programu. Já používám identifikační číselný kód tohoto formátu, který používá mnoho chovatelů, pro jeho jednoduchost a účelnost : Velká písmena znamenají iniciály chovatele (GM) následuje rok narození zvířete (99) a pak jednotlivé číslo zvířete (09). Toto poslední číslo obvykle signalizuje pořadí líhnutí v daném roce, takže číslo "09" znamená, že se zvíře vylíhlo jako 9. v daném roce.

Greg Maxwell

Mt. Vernon, Ohio USA

Fotografie

Všechny snímky v této knize, kromě označených, pořídil autor digitálním fotoaparátem Nikon Coolpix 990. Osvětlení pro většinu snímků bylo zajištěno dvěma Smith- Viktorem@ 600 watt, 3200K DYH krystalovými lampami s bílou odrazí s deštníky. Dvě 100-watt GE Reveal@ full-spektrum zářící žárovky poskytly další osvětlení. Okolní osvětlení z vrchu, bylo zajištěno dvěma 48" GE fluorescenční Kitchen a Bath@ žárovkami. Většina záběrů byla pořízena za použití ručního režimu.

Calico junior (GM-99-09) a Chiquita (GM-99-01).

Část I. Seznámení s krajtou *Morelia viridis*

Toto není trik fotografa ale odpočívající krajta

Kapitola 1. Přirozené prostředí krajty zelené

Morelia viridis je velmi atraktivní, stromová krajta z deštných pralesů Nové Guiney a některých z obklopujících ostrovů, které jsou součástí Indonésie. Byla také nalezena na Cape York Peninsula a v Severní Austrálii. I když je tato kniha zaměřená hlavně na krajty chované v zajetí, je důležité vědět něco o geografii a klimatických podmínkách v přirozeném prostředí těchto malých krajt, což pomůže chovatelům vytvořit lepší podmínky chovu v zajetí.

Laloki River, nad přístavem Moresby (centrální provincie, PNG): hustě zalesněná rokle. Foto Mark O'Shea.

Přirozené prostředí a klimatické podmínky

Přirozené prostředí krajty zelené je divoká, nepřístupná, rozmanitá ale nádherná krajina s členitým terénem. Ostrov Nová Guinea (PNG), je položen na rovníku, což znamená, že velká část ostrova má teplé a vlhké podnebí a velké množství ročních srážek. Nachází se zde druhá, co do rozlohy největší plocha tropického deštného lesa, hned po Amazonii. Nová Guinea má průměrně 80 palců srážek za rok v nížinách a přes 120 palců v horských oblastech.

Denní maximální množství srážek může být extrémně vysoké, s několika záznamy mezi 20 až 28 palce (508 až 711 mm.). Roční období se dělí na velmi vlhké a suché období. Tato období se mění a trvají v závislosti na poloze a výšce. Pouze malé ostrovy Sunda a východní Jáva mají přesně určené období sucha. Lokality na rovníku a vzdálené od proudícího suchého vzduchu z Australské pevniny, mají velmi krátké nebo žádné období sucha, kdy ale i v tomto období sucha mají určité množství dešťových srážek během několika měsíců. Nová Guinea leží mezi zemskými masami Austrálie a Asie, a to jí vystavuje silným vlivům monzunových srážek. Období vlhka trvá přibližně od listopadu do dubna, a období sucha od května do října, ale délka trvání a intenzita těchto období značně kolísá. Většina oblastí zaznamenává hojné dešťové srážky po většinu části roku. Prudké bouře jsou běžné. Proto mnoho chovatelů zaznamenalo pářící chování krajt zelených v zajetí během deštivého období s výrazně nízkým tlakem vzduchu.

Ambua (Jižní vrchovina provincie PNG):původní horský deštný les.
Foto Mark O'Shea.

Častý déšť je příčinou, vysoké relativní vlhkosti vzduchu, která je celoročně okolo 80%. Zaznamenaná průměrná denní teplota je také poměrně vysoká v závislosti na oblastech. V nížinách je teplota vyšší než v horských lokalitách. Teplota zpravidla kolísá od 68°F (20°C) do 89°F (31,6°C). Teplota zaznamenaná v Jakartě, město na ostrově Jáva, které je zhruba ve stejné zeměpisné šířce jako ostrov Aru (výskyt ostrovní populace krajt), byla v rozsahu 99°F (37,2°C) až 66°F (18,8°C). Teploty v horách mohou poklesnout ještě níže. Průměrné teploty zůstávají téměř stejné v letním i zimním období. Vzhledem k poloze ostrova blízko rovníku, trvá den 12 hodin.

Tato informace vede k logickému závěru, že krajty v zajetí vyžadují terárium vytápěné na 78 až 88°F (25,5°C až 31°C), poměrně vysokou relativní vlhkost vzduchu a denní osvětlení po dobu 12 hodin. Je vhodné zajistit kolísání teploty i vlhkosti mezi dnem a nocí. O podmínkách v teráriu budu podrobněji psát v další kapitole.

Alexishafen (provincie, PNG): Druhotný les na starém WWII japonském nouzovém letišti. Foto Mark O'Shea.

Není mnoho záznamů o chování a životě krajt zelených ve volné přírodě, a většina údajů pochází od sběračů krajt, ochránců parků a přírodovědců, kteří měli možnost vidět krajty v jejich přirozeném prostředí. Jak jejich jméno naznačuje (zelená stromová krajta-v angličtině), tráví většinu času mimo zem. Switak podal zprávu o objevení krajty na stromě patnáct stop vysoko (4,57 m). Nicméně, mnoho pozorovatelů udává, že mnohem víc krajt bylo nalezeno v nízkém podrostu nežli vysoko v korunách stromů.

Na rozdíl od *Corallus caninus* z Jižní Ameriky, který se cítí jako "ryba na suchu" když „nesedí“ na větvi, se *Morelia viridis* docela dobře pohybuje na zemi. Tato skutečnost překvapí mnoho chovatelů, kteří mohou mít velké obavy z toho, když jejich krajty leží den nebo dva na dně terária. Několik dovozců si všimlo, že místní lidé sbírají krajty v noci, když se plazí přes cesty. Dnes už víme, že *Morelia viridis* může využívat přirozené prostředí i nízko nad zemí. Proto i krajty v zajetí občas odpočívají na zemi, ale více si o tom řekneme později. Často se objevují zprávy, že *Morelia viridis* je hojná v oblasti, která je vzdálená od lidského obydlí. Ve skutečnosti mnoho pojmenování krajt podle "lokalit", je podle sběrných lokalit blízko u letišť, která pomáhají ulehčit vývoz.

Krajty se vyskytují od nížin až do nadmořské výšky 6500 stop (2000 metru). Je samozřejmé, že tyto nádherné krajty se pravděpodobně vyskytují v hojném počtu kdekoliv, kde mají vhodné přirozené prostředí a dostatek potravy. Jelikož velká část jejich domoviny je členitá a nepřístupná, je zapotřebí nashromáždit a analyzovat ještě mnoho údajů. V době psaní této knihy, probíhají politické nepokoje v částech Indonesie, a proto je výzkum v terénu nebezpečný v některých oblastech západní Papui (dříve Irian Jaya).

Rosení nádrže je důležité pro zajištění vhodné vlhkosti.

Taxonomie

Už v úvodu jsem se zmínil, že tato krajta původně nepatřila do rodu *Morelia*. Více než sto let byla známa jako *Chondropython*, a mnoho chovatelů a herpetologů, kteří s tímto druhem pracovali nebo ho chovali dlouhou dobu, mají určitou sympatii k tomuto pojmenování. Proto se většina milovníků těchto krajt neustále přiklání k tomuto názvu. Rod *Chondropython* byl tvořen pouze tímto jediným druhem, a většina chovatelů neviděla potřebu dělat v systematicce takové zmatky! Proč změna, když každý přírodovědec a milovník hadů na světě uznává pojmenování *Chondropython*? Odpověď leží ve vědeckém názvosloví.

V roce 1872 ji popsal Schlegel, podle mylné domněnky, že hadi postrádají mezičelistní kosti, a pojmenoval ji *Chondropython viridis*. Tato dvě slova se dají přeložit jako "chrupavka nebo zrnitý", a "zelený", což znamená "zrnitá zelená krajta". Je pouze domněnka, že Schlegel použil tento termín kvůli malým šupinkám na hlavě, která vypadá jako by byla zrnitá.

V roce 1975, McDowell zpochybnil platnost označení *Chondropython*, a v roce 1994, studie napsaná Arnoldem Klugem zpečetila osud dávného označení této krajty (Barker, pers. com.), a pojmenování *Chondropython* bylo vyřazeno. Krajta byla přerazena do rodu *Morelia*, kvůli blízké příbuznosti s touto skupinou, zejména s krajtou *Morelia spilota*.

V dnešním světě, který se zdá málo bezpečný a spolehlivý, někteří z nás cítí potřebu se spoléhat na něco starého, ověřeného a důvěrně známého. Proto krajty zelené v mém chovu budu vždycky nazývat "Chondros!"

Mezi rostlinami v teráriu nacházejí krajty úkryt. Najdete krajtu odpočívající v rostlinách?

Biologie

Morelia viridis patří mezi malé krajty. Dokonce ani vzrostlý dospělý jedinec není silnější než lidské zápěstí. Viděl jsem jedince měřící víc než šest stop (180cm), o hmotnosti okolo 2000 gramů, ale ty jsou již výjimeční. Samci dosahují průměrné délky mezi čtyřmi až pěti stopami (120 až 150 cm), a váhy 900 až 1200 gramy. Samice jsou trochu větší, a některé mohou dosahovat hmotnosti i přes 2000 gramů (Worrell, pers. com.). Samice v mém chovu váží v průměru 1200-1500 gramů. Zkušený chovatel dokáže určit pohlaví už u jednoletých zvířat podle velikost a stavby těla. Ze zeměpisných forem dosahují největší velikosti krajty z ostrova Biak, ale největšího jedince této krajty, kterého jsem osobně viděl pocházel z ostrova Aru.

Při optimálních podmínkách je krajta zelená v zajetí poměrně dlouhověká. Současné údaje od většiny soukromých chovatelů ukazují, že samci se dožívají více let než samice, a existuje zdokumentovaný případ jednoho samce žijícího přes dvacet let v Smithsonian National Zoo ve Washingtonu, D.C. (Walsh, pers. com. 2001). Slavens podal zprávu, kdy odchycená samice žila dvacet let v Zoo Brookfield. Zaznamenaná délka života zvířat přes deset let je běžná, a lze předpokládat, že obě pohlaví mohou dosáhnout stáří patnácti i více let při správné péči. "Správná péče" také zahrnuje trpělivost při zařazení samice do chovného programu, protože u mladých samic může dojít k vážným problémům, pokud je připouštíme příliš brzo. Skutečně, většina úhynů samic v zajetí, je způsobená komplikacemi vyplývající z reprodukce, nežli stářím nebo onemocněním.

"Beauty", obrovská samice formy Aru, měřící přes 180cm. Taková velikost je nadprůměrná. Majitel krajty: Thomas Phillips.

Krajty zelené mají některé charakteristické vlastnosti stejné jako většina jiných druhů hadů. Jsou exotermické ("studenokrevné"), a jejich regulace teploty je odkázána na okolní prostředí. Jako většina plazů, jsou vysoce zkušený v termoregulaci. Termoregulace je schopnost řídit teplotu těla v jejich přirozeném prostředí. Jako extrémní příklad termoregulace lze uvést některé druhy hadů obývajících severní zeměpisné šířky, u kterých byla pozorována aktivita i na sněhové pokrývce. Tyto druhy mají teplotu těla mnohem vyšší než 32° F (0 °C).

I přestože jsou krajty studenokrevná zvířata, mají stejné vnitřní orgány jako většina obratlovců, tj., srdce, žaludek, játra, žlučník, střevo, a dva plicní laloky (jeden je větší a druhý menší). Jazyk používají stejným způsobem jako ostatní hadi, a to k odebrání vzorků z okolního prostředí a jejich analýze.

Krajty jsou aktivní za soumraku a v noci, a přes den odpočívají na svém oblíbeném místě. Po setmění se vydávají na lov. Jako ostatní noční druhy, mají elipsovité ("kočičí") zorničky, které se po setmění roztáhnou, a umožňují výborné noční vidění. Krajty v zajetí mají většinou své oblíbené místo k odpočívání, na které se vždy vrací po nočním průzkumu terária. Takové místo musí krajtům zajistit pocit bezpečí a optimální teplotu. Jestliže je potrava hojná, zvířata při lovu mohou jednoduše zaujmout charakteristické postavení, kdy číhají na potravu s hlavou visící dolů z větve. Přední část těla je ohnutá do písmene "s", a přípravná k rychlému útoku. Dokonce i u krotkých krajt v zajetí je třeba velké ostražitosti, když je zpozorujeme v této noční lovecké pozici, protože většinou zaútočí při sebemenším pohybu. Krajty se zdají být nejaktivnější během prvních dvou hodin po setmění.

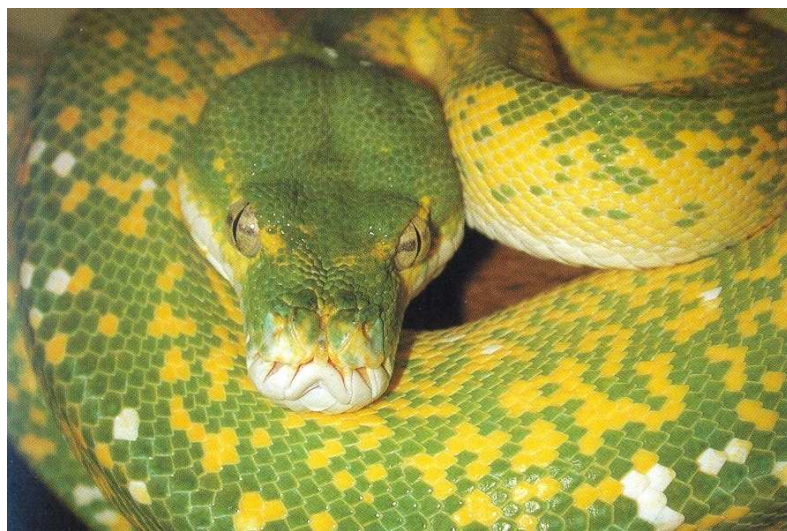

Toto je typická pozice, kterou většina krajt zaujme po setmění při číhání na kořist.

Jako i ostatní boidae, tak i krajta zelená má tepločivné retní jamky /termoreceptory/, které jsou citlivé na změnu teploty a slouží k přesné lokalizaci a ulovení teplokrevné kořisti. To, že se krajty velmi spoléhají na termoreceptory je již prokázáno. Když byla hadům předložena rozmražená potrava, nereagovali na ni, ale poté co byla ohřátá, okamžitě na ni zaútočili. Hadi rovněž často zaútočí na lidskou ruku při předkládání potravy, pokud je v dosahu, což dokazuje, že vyzařování tepla je silnější podnět při krmení nežli pach potravy.

Krajty také mají kloakální drápký, jako i ostatní druhy hroznýšovitých. Ty jsou často větší u dospělých samců. U samic jsou malé nebo chybějí, ale podle velikosti drápků nelze spolehlivě určit pohlaví. Samci často využívají drápků na dráždění samic během námluv.

Krajty zelené také mají určité charakteristické znaky, které je odlišují od mnoha jiných druhů. Na rozdíl od většiny jiných hroznýšovitých hadů, žijí krajty na stromech a v podrostu vegetace, a většinu času tráví mimo zem. Jedná se o relativně štíhlou krajtu ve srovnání s jinými druhy krajt, a dokonale přizpůsobenou stromovému způsobu života v deštném pralese. Dalším znakem je dokonale se ovíjející chápavý ocas, umožňující stromový způsob života, a který slouží k pevnému přidržování. Krajty zaujímají na větvi charakteristickou polohu, kdy se pevně přidržují větve koncem ocasu a spočívají na větvi jen volnými, těsně k sobě složenými kruhovými smyčkami, jimiž větev na které „sedí“, pevně svírají.

Tepločivné jamky /termoreceptory/ jsou umístěny v retních štítcích. Spekuluje se o tom, že samice využívá tyto tepločivné jamky i při inkubaci svých vajec.

Kloakální drápký u samců. Přítomnost "drápků" ale není spolehlivý ukazatel pohlaví.

Jak jsem se zmínil na začátku této kapitoly, krajty často slézají na zem, a mohou zde také lovit nebo dokonce i odpočívat. Na rozdíl od psohlavce *Corallus caninus*, který se pohybuje na zemi velmi neochotně a nemotorně, je krajta zelená na zemi velmi sebejistá. Také jsem nikdy nepozoroval psohlavce zeleného odpočívat na dně terária. Krajty mají velmi zajímavý ocásek, který upoutá začínající i zkušené chovatele. Je šedý, zelený nebo černý a velmi pohyblivý.

Chápavý ocásek slouží pevnému přidržování.

Krajty ocáskem po setmění pohybují jako červíkem nebo housenkou. Když toto sledujete, je velmi snadné si představit, jak žába, ještěrka, pták nebo jiné zvíře si splete pohybující ocásek se svojí kořistí a přiblíží se k hadovi. Ve zvyklostech působí *Morelia viridis* jako inteligentní zvíře ve srovnání s jinými druhy hadů. Nicméně, si myslím, že „pohybování ocáskem jako vnadidlo“ je instinktivní, a často neuvědomělé chování, a že krajty jim pohybují při rozrušení, strachu, tak i při číhání na kořist. Často krajty „pohybují ocáskem“, když se člověk přiblíží večer k teráriu, a to budí dojem, že žebrají o potravu jako pes. *Morelia viridis* může být jeden z více druhů inteligentních plazů, ale to neznamená, že jsou chytrý! Viděl jsem „pohybování ocáskem“ u rozzlobených, nakrmených zvířat, a u gravidní samice, která již o potravu nejevila žádný zájem. Myslím si, že toto chování je zakořeněné v genech, a je to instinktivní reakce na určité vzrušující podněty, například když had zpozoruje potencionální kořist.

Krajty jsou pověstné svojí kousavostí, a je pravda, že odchycené krajty jsou poměrně kousavé, ale zuřivě kousavý jedinci jsou výjimkou. I některé krajty narozené v zajetí zůstávají kousavé, ale většina si při vhodném zacházení zvykne na manipulaci a jsou mírné. *Morelia viridis* je poněkud choulostivá a nervózní ve srovnání s mnoha jinými druhy boidae, a snadno podléhá stresu z časté manipulace. Proto je vhodné krajty přivykat na manipulaci od mlád'at, což nám v dospělosti usnadní zacházení s nimi například při léčení nebo kontrole zdravotního stavu. Některé krajty si ani dlouhodobým chovem nezvyknou na manipulaci a to musíme respektovat. Pozoruhodné jsou dlouhé přední úchopové zuby v horní i dolní čelisti, které umožňují prokousnout srst nebo peří kořisti a tak ji pevně držet proti úniku. V této části jsem Vám v krátkosti představil přirozené prostředí krajt *Morelia viridis*, jejich taxonomii a biologii. Následující kapitola pojednává o prvních záznamech chovu v zajetí.

Tato samice je velmi rozrušená a předvádí "pohybování ocáskem".

Kapitola 2. První záznamy o *Morelia viridis* v zajetí

Jak název této kapitoly naznačuje, obsahuje základní informace z historie chovu *Morelia viridis* v zajetí, zejména u soukromých chovatelů ve Spojených státech. Vím, že je mnoho velmi úspěšných chovatelů v Evropě i jiných zemích a jejich výsledky jsou vynikající.

Nicméně, za posledních dvacet let obrovsky vzrostl zájem o chov krajt zelených ve Spojených státech, a není pochyb, že v současnosti soukromí američtí chovatelé produkují většinu krajt narozených v zajetí na světě. U.S. chovatelé jsou napřed v rozšíření a produkci takzvaných "designer forem", včetně forem High Yellow, High Blue, Calico, Mite Phase, a dalších selektivně množných barevných mutací. Každá získaná zkušenost vytvořila základ pro nyníjší nové objevy, které pomáhají zlepšovat chov v zajetí.

V říjnu roku 1973 se vylíhla první mláďata krajty zelené ve Spojených státech, zásluhou Karla Switaka, v Steinhart Aquarium v San Francisco, CA. Switak vezl odchycenou gravidní samici *Chondropythona* do U.S. z výzkumné cesty z Nové Guineje, a samice snesla vejce v plátěném sáčku během letu do San Francisca. Switak popsal příběh z jeho cest ve dvou částech v časopise *Reptiles Magazine* v roce 1995. O tři roky později, v říjnu 1976, v Sedgewick County Zoo ve Wichita, Kansas, rozmnožili poprvé tyto krajty ve Spojených státech. Rovněž v té době, mladý soukromý chovatel, Trooper Walsh získal dovezené krajty z volné přírody, a také získal jedince pocházející z odchovu z roku 1973 a 1976.

Autor odchoval tuto samici v roce 2000 (GM-00-08); a je to čtvrtá generace potomků z odchovů z roku 1976 SCZ a Walshe z roku 1977.

V roce 1977 dosáhl Walsh svého vlastní odchovu, a jednalo se o první odchov krajt zelených u soukromého amerického chovatele. Samec narozený v roce 1976 ve SCZ, získal Walsh a tento samec byl zakladatel široké populace krajt zelených. Také patřil mezi nejdéle žijící krajty v zajetí, a dožil se víc jak 20 let v Smithsonian's National Zoological Park (NZP). Většina dovezených samic přežila jen několik týdnů nebo měsíců, a ty které se podařilo rozmnožit, hynuly krátce po své první snůšce. V roce 1979 Indonésie učinila přítrž masovému vývozu krajt do U.S. Naštěstí se však dost krajt z dřívějších dovozů začalo v zajetí rozmnožovat, a AI Zulich, z Harford Reptile Breeding Center v Marylandu, byl jedním z prvních, který založil chovnou populaci. Jeho modrá samice (tehdy velmi vzácná barevná forma), je v pokrevní příbuznosti zastoupena v mnoha sbírkách ještě dodnes.

Tato modrá samice "Alice" (GM-99-42), odchovaná v roce 1999 autorem, je pátá generace potomků od původně dovezené gravidní samice Switakem v roce 1973.

Brzy po své úspěchu, začal Walsh spolupracovat s dalším chovatelem krajt, Eugenem Bessettem z Ophiological service (OS) v Gainesville, Florida. Tehdy je seznámil Dr. L.H.S. Van Mierop, který pracoval s Bessettem na studii termoregulace u inkubujících samic. Van Mierop studoval termoregulaci u „sedících“ samic na vejcích, a vypracoval teplotní režim, který samice praktikují při mateřské inkubaci vajec. Walsh a Bessette společně studovali reprodukční chování krajt *Morelia viridis* v zajetí a jejich chov. Tato spolupráce trvala přes dvě desetiletí a udělala z Walshe a Bessetta "všeobecně známé osoby", v oblasti herpetologie. Byli průkopníky v chovu a odchovu krajt a mnoho z postupů a technik se používá dodnes. Propagují a podporují koupi pouze krajt narozených v zajetí, což se stalo i jejich sloganem.

Chovatelé krajt *Morelia viridis*

V letech 1980 až 1990 obrovsky vzrostl zájem o různé druhy plazů narozených v zajetí.

V roce 1988, zkušený chovatel Don Hamper z Ohia začal pořádat měsíční herpetologická setkání, a brzy se z toho stala výměnná akce plazů, a později prodejní výstava, která byla velmi populární a hojně navštěvovaná. Zájem o hady byl obrovský a začátkem 90. let vzniklo v U.S. mnoho barevných mutací různých druhů plazů. Velké množství odchovaných krajt zelených, a velká poptávka, zajistila slušné finanční příjmy mnoha zkušeným chovatelům. Pro mě bylo těžké začínat počátkem 90.let s chovem krajt, protože jsem tehdy choval velké množství užovkovitých hadů, a také jsem v roce 1991 zakládal společnost CageMaster, na výrobu a distribuci terárií. Svou poměrně velkou sbírku Chondropythonů narozených v zajetí jsem začal sestavovat koncem 90.let, a následně jsem docílil i prvních odchovů. Postupně jsem se zaměřil pouze na tento druh. Jiní úspěšní chovatelé Chondropythonů ale nebyli specializovaní jen na tento druh: již zmíněný, AI Zulich; Tim Turmezie, zakladatel pokrevní linie formy "Lemon Tree"; Dave a Tracy Barker; Tony Nicoli; Gary Sipperly ze San Diego Reptile Breeders; Winslow Murdoch; Craig Trumbower; a Rob Worrell. Worrell vypožoroval a zdokumentoval, že ovulace u chondopythonů nastává přibližně čtyřicet dnů před kladením vajec, a zpracoval studii o umělé inkubaci.

Legální i nelegální dovoz krajt do U.S. pokračoval, protože poptávka byla obrovská. Velká část kupující veřejnosti, která nebyla informovaná o přednostech nákupu chondropythonů narozených v zajetí, a velkého rizika koupě dovezených krajt, byla mnohdy velmi zklamána z poměrně velké úmrtnosti těchto dovezených hadů.

Několik málo chovatelů, včetně mě, dlouho a usilovně propagovalo (a někdy i hlasitě) pouze nákup zvířat narozených v zajetí, a jak poznat rozdíl. Ovšem, toto byl (a bude) namáhavý boj. Udělali jsem velký pokrok i navzdory „vychytralým“ metodám některých dovozců. Mnohem víc si o tom řekneme později.

Internet a Chondro

Myslím si, že vynález zvaný Internet, vstoupí do dějin, jako jeden z největších vlivů na způsob života lidí koncem dvacátého století. Internet zkrátil vzdálenosti, a celosvětová komunikace se stala součástí každodenního života pro miliony lidí, a to se ještě neustále vyvíjí a roste. Dnes už většina společností a obchodníků má své webové stránky, které je prezentují a dělají jim reklamu.

Rozšiřující plazi průmysl, postupně začal využívat Internet jako novou cestu levného a efektivního marketingu zvířata. Web také poskytl nový způsob vytvoření sítě mezi těmi se specializovaným zájmem, a umožnil diskusi velké skupině lidí. Vznikala diskusní fóra, a některá fóra věnovaná oblíbeným druhům se stala velmi aktivní. Jedna z těchto diskusních skupin, určená chovatelům korálovek, byl Kingsnake.com (KS), velkou měrou považována za jednu z největších a nejaktivnějších webových stránek o plazech na Internetu. V roce 1998, jsem spustil svou vlastní webovou stránku, "Fine Green Tree Pythons, od Grega Maxwella", která se stala nejpopulárnější stránkou na Internetu určená Chondropythonům. Samozřejmě, že všechna tato internetová aktivita upoutala pozornost milovníků kraitů zelených, a chondropython se stal populárním tématem i na "Python Forum" kde jim poté bylo přiřazeno vlastní fórum. Já jsem byl zapojený do diskuse na KS „Python Forum“ právě tak jako na KS "Fine Green Tree Pythons od jeho začátku jako "zdejší expert", a odpovídal na otázky a poskytoval informace chovatelům.

Jak rostl počet diskusních fór, a zvyšovala se popularita, nastal problém. Samozvaný "experti" s malými nebo žádnými zkušenostmi či výsledky rozšiřovali mylné informace a vznikal zmatek. Jak jistě víte, největší problém s Internetem je, že kdokoliv může říkat doslova cokoli. V jednu chvíli se spory tak rozšířily, že byla zavřena většina diskusních fór na určité období. Ale ti kteří zůstali, pokračovali v poskytování diskusního fóra "volného pro všechny". Určitě je vhodné zapojení zkušeného „rozhodčího“ při otevření jakéhokoliv diskusního internetového fóra, aby usměrňoval nebo vykázal neukázněné uživatele z diskuse a zklidnil případné spory.

Uprostřed všech toto, Thomas Phillips (Webmaster Chondro Web.com,) a Já, jsme se rozhodli vybudovat svoje vlastní diskusní internetové fórum. V září 2000, jsme spustili Chondroweb ChondroForum. Návštěvnost rapidně rostla, a brzy bylo zřejmé, že to bylo správné rozhodnutí spustit fórum, kde se zkušení chovatelé i začáteční mohli účastnit diskuse a dozvědět se nové informace. Za necelé dva roky jsem na Chondroweb fórum přidal: Photography Forum, Breeder Forum, a diskusní důvěrné fórum, a ten se stal modelem pro internetová plazí fóra.

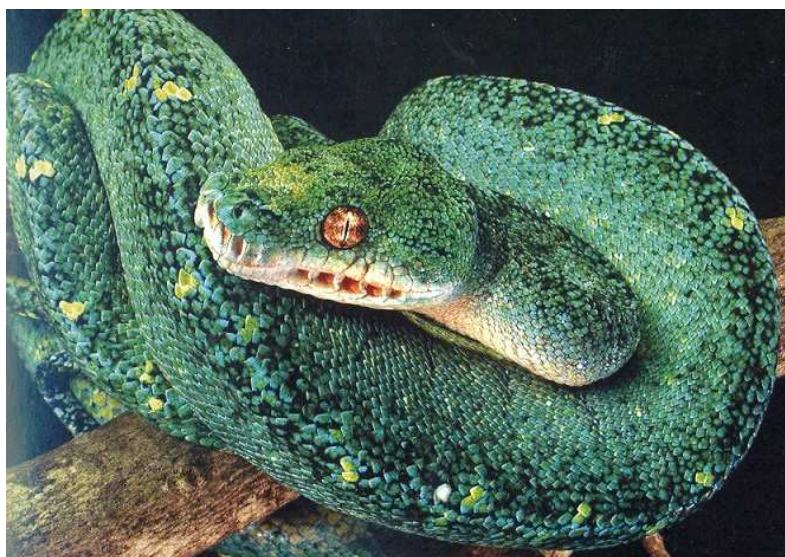

Chondroweb Forums se stalo místem, kde se denně setkávají stovky "chondro" nadšenců z celého světa.

ChondroForums se podle dat a statistik stal neaktivnějším internetovým fórem věnovaný jedinému druhu hada. Web, svým profesionálním přístupem, kvalitou, přesností informací a kvalitními fotografiemi, přilákal mnoho vynikajících chovatelů, kteří se zde i prezentují. Ochota chovatelů podílet se o své zkušenosti a výsledky výrazně zvýšilo návštěvnost stránek. Takto snadno získané cenné informace pomohli ještě k většímu rozšíření této krajty mezi chovatelé. Byli zveřejněny informace z oblasti umělé inkubace, která před lety byla považována za velmi obtížnou, až téměř nemožnou. A to vše kvůli dostupnosti cenných informací, a kladnému přístupu těch, kteří se chtějí o své zkušenosti dělit přes web s ostatními. Začínající, ale i zkušení chovatelé nyní mají způsob jak se prezentovat na trhu. World Wide Web tak zpřístupnil celou škálu nových informací všem chovatelům chondropythonů na celém světě.

Budoucnost Chondropythonů v zajetí

S přibývajícím odchovy se zvýšila i nabídka, a mnozí chovatelé v tom viděli ohrožení tržní hodnoty krajt a pokles ceny. Je sice pravda, že počet chovatelů, kteří pravidelně rozmnožují krajty stoupá, ale trh je široký a poptávka obrovská. Má vize je taková, že zkušený chovatel předá své zkušenosti, nadšení a samozřejmě i své odchovy novým, začínajícím chovatelům, kterých neustále přibývá. Nadšení a zaujetí je to, co postavilo trh na současnou úroveň. Nevím o žádném jiném plazovi, který ve mě vyvolává takové nadšení či dokonce posedlost, jako chondropython. Já jsem byl vždy ochotný podílet se o informace a cenné zkušenosti, a nikdy jsem neměl žádné "obchodní tajemství". Jestliže pomohu vám, stát se úspěšným chovatelem, tak zase vy bude moct pomoci někomu jinému, a tak dále. Tím se trh samovolně rozšiřuje. Kdyby se chondropython rozmnožoval stejně jako užovka červená, mohlo by pravděpodobně dojít k nasycení trhu. Pravdou ale je, že dovoz divokých krajt a "odchovaných na farmách" ve velkém množství, daleko víc škodí hodnotě chondropythonů na trhu, než kdyby domácí chovatelé odchovali stejně velké množství mláďat v zajetí. Mnoho nesnadných aspektů v chovu bylo překonáno šířením užitečných informací, ale krmení novorozenců krajt může prověřit schopnosti a trpělivost mnoha chovatelů, a to je jedna z mnoha důležitých věcí, která bude vždy omezovat množství zvířat na trhu. Chondropython není „užovka červená“, a nikdy nebude.

GM-0I-30, v současnosti existuje mnoho různých barevných a vzorových forem.

I když růst nabídky vedl nevyhnutelně ke snížení průměrné ceny, nikdy nebude cenový pokles tak obrovský jako u ostatních běžně množných druhů plazů. Takový obrovský cenový pokles byl předvídan po několik let, ale neuskutečnil se. Chondropythoni jsou opravdu výjimeční mezi druhy plazů běžně množnými v zajetí, v tom, že jsou pozoruhodně pružný navzdory všeobecnému tržnímu poklesu cen v posledních několika let. Jsou také výjimeční obrovskou škálou barev a vzorů. U mnoho jiných druhů plazů platí že, "pokud jste viděli jednoho, viděli jste je všechny", ale krajty zelené jsou jako sněhové vločky v hadím světě... každá je jiná a ojediněle krásná.

Nyní se velmi rozvíjejí chovné programy s "designer" mutacemi, a budoucnost chovu a odchovu chondropythonů v zajetí je velmi perspektivní, s neutuchajícími možnostmi.

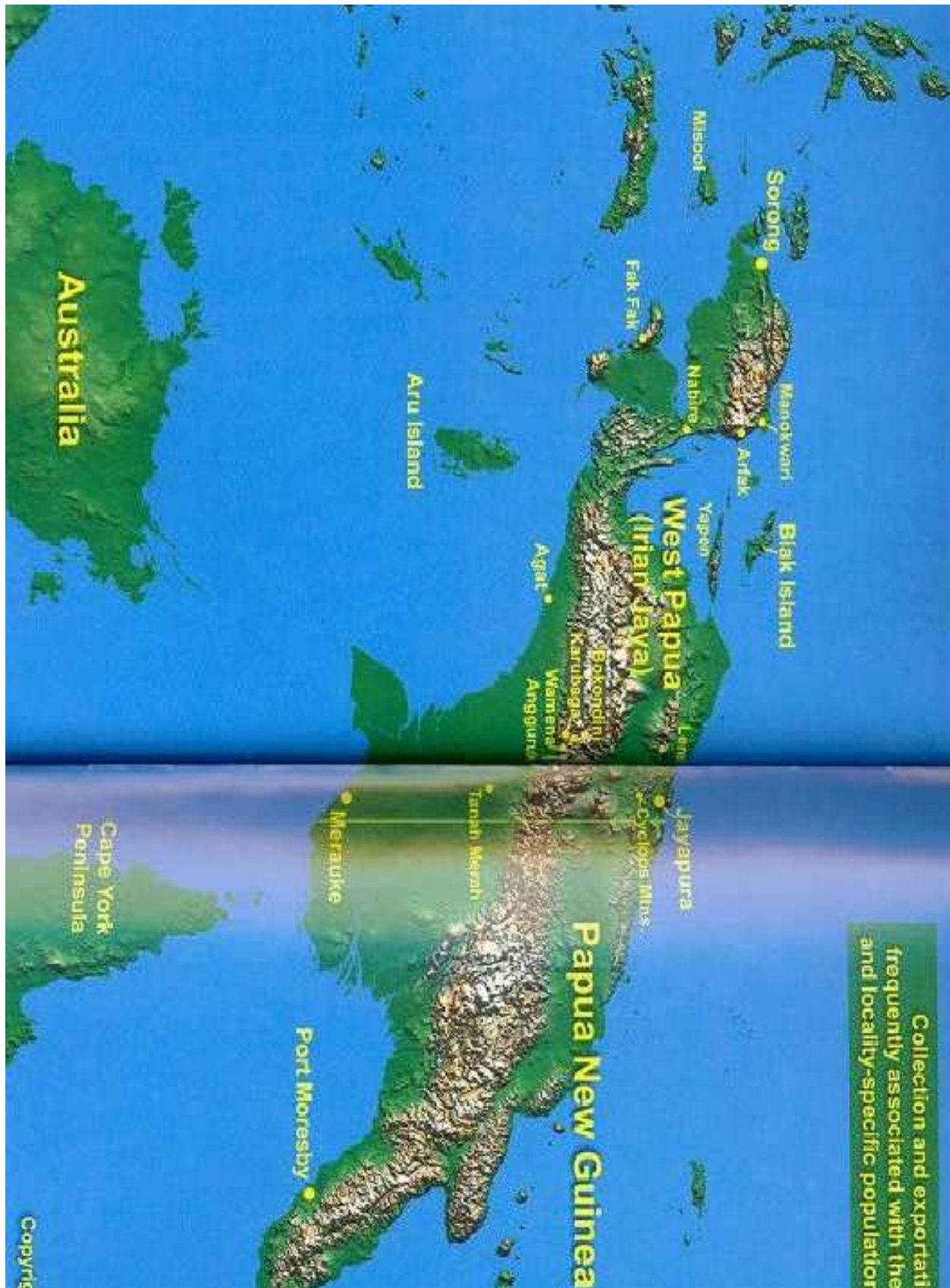
S nedávným vylíhnutím prvního albína krajty zelené na světě, je ještě víc různých možností a projektu v chovu na obzoru. V roce 2002 se na ChondroForum hlasovalo o albínech, a 74% odpovědí uvedlo, že první narozený albín krajty zelené bude stát přes \$50,000, a 33% napsalo, že cena vyšplhá nad \$100,000. Víc než polovina uvedla, že k narození prvního albína v zajetí by mohlo dojít v příštích pěti až deseti let. Velké překvapení bylo, že k této výjimečné události došlo ještě tentýž rok! Skutečně, je to druh, jehož morfologický potenciál je neomezený.

Pro většinu chovatelů je chov krajt zelených koníčkem a vždycky bude. Jiní chovatelé, třeba jako já, jsou komerční chovatelé, a chov plazů se stalo jejich živobytím. Někdo si může myslet, že to dělám z chamtivosti, ale není to tak. Pokud se zvířaty zacházíte s humánním respektem, který si oni zaslouží, a zákazníci dostanou kvalitu, pak není žádný důvod kritizovat někoho za to, že se z jeho záliby stalo živobytí.

Vysoké ceny raritních zvířat jsou přirozený výsledek trhu, který vyvíjí tlak na poptávku a nabídku. Díky komunikačním možnostem z Internetu, může Evropan, právě tak jako i chovatel z jiného kontinentu, komunikovat s americkým chovatelem víc než kdy předtím.

Budoucnost krajt zelených v zajetí je skutečně skvělá.

Lokality sběru a vývozu související se zeměpisnými formami *Morelia viridis*.

Kapitola 3. Zeměpisné formy a lokality

Jsem si jist, že mnoho čtenářů nalistuje tuto kapitolu hned po otevření knihy, aby se podívalo co jsem napsal ohledně tohoto kontroverzního tématu! Každý kdo se domnívá, stejně jako já, že „určování podle lokality“ patří mezi sporné otázky, by si měl pečlivě a pozorně přečíst informace zde uvedené a vzít v úvahu fakta, i můj názor.

V posledních letech se diskuse ohledně lokalit začíná vymykat z ruky. Tvrzení, že každý chondropython je identifikovatelný podle lokality je absurdní; stejně tak i názor, že identifikace podle lokalit je klamná. Debatoval jsem s těmi, kdo mají sklon vytvořit neopodstatněnou lokalitu, a dlouze jsem argumentoval, že je důležité klást důraz na fakta a dokumentaci při zvažování takových tvrzení. Toto mi dalo pověst chovatele, který kategorický odmítl všechna tvrzení o lokalitách, i když to tak samozřejmě není. Pravda je, že specifikace podle lokalit, je jednoduše tvrzení dovozců, obchodníků, a překupníků, a má dát důvěryhodnost jinak nekvalitním nebo neidentifikovaným zvířatům. Označí jednotlivé krajty jménem lokality, a doufají, že tím zvýší jejich cenu. Bohužel, někteří chovatelé nemají o neoznačená zvířata lokalitou zájem. Kromě toho se kupující dotazují jestli si myslí, že pravděpodobný přesný zeměpisný původ zvířete je tak důležitý, a jestli nějaká druhá nebo třetí osoba spojená s prodejem, ještě může mít vůbec přesnou informaci o lokalitě sběru.

Můžeš určit lokalitu této krajty? Ne, protože pochází od různých rodičů bez udání místa sběru.

Odchov 1999 od Janet Hickner... Není překrásná?

Některá definice

Myslím si, že je důležité upřesnit základní definice některých použitých termínů. Můžeme tak zabránit nedorozumění v otázkách ohledně „lokalit a forem“, když porozumíme správné definici slov, která jsou mnohdy nesprávně vyložena. Jedná se o termíny: lokalita a forma.

Lokalita

Lokalita, v souvislosti popisování biologického vzorku, uvádí přesnou oblast, kde jednotlivý vzorek byl odchycený. Webster definuje lokalitu jako "specifické místo". Tato specifikace si získala oblibu u chovatelů korálovek *Lampropeltis alterna*. Chovatelé u *alterna* věří, že jednotlivé populace mají jedinečné charakteristické rysy, a že je odlišují od ostatních populací. Podle přesných údajů o sběru chovatelé určují i cenu zvířat. To odstartovalo oblibu přisuzovat jednotlivým zvířatům jméno podle "lokality". Tito „nadšenci“ si sbírají své korálovky sami, a pečlivě zdokumentují přesnou lokalitu každého zvířete. Čím více přesných údajů o sběru a lokalitě je získáno, tím vyšší cenu jsou ochotni chovatelé zaplatit. Je důležité si uvědomit, že to je zdokumentovaný pouze zeměpisný původ (lokalita) zvířat, a ne jejich vnější vzhled.

Formy

Webster definuje formu jako "skupina, kmen, národ, nebo národ ze stejného kmenu". Když mluvíme o formách krajty zelené, je důležité vědět, že tyto formy jsou založené na vnější, identifikovatelné vlastnosti. Biolog Dr. Guido Westhoff objasnil rozdíl mezi formou a lokalitou nedávno v odpovědi na otázku na ChondroForum: "Rozdíl v tom určitě je! "**lokalita**" jen označuje to, z jaké zeměpisné oblasti zvíře pochází... lokalita proto nepopisuje jakýkoliv specifický charakter nebo rys toho zvířete. . . pouze zeměpisný původ bez ohledu na morfologickou zvláštnost." Dr. Westhoff pokračuje: "**forma**" je vždy určena určitými charakteristickými rysy. Forma nemá žádný systematický význam, protože jen popisuje určitý soubor rysů a znaků, které mohou být nalezeny v umělé nebo přirozené populaci. Někdy může mít přírodní forma postavení poddruhu".

Opodstatněná fakta

Je dobře známo, že domorodec nechytne krajty blízko vesnice, ale že musí projít přílehlou oblast a někdy se odchyt skuteční velice daleko od místa svozu, a proto se můžou nashromáždit jedinci odkudkoliv, a o správném zařazení se už může jen polemizovat. Často jsou drženi ve studených, špinavých a přeplněných nádržích. Mnoho pojmenování podle "lokalit" vzniklo podle jmen indonéských měst blízko místa odchytu krajt, která jsou blízko letišť, a usnadňují vývoz ze země. Jako například u náhodně sebrané korálovky *L. alterna* a jejím pojmenování podle lokality "El Paso", protože to je nejbližší město u letiště. U zvířat narozených v zajetí, pokud není doložena lokalita jejich rodičů, nemůže být určena lokalita zvířata, protože lokalita znamená "sebraný z určité zeměpisné oblasti".

Existují nějakí chovatelé, kteří mají krajty přímo z doložených lokalit? Rozhodně ! Já jsem se osobně setkal s několika. V každém případě, chovatelé mají zvířata, u kterých mají doloženou a zdokumentovanou cestu přímo do konkrétní oblasti. V jednom případě, chovatel dokonce má přesnou mapu cesty a terénu, kde došlo k odchytu. V dalším případě si známý chovatel dovezl sám do států chondropythony z Biaku. Taková zvířata, s řádným doložením původu, je velmi těžké sehnat. Vysoké standardy při přebírání a fakta, jsou potřebné pro důvěryhodnost. Obchodníci řeknou cokoli, jen aby svá zvířata prodali. Soukromý chovatelé věří v pravost čistých lokalit od některých indonéských obchodníků s plazy, kteří tvrdí, že nabízejí pouze zvířata s údaji o lokalitě. Bushmaster Reptiles, D&J Reptiles, a Arboreals Plus dovážejí chondropythony ze zámořských zdrojů, který tvrdí, že pocházejí jak z odchytu, tak i z faremních odchovů. Není můj úmysl zde komentovat důvěryhodnost jakékoli společnosti nebo zdroje. Herpafauna Indonesia, dodavatel D&J, údajně implantovala mikročipy do svých chovných zvířat. Zatímco toto by bylo velmi užitečné pro sledování zvířat při přesunu v zajetí mezi chovateli, nebo při identifikaci odcizených zvířat, tak takový mikročip je bezcenný jako identifikátor lokality, jestliže nebyl implantovaný přímo v lokalitě odchytu. Většina krajt v zajetí, narozených v U.S. a v zahraničí, jsou popsány jako "určité formy"- a jejich další výběrový chov je založený na vnějších morfologických vlastnostech, často s žádným přesným údajem o lokalitě.

Zeměpisné formy krajty zelené

Už jsme si řekli, že lokality označují určitou zeměpisnou oblast výskytu zvířat, bez ohledu na jejich vnější vzhled. Na druhé straně, forma, označuje skupinu jedinců který sdílejí určité morfologické vlastnosti. U krajty *Morelia viridis* jsou nejméně čtyři rozdílné formy, které chovatelé rozpoznávají. Jsou to ostrovní formy Aru a Biak, a pevninové formy Sorong a Merauke či Cape York. I přes širokou barevnou variabilitu i odlišnosti ve stavbě těla, nebyly u ní doposud popsány poddruhy. Stručný popis každé formy je popsán níže s důrazem na obecně uznávané charakteristické zbarvení.

ARU - ostrovní forma

Ostrov Aru se nachází jihozápadně od West Papua, a je domovem formy pojmenované podle ostrova. Tato forma se vyznačuje určitými charakteristickými znaky. Tělo je zbarveno světle zeleně, a je poseto bílými šupinkami, které se koncentrují podél hřbetu. Také se mohou spojit a vytvořit částečný hřbetní proužek. Někteří starší zvířata mohou mít šupinky šedivý nebo stříbrný smíchané s bílými. Jsou známí i zcela nebo jen částečně modří jedinci, kteří jsou opravdu překrásní. Modrá barva může být rozšířena až na dolní a horní retní štítky. Forma Aru má krátký a tupě zakončený ocásek. Má ze všech krajt nejkratší ocásek, a proto se jí také říká „krátkoocasá“. Zbarvení ocásku je namodralé, zelené, ale také částečně nebo úplně černé.

Typický zbarvený ocásek formy Aru.

Hlava je středně velká. Břišní štítky jsou porcelánově bílé. Dospělé krajty měří kolem 150 cm, i když jsem viděl samici která měřila přes 180 cm (viz fotografie v kapitole 1). Jedinci této formy jsou většinou mírné a snadno se s nimi manipuluje, ale i zde mohou být výjimky, zvláště když se jedná o odchycené jedince. Pokousání je vždy chyba chovatele, který nesprávně zachází s krajtami. Já se vždy při manipulaci snažím předejít kousnutí, ale jedno z nejhorších pokousání jsem zažil od divoké odchycené samice Aru, kterou jsem neopatrně vyndával z přepravní nádoby. Zvíře bylo údajně 3 roky již v zajetí a já předpokládal, že forma Aru je krotká a lehce ovladatelná. Dodnes je tato samice v mém chovu a je velmi vznětlivá a lehce popudlivá, a totéž se dá říci i o jejím odchyceném „kamarádovi“ (viz foto). Vzhledem k charakteristickému zbarvení, je tato forma zřetelně odlišitelná od jiných forem.

Toto je odchycený jedinec, neurčený Aru samec, který podle vnějších znaků odpovídá popisu této formy.

BIAK - ostrovní forma

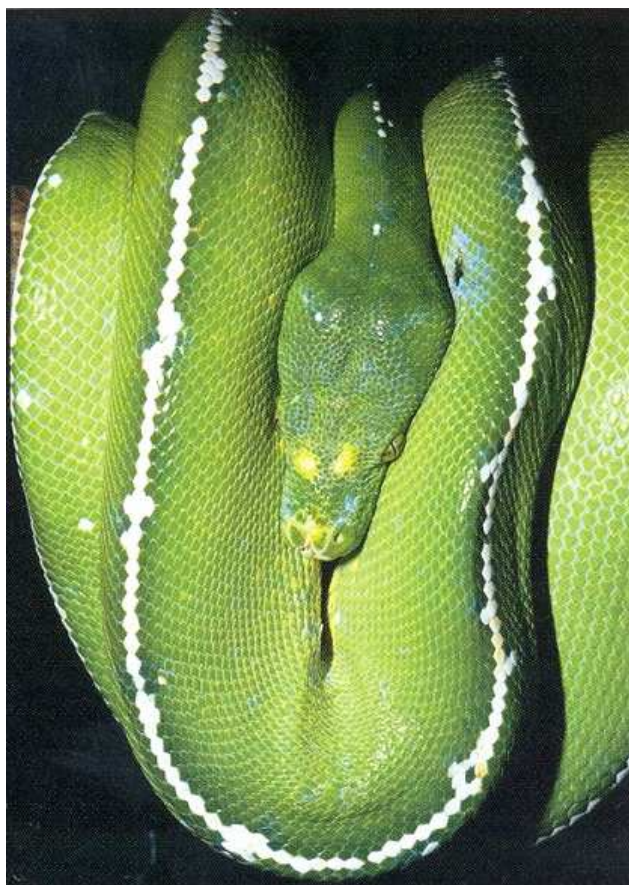
Druhá ze dvou ostrovních forem. Tato forma je považována za největší, ale zároveň i nejagresivnější. Biak forma má velkou hlavu, protáhlý čenich, vystouplé nozdry, dlouhý špičatý ocásek a robustní tělo. Typický Biak má širokou hlavu s podlouhlým čenichem. Jsou velmi kousavé a vznětlivé, ale někteří chovatelé to popírají. Podle mého názoru, tito chovatelé mají zvířata které se vymykají standardu, a nebo chovají křížence s Biakem, kdy tyto kříženci jsou mírnější než čistokrevná zvířata. Většina chovatelů typických Biaků, potvrdila, že se většinou jedná o vznětlivá zvířata. Zbarvení je velice variabilní. Většinou převládá světle zelená v různých odstínech a doplněná žlutými skvrnami. U některých krajt převládá žluté zbarvení. Výsledek je ojedinělý a byl popsán manželkou jednoho z mých zákazníků jako "batika". Často jsou na těle rozesety i bílé šupinky, které tvoří malé "květiny". Krajty z blízkého ostrova Yapen, obvykle mívají tyto bílé „květiny“ rozesety hojně po těle, často bez charakteristické žluté barvy. Velmi běžný znak formy Biak je jasně žlutý flek na hlavě nebo čenichu. Forma Biak je zvláštní i dlouhodobým procesem ortogeneze /barvoměna/ která trvá mnohem déle, než u ostatních forem, a často v průběhu změny předvádí krásné a atraktivní, i když dočasné, barvy a vzory. U některých jedinců tato barvoměna může trvat 3 – 4 roky. Když vynechám křížení s formami z pevniny, tak u Biak zvířat je dosaženo mnoho zajímavých výsledků při selektivním chovu. Více si o tom řekneme v další kapitole.

Typický Biak – samice narozená v zajetí.

MERAUKE (CAPE YORK) forma

Tato forma se podobá formě Aru a vyznačuje se citrónově zelenými zvířaty, u kterých se bílé šupinky soustřeďují na páteři, a ty pak mohou tvořit bílý hřbetní pruh. U některých krajt je tento pruh krásně spojený. Tato forma je atraktivní, velmi žádaná a v chovech celkem vzácná, protože většímu rozšíření brání přísné vývozní omezení na všechna Australská divoká zvířata a proto je téměř nemožné získat jedince z Cape York. Cape York Peninsula je pravděpodobně jediná oblast na pevnině, kde chondropython žije. Merauke je město, které leží na jižním pobřeží západní Papui (Irian Jaya), na západní hranici s PNG, a leží naproti Cape York Peninsula. Jen velmi málo jedinců z lokality Merauke se nachází v U.S. u chovatelů. Jedna skupina těchto dovezených zvířat pocházela z oblasti na jihu od malé vesnice Tanah Merah, která je na sever od Merauke. V roce 1996, Tracy Barker úspěšně tyto krajty z těchto dovozů rozmnožil a jejich potomstvo je nyní v několika soukromých sbírkách.

Odchycená samice z lokality Merauke.
Foto Damon Salceies.

Jeden pár z těchto mláďat získal Damon Salceies, a úspěšně je rozmnožil v roce 2002. Tento úspěch byl ale zastíněn, když v srpnu téhož roku oznámil, že dvě mláďata z tohoto odchovu jsou albinotická! Trooper Walsh vyprodukovala snůšku na jaře 2001, a samec Merauke pocházel z odchovu F1 z roku 1996. Tato mláďata Merauke ze zkříženého potomstva vyrostli do výjimečně vypadajících „jednoročků“, ale doposud žádný nemá klasický Merauke zbarvení. Pouze několik málo mladých Merauke chondropythonů v Salceiesově F2 skupině má celistvé páteřní pruhy (Salceies, pers.com.). Více o Merauke albínovi je napsáno v kapitole 4.

Mládě formy Merauke narozené v zajetí. Foto Damon Salceies

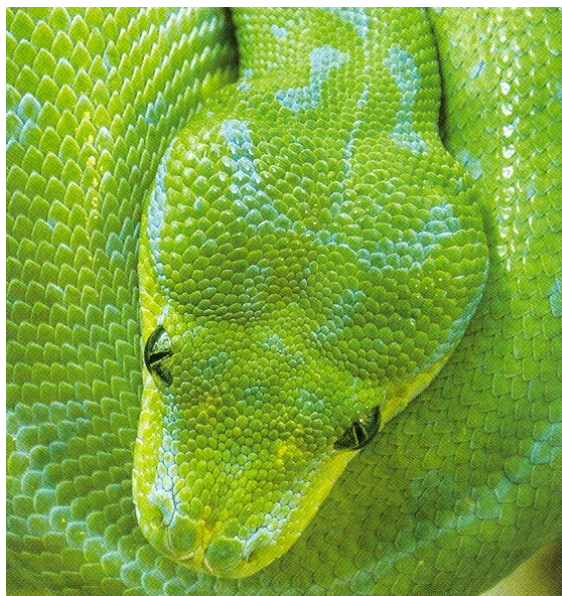
Forma Merauke má tupě zakončený ocásek, světle zbarvený. Břicho je bílé, po stranách žluté. Červená varianta zbarvení mlád'at má velmi tmavý odstín, někdy až černý. Jde o jednu z nejvyhledávanějších forem.

Trooper Walshuv samec Merauke, nyní tento výjimečný samec ve sbírce autora. Tento samec je sourozenec mlád'at, které vlastní Damon Salceies, a ze kterých pocházejí rodiče prvního narozeného albína.

SORONG, JAYAPURA a ostatní pevninové formy

Sorong je pobřežní město na Vogelkop poloostrově v západním cípu Irian Jaya, a podle něj byla pojmenována populace krajt z této oblasti. "Lokalita", Sorong je vlastně jméno města odkud jsou zvířata vyvážena leteckou nebo lodní dopravou. Je fakt, že Nová Guinea je velmi rozsáhlá pevnina a rozdělená horským pásmem, a je mnoho variant krajt zelených sebraných z různých oblastí. Roztřídění a přesný popis různých skupin sebraných krajt podle lokalit je velmi obtížný, a tato problematika je velmi diskutabilní. Ale určitě je „Sorong“ nejběžnější označení pevninové formy a popisuje určité znaky. Základním rozpoznávacím znakem je plynulý hřbetní pruh, táhnoucí se od hlavy k ocasu. Někteří jedinci mají modrý pruh více či méně přerušovaný. Po obou stranách modrého proužku vystupují trojúhelníky nebo čárky. Množství a intenzita modré barvy může být rozdílná. Někteří jedinci mohou mít po těle rozesety bílé nebo nažloutlé šupinky, a existují i zcela zelení jedinci. Další typický znak formy Sorong je kratší hlava než u ostrovních forem.

Většina krajt s modrým pruhem a trojúhelníky je označována jako Sorong. Toto je samice narozená v zajetí.
tmavě pigmentovaný

Forma Sorong má a středně dlouhý ocásek.

Ocásek je dlouhý, špičatý a zbarvený černě, tmavomodře nebo je jen zčásti černě pigmentován (Nuyt, pers. com.). Forma Sorong je celkově menší než ostatní formy. Jayapura, další pobřežní město, které leží na severu Irian Jaya, blízko hranice s Novou Guinei. Jako Sorong, tak i toto pojmenování označuje chondropythony sebrané z přilehlé oblasti. Také je fakt, že přístav Moresby je obvykle uvedený jako oblast vývozu a žádné jiné údaje o lokalitě většiny chondropythonů nejsou k dispozici, i když krajty jsou pravděpodobně smíšeného původu.

Rico Walder vyprodukoval z linie původem z PNG významné barevné mutace, jako je „blue“ a „high yellow“. „Lemon Tree“ chondropython je také údajně původem z PNG.

Pravděpodobně velká část prvních dovážených krajt byla z pevniny, například Switak přivezl svojí březí samici z této oblasti v roce 1973 (viz kapitola 2). Skutečnost je, že krajty z pevniny jsou mnohem víc variabilní ve zbarvení než izolované ostrovní formy. To je zcela logické, protože Nová Guinea je velmi rozsáhlá a rozmanitá. Je zde i poměrně značný výškový rozdíl i klimatické rozdíly. Proto, lze pozorovat i rozdíly na zvířatech z různé části pevniny. Zbarvení chondropythonů z pevniny může být v rozsahu od zelené, žluté až po typické modré zbarvení Sorongů. Povaha krajt z pevniny je velmi individuální, ale většinou se jedná o mírné krajty.

Rico Walder vyprodukoval tuto nádhernou samici z původní linie z PNG.

Mikro-lokality

V posledních letech se většinou v internetových inzerátech objevují nová a neznámá jména lokalit. Některé názvy těchto "nových" lokalit pocházejí od obchodníků, kteří doufají že si tím zvýší zisky, nebo od chovatelů kteří chtějí chovat „jedinečné“ chondropythony. Tyto lokality jako je Adak, Wamena, Bokondini, Karubaga, Lereh, a jiné, jsem pojmenoval jako "mikrolokality". Jako u některých jiných lokalit a forem zmíněných v této kapitole, tak i většina z těchto mikro-lokalit má jméno podle měst v blízkosti letišť. Po dlouhou dobu jsem sbíral informace o populacích chondropythonů s určitými morfologickými charakteristickými rysy, které mohou potvrdit specifická označení.

Jak jsem se již zmínil, jeden z problémů při rozpoznávání lokálních populací chondropythonů z pevniny je fakt, že na Nové Guinei je málo způsobů jak vymezit a ohraničit tyto populace, jako tomu je u izolovaných ostrovních forem. Samozřejmě, že je zapotřebí nějaké vymezení hranic pro určité populace, které jsou odlišné a charakteristické. Jinak může dojít ke smíšení genů mezi populacemi z pevniny a zamezení rozvoje těchto odlišných mikro-populací.

Opět cituji Dr. Westhoffa: "Souhrn zevních znaků určitého druhu se mění v závislosti na rozsahu výskytu a oblasti. V závislosti na druhu, může být variabilita značná nebo jen nepatrná. Jak všichni víme, variabilita u chondropythonů je obrovská. Lokality nebo poddruhy různých druhů zvířat jsou obvykle definovány charakteristickými znaky, které se vyskytují jen v určité izolované geografické oblasti". To znamená, že určité charakteristické znaky by se neměli vyskytovat v jiných oblastech. Ale zvířata neznají lidské hranice. Jsou oblasti, kde se barevné odchylky překrývají, ale to se děje i v menší míře i u jiných divoce žijících zvířat. Také jména města blízko sběru nejsou argumentem, že se jedná o správnou lokalitu. Hranice rozsahu popisované lokality musí přesně vymezit zeměpisnou izolaci.

Já respektuji názory některých chovatelů ohledně zachování variability chondropythonů. Nicméně, když mluvím o takzvaných mikro-lokalitách, ať už zdokumentovaných nebo ne, představím si krajty označené jménem lokality některým místním obchodníkem nebo nějakými nadšenci jenž chtějí vlastnit nějaký "speciální" chondropythony jenž jiní nemají." Já bych přidal " že chtějí prodávat nějakou zvláštní lokalitu kterou jiní nemají".

Ještě jeden názor Dr. Westhoffa:

Když se všechno pečlivě uváží, jsou sběratelé a chovatelé kteří tvrdí, že oblastní populace chondropythonů jsou rozpoznatelný podle určitých zvláštností, a snaží se založit chov určité skupiny, která pak bude produkovat tyto zvláštnosti. Podle informací o některých forem z pevniny, které jsem byl schopen získat, jména Wamena, Bokondini, a Karubaga označují stejné jedince ze stejné oblasti, a proto není pádný důvod považovat je za samostatné lokality. Nicméně, někteří chovatelé tvrdí, že mezi populacemi je dost rozdílů ve zbarvení i tělesné konstituci. Uznávám, že rozdíly jsou mezi lokalitou Wamena a Lereh. Tyto dvě horské lokality jsou oddělené a dostatečně vzdálené (Nuyt, pers. com.). Je možné že tato horská poloha by mohlo definovat hranice pro některé z těchto populací, které se označují jako "horské" lokality. Pan Nuyt mi sdělil, že rozdíly mezi těmito dvěma horskými lokalitami a nížinnou lokalitou Sorong, existují a jsou založené na morfologických rozdílech.

Někteří jedinci sebraní z horských lokalit bývají velmi skvrnitý během ortogeneze - barvoměny. Některá zvířata mají velmi tmavé zbarvení, které se většinou ve stáří ztrácí. Jedna teorie je, že tmavé zbarvení pomáhat zvířatům absorbovat teplo ze slunečních paprsků v chladném horském podnebí. Toto ale nevysvětluje, proč mnoho zvířat ztrácí tmavé zbarvení v dospělosti; teplo přeci nepotřebují jen mláďata. Možná je tmavé zbarvení jen náhoda nebo zvláštnost u zvířat sebraných z těchto horských lokalit. Tento stejný fenomén je pozorován i u v zajetí narozených krajt, které nemají žádnou pokrevní příbuznost s horskou lokalitou. Nicméně, chovatelé pracující s určenými horskými lokalitami jsou z nich nadšení, a možná v budoucnu nám některé z otázek o těchto a další mikro-lokalitách zodpoví.

Domorodí sběrači a vývozci s mnoha zkušenostmi připouštějí, že jedinci z určitých oblastí inklinují k určité charakteristické zvláštnosti, a proto je důležité mít řádné doložení pravdivé lokality. Chondropythoni jsou příliš barevně i vzorově variabilní.

Mnoho z toho, co platí za identifikaci lokality je jednoduše spekulování nebo zbožné přání, a dohadovat se o původu nepopsaných krajt narozených v zajetí je téměř zbytečné.

Lokalitu zvířata lze identifikovat podle specifických údajů, a ne odhadem. Bez dokumentace o místě sběru, by tito jedinci neměli být prezentováni jako určitá lokalita. Za prvé, je to nejen nepřesné, ale přímo i podvodné, nečestné a hlavně to poškozuje ty chovatele, kteří věnují mnoho práce, času, peněz a úsilí k řádnému potvrzení lokalit jedinců které chovají.

Toto atraktivní žluté mládě bylo vyprodukováno Evropským chovatelem Freek Nuytem, a je označeno jako Wamena.

Formy a lokality "Typ" Chondropythonů

V této kapitole jsem popsal několik odlišných forem krajty zelené. Jak je patrné, je to téměř vždy na osobě která pracuje se zvířaty jak zhodnotí a rozliší tyto formy podle obecně uznávaném souhrnu zevních znaků jedince. V některých případech, toto lze učinit s jistotou, jako u formy Biak nebo Aru. Již mnoho let chondropythoni v chovech nevypadají "klasicky" a mohou zmást případného klasifikátora svým širokým rozsahem variability. Zvířata z pevniny je téměř nemožné rozlišovat podle přesného popisu a mohou vzniknout zmatky dohady a dokonce uvedení v omyl.

Před několika lety jsem začal prosazovat použití slova "typ" k označení jedinců, kteří odpovídají stanovenému popisu formy ale zároveň nemají řádnou dokumentaci o původu. Z toho důvodu, "Aru-typ" bylo užíváno pro označení zvířat, která vykazují typické zvláštnosti formy Aru, ale není u nich prokázáno, že pocházejí z čistokrevného Aru zvířete. Toto označení se opravdu ujalo a poskytlo způsob jak charakterizovat a diskutovat o zvířatech.

Lokality - čistokrevný chov

Chovatelé rozmnožují chondropythony v zajetí z mnoha důvodů. Některé fascinuje vznik nového života a pohled na líhnoucí se mláďata jejich zásluhou, překonání nesnází a pocit z vítězství, a některé jen touha po zisku. To vše hraje roli při chovu. Stejně tak záleží na rozhodnutí chovatele jaká zvířata chce chovat a jakým chovným projektům dá přednost. Jsou chovatelé, kteří dávají přednost přírodnímu zbarvení krajt před krajtami vyprodukovanými selektivním chovem. Já si myslím, že je zde mnoho prostoru pro obojí činnost. Já nadšeně obdivuji obě tyto chovatelské činnosti. Ve skutečnosti, pokud chovatel nemá patřičnou důvěryhodnou dokumentaci o původu svých zvířat (podobně jako jsou známé u Merauke programu), tak jen jednoduše udržuje žádoucí charakteristické znaky zvířat výběrovým chovem a to je stejným procesem jako chov barevných mutací. Oba typy chovu odrážejí lidský vkus a přesvědčení.

Ještě jednou opakuji: například, chov zvířat označených jako Sorong-typ, která byla takto označena pro morfologické zvláštnosti není čistý "chov lokality" . Takový chovatel provádí selektivní chov pro vybrané charakteristické rysy, stejně jako jiný chovatel selektivně produkuje barevnou mutaci „hight yellow“. Oba dělají co je těší a baví, a pokud oba dva jsou poctiví k veřejnosti a zacházejí se zvířaty humánně a s respektem, tak oba chovy schvaluji. Je důležité zachovat divoké populace chondropythonů ve volné přírodě, stejně tak jako jejich přirozené prostředí. Asi dvě nejdůležitější věci které jednotlivec může udělat na záchranu divoké populace chondropythonů je: vyvarovat se nákupu dovezených krajt z volné přírody, a podporovat ty, kdo se podílejí na ochraně jejich přirozeného prostředí.

K uzavření diskuse okolo této kontroverzní problematiky, shrnu vše podstatné co bylo napsáno v této kapitole:

"Lokalita" znamená určitou zeměpisnou oblast bez ohledu na určité charakteristické vlastnosti zvířat /vzhled/.

"Forma" odkazuje na skupinu chondropythonů, kteří sdílejí určité charakteristické vlastnosti.

Forma a lokalita není totéž; většina chondropythonů se určuje podle popisu formy než podle úzké definice lokality zvířete.

Ostrovní formy představují snadno odlišitelnou skupinu, protože ostrov představuje fyzickou hranici, která udržuje určité morfologické zvláštnosti populace izolovaně od ostatní skupiny.

Mnoho chondropythonů bez řádné dokumentace o původu, a vykazující charakteristické znaky určité formy, je vhodné označit jako "typ".

Čím více generací krajt rozmnožených v zajetí, tím méně přesné bude jakékoliv specifické označení lokality, a mnoho zvířat narozených v zajetí nemůže být přesně identifikováno, co se týče lokality nebo formy..

Kapitola 4. Vytvořené barevné mutace a genetika

„Grace“ (GM-99-04). Tuto nádhernou samici odchoval autor v roce 1999, je to poloviční Lemon Tree.

Musím se přiznat, že nejsem zcela spokojen s často používaným termínem "vytvořené". To ve mně vždy budí představu, že existuje někdo s návodem na vznik neobvyklé barvy a vzoru u krait, které mezi sebou páří než docílí určitého zbarvení. Také tento termín naznačuje, že lidé mají schopnost ovládat genetické výsledky svých chovů, a že mají kontrolu nad složitou genetikou spojenou s překrásnou a vysoce proměnlivou barvou vyskytující se u krait zelených. Nicméně, je pravda, že mnoho z těchto specifických barevných mutací je výsledkem lidské úmyslné manipulace, protože takto selektivně vytvořená zvířata se v přirozené populaci nevyskytují, přinejmenším za normálních okolností. Je zřejmé, že jakýkoliv divocí jedinci s takovým pestrým a neobvyklým zbarvením nebo vzorem ve volné přírodě jen těžko přežijí.

Rovněž jsem v rozpacích při používání výrazu "high-end = vyšší kategorie", který má charakterizovat určité neobvyklé zbarvení krajt zelených. Z pohledu poptávky a nabídky je tento termín, označující výjimečně zbarvená zvířata používán často, ale já si myslím, že popsat takové jedince jako „high-end = vyšší kategorie“ dává dojem že ostatní zvířata mohou být "podřadná". Výhradně z komerčních důvodů bývá tento termín užíván, ale zní to arogantně a elitářský.

Já si myslím, že jakýkoliv v zajetí narozený, zdravý chondropython je velmi ceněný jako krásné zvíře i jako něčí cenný majetek. Termín "high-end = vyšší kategorie" se hlavně užívá při popisování výjimečných, přirozeně zbarvených jedinců neovlivněných selektivním chovem, nežli při popisování v zajetí vyprodukovaných barevných mutací. Takový to jedinci jsou velmi ceněny. Oba termíny "designer = vytvořený" a " high-end = vyšší kategorie" se používají relativně často, a každý chovatel chondropythonů ví co znamenají.

Já je budu používat v této knize a hlavně v této kapitole. Jedna věc je jistá; barevné mutace jsou velmi populární! Existuje mimořádná variabilita barev a vzoru kterou jsou chondropythoni schopni vytvářet jako výsledek selektivního chovu pokrevně příbuzných zvířat, s cílem více či méně fixovat a dále rozvíjet určité žádané zvláštnosti jako osvědčené genetické charakteristické rysy. V posledních několika letech bylo uděláno mnoho pokroku v chovu barevných mutací a několik různých barevných variant bylo ustanoveno jako dědičné. Dokonce i přirozeně divoké zbarvení může být vylepšeno spárováním velmi atraktivně zbarveným jedincem určité formy; například forma Aru s velmi vysokým podílem bílé barvy, která je také mnohými považována za "vyšší kategorii".

Dříve než se dostaneme k podrobnému popisu existujících barevným variací a chovu vytvořených mutací, je důležité se seznámit s genetikou u chondropythonů. Pro pochopení tohoto tématu je podstatné začít rozplést tajemství výběrového (selektivního) chovu .

V další části také budeme diskutovat o ontogenezi – barvoměně, a různých barevných fází u novorozených mláďat chondropythonů.

Genetika

Obvykle první věc na kterou se chovatel zeptá, když spatří neobvykle zbarvenou krajtu zní: "Je to genetický?" Ve skutečnosti chce vědět, jestli je vlastnost dědičná, a pokud ano, tak jakým způsobem. Všechny zvláštnosti jakéhokoliv žijícího organismu jsou "genetické", ale ne všechny vlastnosti mohou být dědičné, a ne všechny dědičné vlastnosti vyplývají z dominantních (převládajících) nebo recesivních (ustupujících) genů. Nerozumíte? Nejste sami! Musím se přiznat, že nejsem odborník v genetice, ale mám již určité znalosti i zkušenosti. Vlastním mnohaletým průzkumem jsem získal cenné zkušenosti o genetice různých barevných mutací a jiných morfologických zvláštnostech u chondropythonů. O genetiku v chovu plazů jsem se zajímal již mnohem dříve než jsem začal chovat chondropythony. Můj záměr zde není pokusit se udělat z vás experta na genetiku, ale umožnit čtenáři pochopit základní pravidla genetiky a nahlédnout do tajemného aspektu biologie krajty zelené. Na začátek je vhodné se seznámit s některými základními definicemi "termíny dědičnosti". Barry C. Nielsen vysvětluje tyto definice na své vynikající webové stránce, "The Advanced Genetics Wizard"- průvodce genetikou pro pokročilé, a které s jeho svolením zde použiji. Doporučuji se podívat na dodatek B, web adresy.

Allela - kterýkoliv ze dvou genů ovlivňující dědičnou vlastnost (jeden gen otce, druhý matky)

Co-dominantní - gen, který způsobuje, že homozygotní zvíře vypadá jinak než divoký typ a heterozygotní zvíře má obě vlastnosti.

Dominantní – gen, který způsobuje, že homozygotní a heterozygotní zvířata vypadají stejně, ale jinak než divoký typ.

Recesivní - Zvíře nosící tento gen je heterozygotní, se vzhledem „divoký typ“. Daný znak je přenosný na potomstvo.

Heterozygotní - mající dva různé geny pro genetickou zvláštnost

Homozygotní - mající identické geny pro genetickou zvláštnost.

Divoký typ - vzhled zvířete v divoké populaci ("normální zbarvení").

Nyní se pokusím použít tyto definice v chovu chondropythonů a vysvětlit je na praktickém příkladu. "Divoký typ" krajty zelené jejichž podrobný popis je v předcházející kapitole nám poslouží jako ukázka. Pro názorný příklad můžeme použít ve volné přírodě odchyceného jedince z ostrova Biak. Toto zvíře má všechny základní vnější vlastnosti typické pro formu Biak. Například, samce z Biaku zkřížíme se samicí z pevniny, „divoký typ“ která vykazuje typické znaky formy Sorong. V odchovu čítajícího například 16 mlád'at, se vyskytnou krajičky, které mají více žluté barvy když dospějí, zatímco zbytek vypadá více či méně jako samice formy Sorong. Jedno mládě může dokonce mít "high yellow" zbarvení.

Normálně bychom předpokládali, že „high yellow“ zbarvení, vyplývá z recesivních genů určitých rodičů. Jinými slovy, oba rodiče by museli být heterozygotní /štěpitelný/ pro „high yellow“ zbarvení. Ale ani jeden z rodičů nemůže být dominantní nebo homozygotní, protože pak by také vykazovali zbarvení „high yellow“. Proto je zde několik otázek nad vysvětlením tohoto našeho příkladu.

Za prvé, jaká je pravděpodobnost, že se spáří dvě zcela nepříbuzné dospělé krajty, a obě nesou kompatibilní gen pro toto žluté zbarvení?

Za druhé, pokud jsou oba rodičové nositelem recesivních genů, lze předvídat výsledek odchovu, kdy počet takto zbarvených potomků spočítáme podle známého Punnetova čtverce.

Za třetí, barevné zvláštnosti u chondropythonů jsou často velmi proměnlivé dokonce uvnitř stejného hnízda, a narozená mlád'ata nelze všechna přesně definovat a rozlišit. Šest rozdílně zbarvených potomků od stejných rodičů může mít různé množství žlutého zbarvení a záleží pouze na chovateli, který určí co je "high" a co není. Pro srovnání s vlastností, která je dědičná pomocí recesivních genů, například albinismus, se projevuje u každého jednotlivého zvířete, který buď albín je a nebo není, protože žádní "high albínové" neexistují.

Objevení barevných mutací u chondropythonů může být zcela nahodilé nebo jejich vznik se postupně vyvíjí a fixuje takzvaným selektivním chovem, a nelze je spolehlivě procentuálně předvídat.

Je důležité připomenout, že to neznamena, že tyto vlastnosti nejsou genetické nebo dědičné, ale znamená to, že výsledky chovu určité dvojice pro specifické zvláštnosti nemohou být předvídatelné, pokud u nich neexistuje historie zdokumentovaných výsledků (odchovů). Tento způsob můžeme vidět například v chovu psů. Mnoho ze žádoucích charakteristických rysů loveckých psů, muselo být u těchto plemen dlouhodobě rozvíjeno a fixováno selektivním chovem jedinců, kteří tyto vlastnosti měli. Jako například určitá velikost plemena. Tato vlastnost se rozvíjela postupně výběrem největších štěňat z vrhu. V chovu větších jedinců ze stejné psí rasy, lze předpokládat, že i jejich potomci budou v dospělosti dosahovat větší velikosti. Takto se postupně fixují určité žádoucí vlastnosti do genetické výbavy jednotlivých zvířat. U barevných mutací chondropythonů lze předpokládat stejnou vývojovou tendenci, spíše než projev dominantních nebo recesivních genů. U psího plemene labrador retrievers, je zbarvení určeno dominantním nebo recesivním genem a výsledky odchovů jsou snadno předvídatelné při křížení zvířat, která jsou nositeli těchto genů. Nicméně, rozdíly ve velikosti a jiné psí charakteristické rysy, jako kyčelní problémy jsou mnohem méně předvídatelné, ačkoli jsou velmi ovlivněny rodokmenem. U některých barevných mutací chondropythonů, se dané znaky nedědí pomocí dominantních nebo recesivních genů, a jsou ovlivněny původem. To znamená, že si nemůže být jistí získáním „high yellow“ potomstva z chovu, kde je pouze jeden rodič zbarven „high yellow“. Totéž platí pro „high blue“ zvířata nebo jiné oblíbené barevné mutace. Naštěstí, většina těchto zvláštností se udržuje a rozvíjí selektivním chovem, a mnohem lépe mezi pokrevně příbuznými zvířaty. Ale například jedna z mých samic „Lemon Tree“ produkovala „high yellow“ mláďata se dvěma různými samci, kteří neměli žádný vztah k linii „Lemon Tree“. Jiné pokrevně příbuzné krajty "high yellow" produkovaly nádherně barevná mláďata, avšak nepravidelně. Jiné pokrevně příbuzné barevné mutace vykazovaly kolísavé výsledky v produkci potomků se stejnými nebo lepšími charakteristickými rysy než jejich rodiče.

A jaké závěry lze s toho všeho vyvodit, obzvláště vzhledem k určení ceny za vzácné barevné mutace? Určitě nejdůležitější je posoudit reprodukční historii obou rodičů při výběru jejich potomstva. Když dospělé krajty, které podle určitých charakteristických znaků patří do „vyšší kategorie = high-end“ se rozmnoží, tak jejich potomstvo má větší cenu než potomstvo od normálně vypadajících jedinců. Ale chovatelé chtějí při koupi takovýchto jedinců určité záruky. Čím více detailní reprodukční historie jednoho nebo nejlépe obou rodičů, tím snadněji lze předvídat zbarvení jejich potomků. A naopak, rodiče se žádnou reprodukční historií znamenají nejvyšší riziko. Skutečnost, že jedno zvíře v minulosti produkovalo potomstvo označené v dospělosti jako „vyšší kategorie“, není žádná záruka, že se to bude opakovat při rozmnožení s jiným jedincem.

Potomstvo často vykazuje zvláštnost jednoho z rodičů; chondropython který je schopen produkovat potomstvo ve „vyšší kategorii“ s různými jedinci je velmi ceněný.

Páry, které opakovaně mají shodné výsledky v produkci mláďat, představují nejvíce bezpečnou volbu pro chovatele, který kupuje jejich potomky v naději na dosažení určitého výsledku.

Chov barevných mutací je teprve v začátcích a velká část "designer-vytvořených" barevných mutací v současné době prochází pokusným a vývojovým obdobím.

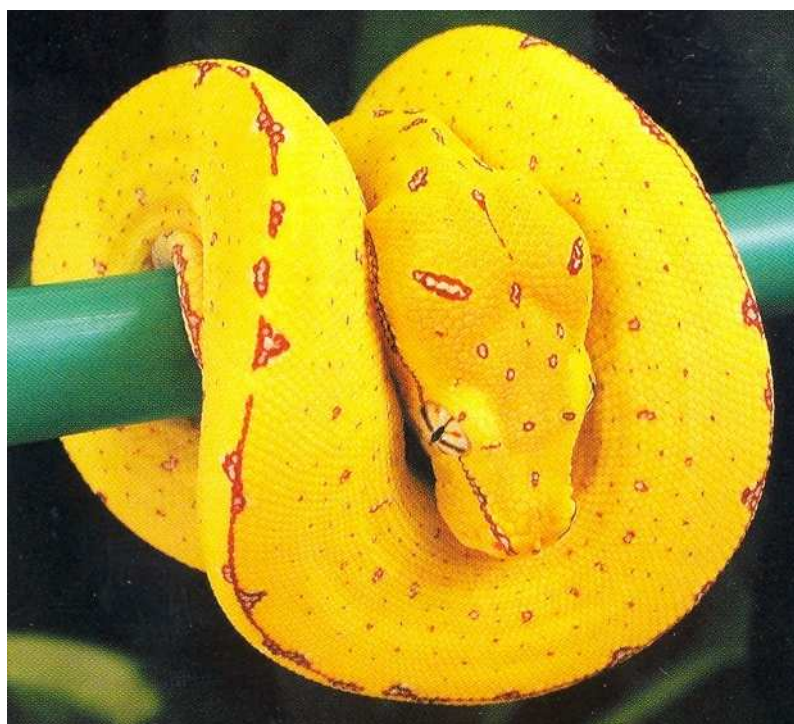
Barevné fáze u novorozených mlád'at

U mlád'at chondropythonů rozeznáváme dvě barevné fáze - žlutou a červenou-kaštanovou.

Zdůrazňuji, že se jedná o barevnou fázi, protože je pouze dočasná, a zbarvení mlád'at není trvalé. Žlutě zbarvená mlád'ata mají obvykle na těle červený nebo hnědý vzor, tečky, skvrnky nebo geometrické tvary. Také mají úzké trojúhelníky nebo jen čárky do obou stran od hřbetního proužku a mohou mít na těle bílé šupinky, obvykle uprostřed jiných tvarů.

Ačkoli intenzita a množství červených nebo hnědých vzorů může být různá, nejsou většinou žlutá mlád'ata tak barevně rozmanitá jako tmavě zbarvená mlád'ata.

Tmavá mlád'ata mohou být červená, kaštanová nebo hnědá, a takto různě zbarvená mlád'ata mohou být i v jedné snůšce. U tmavých krajiček tvoří vzorování duté, většinou bíle nebo žlutě vyplněné trojúhelníky rozmístěné doprava a doleva od podélné hřbetní čáry. O tmavě zbarvená mlád'ata je mezi teraristy větší zájem, protože jejich kresba v dospělosti je atraktivnější, než-li u krajt ze žlutých mlád'at. Také jsou zpravidla nabízena za vyšší cenu než žlutá mlád'ata. U některých novorozených krajt je hřbetní proužek více či méně přerušovaný.

Žluté mládě s redukováným tmavým vzorem vyprodukovaný autorem z "high yellow" příbuzných zvířat.

Atraktivní žlutě a červeně zbarvené mládě novorozeně s bílými šupinkami.
(GM-03-06).

Oblíbená fáze žlutého zbarvení v posledních letech je tzv. "plamínek". Tato mlád'ata mají načervenalý tenký hřbetní proužek různé šíře a intenzity. Ačkoliv jsou taková mlád'ata velmi atraktivní, neznamená to, že toto zvláštní zbarvení setrvá po přebarvení do dospělosti. Další zcela nová barevná varianta u novorozených krajt je "patternless" = s nepatrným vzorem, kdy červená i žlutá mlád'ata mají velmi redukované hřbetní-dorsální nebo boční-laterální zbarvení a jsou téměř jednobarevná. Například hnědě zbarvené mládě "Calico Junior" (GM-99-09) je příkladem této barevné varianty mlád'at, a i mé 50% Lemon Tree mlád'ata měla velmi redukovaný vzor. Je zajímavé, že různé zbarvení mlád'at odpovídá původnímu zbarvení jejich rodičů při narození, a zdá se, že je ovlivněno dominantními a recesivními geny. Žlutá mlád'ata jsou běžnější, a mnoho let byla červená mlád'ata považována za mimořádně vzácná (Walsh, pers. com. 1997). Ale jak chovatelé začali používat v chovu krajty, které v mládí byli zbarvené tmavě, začali se v odchovech objevovat i tmavá mlád'ata. Jako hnědé oči u lidí, tak i žluté zbarvení u mlád'at převládá.

Je zjištěno, že pokud si pořídíte žlutá mláďata a v dospělosti je rozmnožíte, budou ve snůšce obvykle jen žlutě zbarvená mláďata, a naopak, od tmavých mláďat po rozmnožení v dospělosti pak získáte celé snůšky tmavých mláďat. Pokud dospělý pár pochází ze žlutého i červeného mláděte, tak v jejich snůškách budou červená i žlutá mláďata. Neexistuje žádný důkaz o sexuální dimorfii související s barevnou fází mláděte.

Červená mláďata mají bílé nebo žluté hřbetní zbarvení, které může být velmi výrazné nebo naopak velmi nenápadné.

Jedna z nejčastějších otázek potenciálních zákazníků, je vztah mezi zbarvením mláďat a jejich předpokládaným zbarvením v dospělosti. Mohu s jistotou prohlásit, že především záleží na genetické výbavě rodičů. Existuje několik teorií o vztahu mezi zbarvením mláďat a dospělých. Například, že pouze žlutá mláďata mohou vyrůst do high yellow, a že červená nebo hnědá mláďata mají větší sklony vytvářet neobvyklé formy. Tyto teorie jsou jen z části pravdivé. Například, pokrevně příbuzné krajty Lemon Tree mohou vyprodukovat jen žluté potomstvo. Nicméně, vlastním dospělou krajtu high yellow, která pochází z tmavého mláděte. Je fakt, že mnoho amerických chovatelů vlastní krajty, které patří do skupiny high-end = vyšší kategorie, dávají přednost chovu tmavých mláďat, protože se domnívají, že všechny krajty "high-end" pocházejí z tmavých mláďat, ale není to vždy pravda.

Existují určité dohady, které se týkají zbarvení mláďat podle formy. Evropští chovatelé, kteří věnují větší pozornost "formě" nežli "lokalitě" ve svých chovech, podporují názor, že každá "forma" produkuje potomstvo se zbarvením dané "formy".

Já připustím, že nemám zkušenosti s formami chondropythonů, které evropští chovatelé produkují, ale já nevidím rozdíl ve zbarvení mezi narozenými mláďaty z Aru a z pevniny. Zjistil jsem, že zbarvení různých mláďat a různých forem je velice variabilní. Také některá mláďata z mého odchovu vykazují charakteristické rysy určité formy, ale jejich rodiče se podobají popisu jiné formy. Zkušenosti mnoha U.S. chovatelů, kteří chovají určité formy, popírají názory jiných chovatelů. Například, se američtí chovatelé čistokrevných jedinců z Aru shodli, že tyto krajty produkují pouze žlutá mláďata. Evropští chovatelé nejenom podali zprávu o tmavých Aru mláďatech, ale také se domnívají, že Aru mláďata vykazují přerušný hřbetní vzor. Je několik možností jak objasnit tento zjevný rozpor, ale důležité je, že nastala chyba již při přisuzování určité zvláštnosti zbarvení mláďat k určité rase nebo lokalitě.

Tato atraktivní krajta "blaze" byla vyprodukována Trooperem Walshem.

Hnědá mláďata mohou být až téměř černá
Odchov autora v roce 2002.

Ale mlád'ata formy Biak jsou výjimkou, a lze tuto formu rozpoznat i u některých mlád'at. Já nejsem schopen vytvořit jakýkoliv klíč na určení žlutých mlád'at této formy, ale tmavá mlád'ata mají odlišné zbarvení - velké, zaoblené, žluté nebo oranžové trojúhelníky na hřbetě. Tato forma je známá i tím, že proces přebarvování trvá mnohem déle než u jiných forem.

Toto mládě typ-Biak má typické oranžové-červené a žluté výrazné zbarvení.

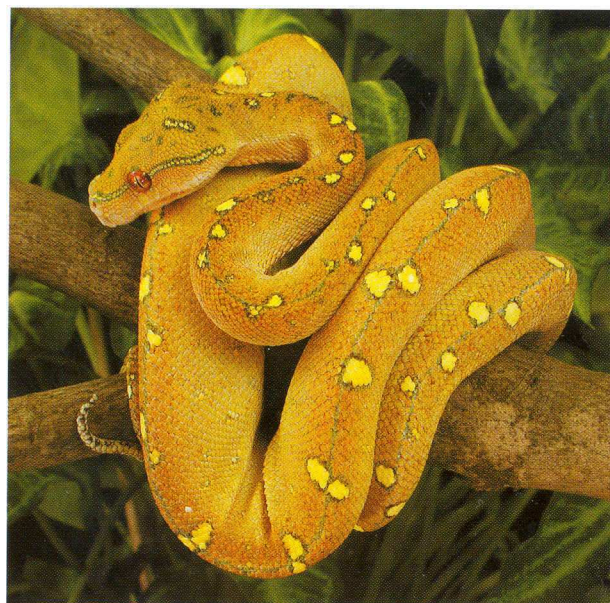
Ontogenická změna zbarvení

Asi nejvíce fascinující v chovu chondropythonů, je sledovat mlád'ata jak procházejí barvoměnou. Tento proces je velmi individuální, a je doslova možné cokoliv. Některá zvířata se přebarví rychle, dokonce i přes noc. U některých může přebarvování trvat i několik let, než je barvoměna zcela ukončena. Některá ze začátku vypadají jako by byla umazaná od zelené barvy a jiná dočasně vypadají jako podzimní les. Žlutě zbarvená mlád'ata mají rozdílný průběh přebarvování ve srovnání s tmavými mlád'aty. Nicméně, základní proces přebarvování je shodný pro většinu jedinců. V průměru dochází k přebarvování mezi 6 – 12 měsícem stáří. U žlutých mlád'at obvykle začíná objevením několika zelených šupinek na těle, a kolem nosních dírek. Šupiny zelenají od vnějšího okraje ke středu.

Na této fotografii je vidět začínající proces přebarvování u žlutého mláděte.

Zelené zbarvení se rychle rozšiřuje, a zanedlouho má krajta zelené šupinky na většině těla. Přebarvování může probíhat velmi rychle, ale často trvá několik týdnů nebo dokonce několik měsíců. Zelená barva může být jasně zelená nebo matná, dokonce i mírně šedivá. Jestli má mít krajta bílý hřbetní pruh v dospělosti, například jedinci z Aru, je to obvykle první barva, která se při přebarvování na těle objeví, ještě dříve než se objeví zelená barva. Bílý pruh ale nektrastuje se žlutým tělem a proto je nesnadné ho zpočátku zpozorovat. Někteří chovatelé pozorovali, že bílý proužek na hřbetě se může barevně ustálit až ve stáří dvou až tří let. Mnoho žlutých mláďat formy Sorong má červený hřbetní proužek, který se při přebarvování mění na šedivou. Tento šedomodrý pruh se často přemění do nádherně modré až purpurové barvy při ukončení barvoměny.

Jednoleté mládě, původně tmavě hnědé.

Pochází od modrých rodičů. Foto Thomas Phillips

Přebarvování hřbetního modrého proužku může trvat i několik měsíců, ale i potom toto zbarvení může vypadat jako šedivé při špatném umělém osvětlení. Nejlépe vyniká zbarvení všech chondropythonů na přirozeném světle, venku v přírodě. Tmavá mláďata se většinou začínají přebarvovat dřív než žlutá a nejdříve trochu zesvětlají. Velmi tmavá mláďata se mohou nejdříve změnit na světle hnědá, a teprve potom začínají pomalu zelenat. Kaštanová mláďata obvykle prochází oranžovou fází. Tmavé pruhy a skvrnky často zmodrají, a žluté hřbetní trojúhelníky často ztrácí svoji výraznost a jsou modré nebo šedivé, i když u některých jedinců zůstanou zbarvené žlutě i v dospělosti. Některá kaštanová nebo hnědá mláďata jsou postupně světlejší nebo tmavě zelená, a u jiných je proces barvoměny překrásný a obdivuhodný. To je také jeden z důvodů, proč jsou tmavá mláďata u chovatelů oblíbená. U jedinců z Biaku trvá proces přebarvování mnohem déle než u ostatních krajt, a to jak u divokého typu tak i "vytvořených" v zajetí. Jak jsem se již zmínil dříve, tato proměna může být pozoruhodná a překvapivá. Ale nakonec se tyto krajty přebarví a v dospělosti vykazují typické zbarvení krajt z Biaku, jak jsem popsal v předchozí kapitole.

Toto kaštanově zbarvené mládě vykazuje typickou nazelenavou barvu, a modrý hřbetní pruh bude patrný až po ukončení barvoměny. Odchov autora.

Biakové jsou známé zdlouhavým průběhem ontogeneze, a zbarvení jednoletých mláďat nepředstavuje výsledné zbarvení. Toto mláďě (GM-02-04) je staré jeden rok a pět dnů.

Častá otázka týkající se barvoměny je, jak poznáme, že je proces přebarvování ukončen. Zvláště u mláďat, která pocházejí z "vytvořených" barevných mutací. Některé poznámky týkající se určité barvoměny u vytvořených barevných mutací popisují v další části, ale všeobecně platí, že u většiny mláďat chondropythonů je přebarvování dokončeno do tří měsíců od počátku tohoto procesu. Také jsem zaznamenal určitou souvislost mezi tím, jak rychlý je nástup přebarvování a jak dlouho bude trvat.

Zvířata, u kterých je rychlý nástup barvoměny, často dokončí tyto změny v relativně krátkém čase, a když se u nich proces zpomalí, znamená to rychlé ukončení barvoměny.

Když přebarvování začíná velmi pomalu, lze předpokládat, že proces bude trvat déle.

Přebarvování není závislé na vnějším prostředí, ale je zřetelně spjato s rychlostí růstu. Mláďata která jsou "opožďená" v přijímání potravy a tím i v růstu, se začínají přebarvovat později, než ostatní normálně žeroucí a rostoucí mláďata. Myslím si, že proces přebarvování není ovlivněn teplotou, prostředím v teráriu, nebo jinými vnějšími vlivy, s výjimkou rychlosti růstu, kdy je ovlivněn pouze nástup barvoměny. Jinými slovy, nemyslím si, že existuje jakýkoliv způsob, jak manipulovat s procesem přebarvování u jednotlivých zvířat vystavením vnějším faktorům. Můj názor je, že DNA každého zvířete určí to, jak bude zvíře vypadat a jak k této přeměně dojde. Tyto poznámky se týkají výhradně chondropythonů narozených v zajetí. Existují některé teorie o působení prostředí mající vliv na vzhled divokých krajt určitých zeměpisných forem. Jsou známé případy, kdy určité druhy plazů nebo obojživelníků narozených v zajetí vypadají jinak než zvířata z volné přírody kvůli přirozenému prostředí nebo rozdílné potravě. Nicméně, neexistuje žádný důkaz že toto platí u chondropythonů.

Nikdy jsem nezkoumal jak skutečně fungují mechanismy barvoměny u chondropythonů, ale bylo vyřčeno mnoho teorií, některé dávají smysl a jiné jsou tak trochu přitažené za vlasy. Nemyslím si, že někdo přesně ví, jak nebo proč mláďata chondropythonů mění barvu. Jedna z teorií o tom, proč jsou mláďata tak jasně zbarvená i to, že se vyskytují ve dvou barevných fázích vysvětluje, že se mláďata skrývají v nižší barevnější vegetaci, než dospělé krajty. Ale ve skutečnosti, barvoměna není omezená jen na mláďata, ale i březí samice chondropythonů občas procházejí změnou zbarvení, která může ale nemusí být stálá. Zbarvení některých barevných mutací může být vysvětleno nepřítomností určitého barviva. Například, u zvířat „high yellow“ chybí modrý pigment. Toto modré barvivo v kombinaci se žlutou, vytváří běžnou zelenou barvu dospělých krajt. Tato teorie je dále podložena důkazem, že březí samice „high yellow“ často při přebarvování výrazně zblednou, na rozdíl od normálně zbarvených samic, které se přebarví do modra, jak je to obvyklé u březích samic, které změni zbarvení. Ovšem pravdou je, že ne všechny samice, se v březosti přebarví.

Popis vytvořených barevných mutací

Už víme více o genetice chondropythonů, barevné fázi mláďat, přebarvování, a nyní se můžeme věnovat popisu některých barevných mutací vytvořených v zajetí. Počet barevných variací v divoké populaci v kombinaci s extrémní barevnou variabilitou zvířat narozených v zajetí dává mnoho možností k vytvoření překrásných a neobvyklých barevných mutací. Někteří chovatelé zásadně nesouhlasí s takovým chovem, kdy se mezi sebou nepáří krajty stejné formy, a dokonce jdou tak daleko, že označují takové potomstvo smíšeného původu za "hybridní". Musíme si však uvědomit, že tyto vytvořené barevné mutace nikdy neopustí terarijní chovy a proto nemohou ohrozit genetickou výbavu divokých krajt. Jde jen o to, zpestřit si chov chondropythonů v zajetí.

Je hloupé udělit druhořadé postavení takovým zvířatům, která nemají čistokrevný původ, protože doložený původ není známý ve většině případů! Takové předsudky jsou výhradně lidské a osobní; není žádný předpis určující, která barevná forma nebo typ chondropythona je lepší než ostatní. Více o tomto tématu je již napsáno v kapitole o chovu čistokrevných zvířat.

High Yellow

Některé "vytvořené" barevné mutace chondropythonů pocházejí z „high yellow“.

Jsou to nádherné krajty z velké části jasně žlutě zbarvené. Mnoho chondropythonů má žluté šupinky na těle, s výjimkou formy Aru. Bylo jen otázkou času, kdy se chovatelé pokusí udržet a dále rozvíjet selektivním chovem toto zvláštní zbarvení. Kupodivu, nejhezčí krajty „high yellow“ pocházejí z náhodně vyprodukovaných mláďat pokrevně příbuzných zeleně zbarvených rodičů, spíše než selektivním křížením dospělých se zvýšením množství žluté barvy. Existují pokrevně příbuzné žluté krajty, které mají schopnost produkovat potomstvo „high yellow“. Asi nejznámější je linie Lemon Tree, která pochází od Tima Turmerie z Kalifornie. Někteří chovatelé si myslí, že pojmenování "Lemon Tree" a "high yellow" označuje stejné krajty, ale pojmenování „Lemon Tree“ označuje pouze zvířata vyprodukovaná pokrevním křížením.

"Matrix" (JH-99) je velmi atraktivní samec "high yellow" v autorově chovu. Narozen u Jeffa Hudsona.

Tim Turmezie chová zejména užovkovité hady, ale počátkem 90.let si zakoupil od Douga Price skupinu tří mláďat chondropythonů narozených v zajetí. Tato mláďata byla od páru, který pocházel z volné přírody PNG. Tato mláďata nebyla příbuzná (ne sourozenci), ale příbuznost rodičů nebyla známá. Jedno ze tří mláďat vyrostlo do nádherně žlutého samce s tmavozelenými šupinkami. Samec byl asi ze 75% žlutý, se zelenou hlavou a několika bílými šupinkami na těle. Tento samec se stal zakladatelem linie Lemon Tree. Další dvě zvířata jsou samice; jedna žlutě skvrnitá a druhá modře zbarvená. Turmezie spáril tohoto samce s oběma samicemi, a v roce 1995 odchoval první mláďata. Některá z těchto mláďat vyrostla do překrásných „high yellow“, a některá byla v dospělosti téměř celá žlutě zbarvená. Ostatní mláďata byla v dospělosti žlutozelená, a některá byla zcela zelená. Tato druhá generace pomohla definovat ojedinělé charakteristické rysy linie „Lemon Tree“.

"Happy Jack", velmi atraktivní samec Lemon Tree v autorově sbírce, vyprodukovaný Timem Turmeziem.

Lemon Tree jsou citrónově žluté krajty s jasně zelenou barvou, které zůstávají i po přebarvení žluté jako novorozená mláďata. Nežádoucí vlastnost u této pokrevně příbuzné linie je snížení plodnosti, zejména mezi příbuznými jedinci.

Ophiological služba (OS), zmíněná v kapitole o historii chondropythonů, vyprodukovala některá velmi krásná zvířata high yellow, a podle toho je linie pojmenovaná OS. Tato pokrevně příbuzná linie je více variabilnější a

produktivnější než pokrevně příbuzná linie Lemon Tree. Je to pravděpodobně kvůli většímu a různorodějšímu genetickému fondu u zakládajících zvířat. Některá zvířata linie OS high yellow, mají výrazně žluté a jasně zelené zbarvení, zatímco jiná vykazují bledé barvy, a jsou velmi rozdílná od Lemon Tree

"Lilly" (TT-95), nádherná samice Lemon Tree v autorově sbírce. Lemon a ostatní žluté samice v průběhu březosti výrazně vyblednou.

zvířat. Jak linie Lemon Tree, tak i linie high yellow vyprodukovaná v OS, vykazuje několik výjimečně zbarvených dospělých krait, které mají vysoké procento žluté barvy. Na rozdíl od Lemon Tree, má linie OS high yellow větší plodnost.

-56-

"Chiquita" (GM-99-01) jedno ze dvou mláďat 50% Lemon narozených u autora v roce 1999.

Tony Nicoli, byl další chovatel stromových hadů z jižních Spojených států, který vyprodukoval několik high yellow jedinců. Nicméně, většina Nicolových zvířat měla původ v OS (Bessette,pers.com.) a mnoho chovatelů nedělá rozdíl mezi těmito dvěma liniemi. Ve skutečnosti, není zdokumentován původ velké části zvířat zakládající linii vzniklou v OS (Hudson,pers.com.). Nicoli prodal svou sbírku chondropythonů v roce 2000 a již tento druh nechová. Zaměřil se pouze na chov psohlavce zeleného *Corallus caninus*, zcela nepříbuzného druhu z Jižní Ameriky. Jiní chovatelé vyprodukovali náhodně high yellow zvířata od zeleně zbarvených jedinců, včetně Jeffa Hudsona (který koupil sbírku od Nicoli) a Jacka Sadovníka. Oba tyto chovatelé, ale i jiní chovatelé založili novou pokrevně příbuznou linii high yellow zvířat založenou na novém zakládajícím zvířeti. Bylo tvrzeno, že Lemon Tree a OS linie (včetně Nicolihovo zvířat) nejsou pokrevně spojeny s formou Biak. Ale s tímto tvrzením moc nesouhlasím, protože mnoho jedinců z obou linií, které jsem podrobně zkoumal vykazovali mnoho charakteristických znaků formy Biak, jako je velká hlava s protáhlým čenichem a dlouhý špičatý ocásek.

"Grace" (GM-99-04), další 50% Lemon z autorova odchovu z roku 1999.

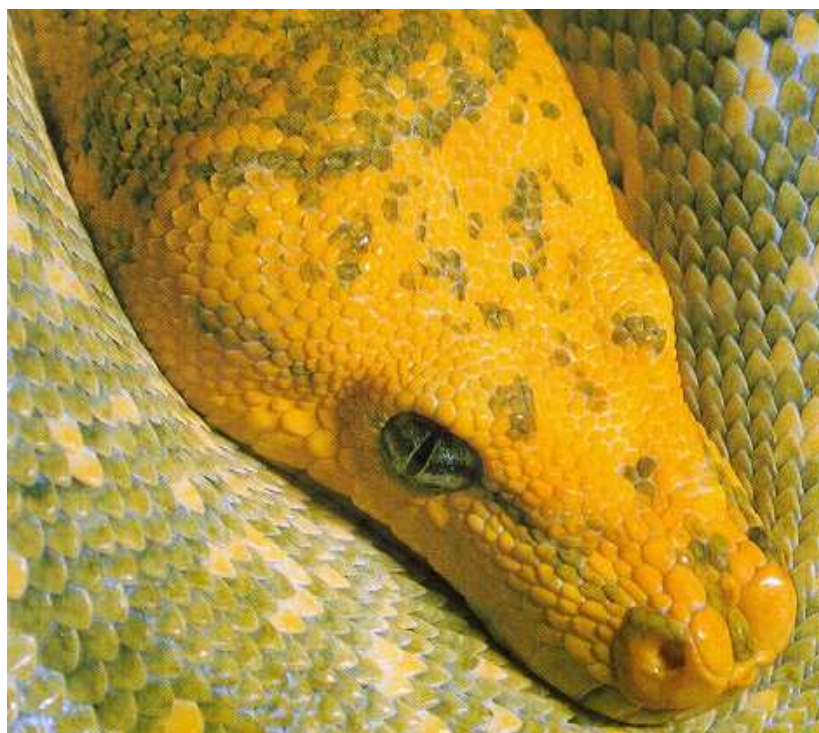
"Oz" (EB-98) je nádherný samec high yellow vyprodukovaný v OS, který se nachází v autorově sbírce.

Otázka je, zdali jsou obě linie Lemon Tree a OS high yellow geneticky slučitelné, a jestli při zkřížení zvířat z těchto linií lze dosáhnout dobrých výsledků. (Geny odpovědné za zbarvení high yellow v jedné pokrevně příbuzné linii, by nemuseli být bezpodmínečně slučitelné s jinou pokrevně příbuznou linií, třebaže jsou oba jedinci žlutě zbarvení. Viz. genetika na začátku této kapitoly.)

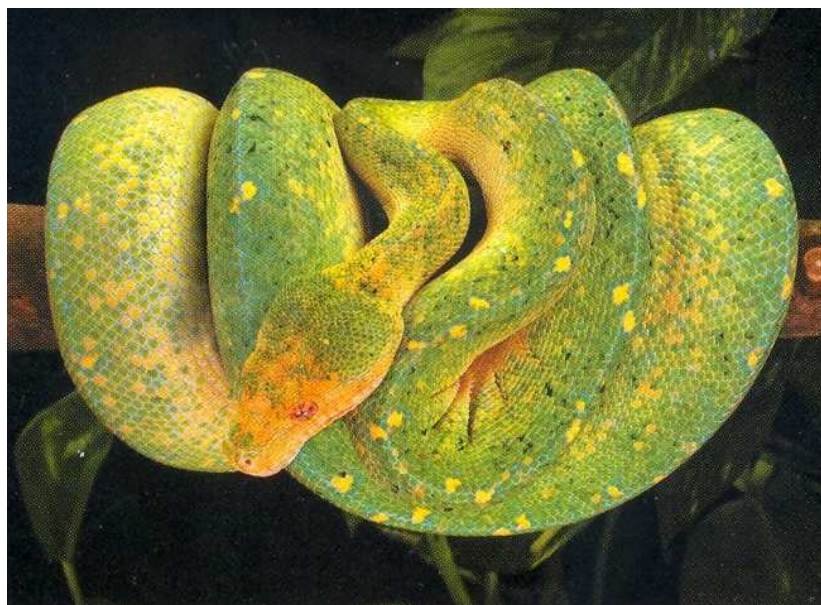
Tato výrazně žlutá samice byla původně vyprodukovaná v OS, prodaná Nicoliem a poté znova koupená v obchodě se zvířaty. Jeff Hudson

Chovatel Buddy Goetzger pomohl vyřešit tuto otázku, když v roce 2001, úspěšně spáril samce Lemon Tree se samicí OS high yellow.

Některá zvířata high yellow jsou pokrevně příbuzná s formou Biak.

Všimněte si dlouhého čenichu u této krajty.

"Hershey" (BG-0I-I0), jedno ze dvou mláďat Lemon Tree x OS Yellow v autorově sbírce, vytvořené Buddy Goetzgerem.

Tento vynikající chovatele vyprodukoval zvířata, která vyrostla do výjimečně zbarvených jedinců, včetně některých high yellow zvířat. Já mám od Buddyho Goetzgera dva jedince a oba jsou nádherní, ale jen jeden by mohl být charakterizován jako "high yellow".

"Rusty" (BG-O 1-04), toto jméno dostal pro svojí cihlově-červenou barvu při narození. Lemon x OS. Buddy Goetzger.

Goetzgerův úspěch neprokázal, že by zvířata vzniklá ze spojení Lemon Tree x OS high yellow mohla být zařazena do vyšší kategorie = high-end, ale je prokázáno, že lze kombinovat tyto dvě pokrevně příbuzné linie. Také bylo prokázáno, že i z tmavě zbarvených mláďat mohou vyrůst zvířata „high yellow“.

Mnozí obchodníci i soukromý chovatelé nesprávně používají termínu "high yellow".

Kolik procent žlutého zbarvení je zapotřebí, aby zvíře mohlo být prezentováno jako "high yellow"? To je otázka, která zajímá většinu chovatelů chondropythonů!. Mnoho chovatelů považuje svá zvířata za „high yellow“, ale bohužel se mýlí, a tím že tato zvířata dále nevědomky prezentuje jako „high yellow“ uvádějí v omyl další chovatelé. Viděl jsem mnoho zvířat nabízených v inzerci jako „high yellow“ ale většina z nich neodpovídala zbarvením této barevné mutaci. Také nepoctiví prodejci většinou místo „high yellow“ nabízejí mladá zvířata formy Biak, která zůstávají při procesu barvoměny velmi dlouho žlutě zbarvená, a trvá jim mnohem déle než získají zbarvení dospělých Biaků, a která pak většinou zezelenají.

Neznalost této skutečnosti by mohla být použita jako omluva před několika lety, ale dnes je již tento fakt o "žlutých" Biacích dobře znám. Přesto se však podvodné inzeráty objevují i dnes. Skutečná zvířata "high yellow" jsou velmi ceněná a jejich cena převyšuje \$10,000.

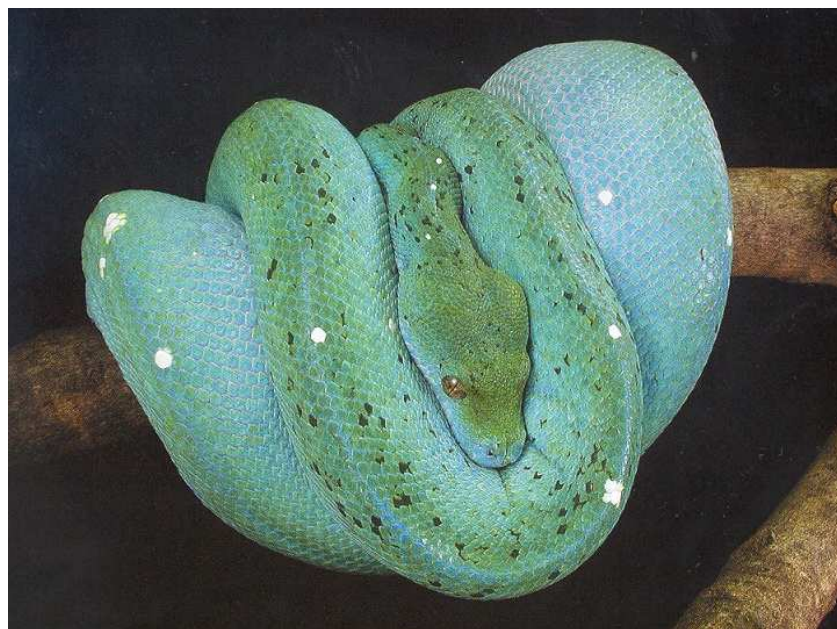

Je tohle "high yellow" zvíře? Nikoliv, ale tento typ zvířete je často nabízen v inzerátech. Jmenuje se "SOB" (syn Bamose, GM-98-13) a je vzdáleně příbuzný s formou Biak.

High Blue

Tato nádherná barevná mutace je velmi oblíbená mezi chovateli. Modře zbarvení jedinci jsou občas nalezeni i ve volné přírodě, a proto není toto zbarvení "umělé", jak tvrdí někteří chovatelé o zbarvení některých vytvořených barevných mutací. Modré zbarvení u dospělých kraitů může být v rozsahu od šedomodré až po tyrkysově modré. Nejhezčí jedince odpočívající v teráriu na větvi lze spatřit i přes celou místnost.

Mnozí chovatelé chondropythonů ale neuznávají tuto barevnou variaci. Je pravda, že existují dva typy modrých chondropythonů; samice, u kterých barvoměna nastala během březosti, a zvířata jednoho i druhého pohlaví, které mají neobvyklé množství modrého barviva, a u kterých modré zbarvení nastoupilo po procesu ontogeneze v mládí. Obě formy jsou přiřazovány k "high blue", nebo jednoduše k "blue chondros", ale nejsou totožné, a nemusejí být bezpodmínečně geneticky slučitelné. Když je samice připravena na páření a začínají jí dozrávat vajíčka v gráfově folikulu, často se u nich spustí i proces změny zbarvení jako jeden z příznaků ovulace. Ne všechny samice se přebarvují, ale tento úkaz je dobře zdokumentovaný. Počátek barvoměny se obvykle shoduje i s počátkem odmítání potravy a rozšířením těla v zadní třetině způsobené zráním folikul ve vaječníku.

"My Song" (TW-98-25) je jedna z nejhezčích „high blue“ samic jaké jsem kdy viděl. Nachází se v autorově sbírce a je modře zbarvená již od ukončení ontogeneze.

"Aquagirl" (TW-93-12) je názorný příklad "hormonálně modré samice, u které nastalo přebarvení v době březosti a v době zrání folikul; stejný příznak můžeme vidět i u chondropythonů s nádorovým onemocněním ledvin nebo vaječníků. (Barker,pers.com.). Některé samice se vrátí zpět k normální zelené barvě po snůšce (nebo po mateřské inkubaci, pokud ji umožníme). Jiné samice se mohou po první snůšce přebarvit na akvamarínovou barvu, a některé si mohou udržet modrou barvu již nastálo.

U většiny samic, u kterých zůstane po první snůšce pouze akvamarínová barva, se modrá barva udrží po druhé nebo třetí snůšce natrvalo. Samice původem z PNG mají větší tendenci ke změně zbarvení, a modré samice formy Aru jsou již zcela běžné. Ale modří jedinci formy Biak jsou velmi vzácní, podle mých zkušeností.

Odstín a sytost modré barvy se může různit, od akvamarínové barvy k tmavě tyrkysové. Některé samice mohou být šedivé, a některé mohou být blankytně modré. Tato barvoměna byla dlouhou dobu považována za proces hormonálního charakteru, a modré samice jsou často nazývány jako "hormonálně modré". Ale toto modré zbarvení

nemají výhradně jen samice v

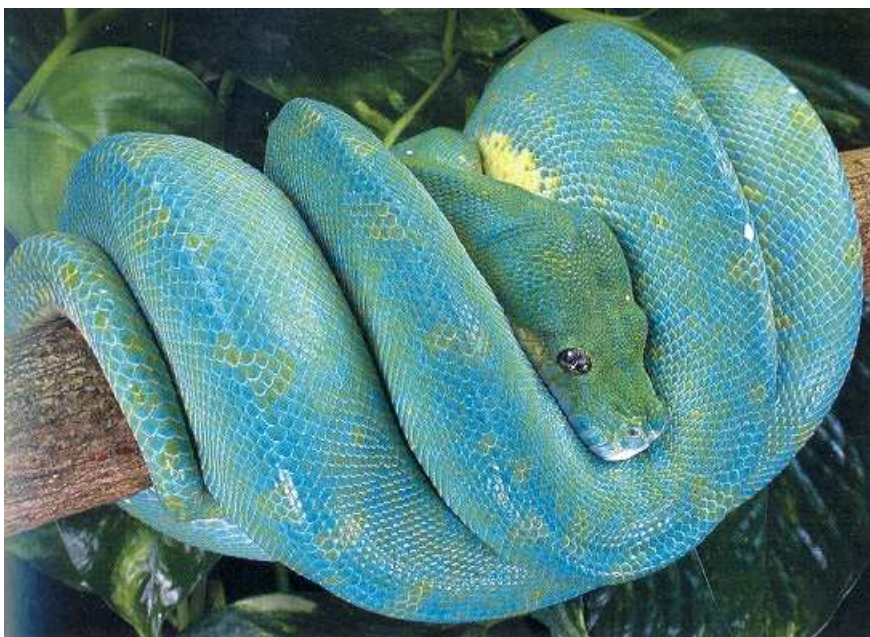

"Angel" jedna z autorových samic, která získala modrou barvu až po druhé snůšce. Zde je týden před vykladením vajíček.

Zvířata s velkým množstvím modrého pigmentu v oblasti páteře a po stranách těla se řadí mezi druhý typ modré mutace. Mnoho chondropythonů má na těle různé množství modrých šupinek, zejména forma Sorong, která má typický modrý hřbetní pruh s trojúhelníky nebo jen čárkami. I když tato zvířata mohou být velmi atraktivní, nedají se zařadit mezi „high blue“. Skutečný „high blue“ má mít modré zbarvení na většině části těla nebo po celém těle, a ne jen hezký modrý hřbetní proužek. Tato modrá barva se nachází i na kůži mezi šupinami, a může také být viděna na horních a spodních retních štítcích. Zcela modří jedinci této mutace nejsou tak běžné, jako je to u „high yellow“ zvířat. Dokonce i nejlepší zvířata mají obvykle na těle několik světle zelených šupinek, a obvykle na místě, kde se v mládí nacházel hřbetní proužek s trojúhelníky. Tim Morris z Marylandu vyprodukoval jedince, který je považován za názorný příklad této mutace. Tim dostal novorozeného chondropythona jako dárek, a toto zvíře u Morrise v dospělosti zplodilo tohoto slavného modrého samce (Walsh, pers. com.). Ačkoliv ho už Morris nevlastní, je jeho jméno dále spojováno s tímto nádherným samcem. Nyní ho vlastní John Holland, a tento samec již úspěšně napáčil několik různých samic, včetně své vlastní matky. Z této linie vznikla některá velmi atraktivní zvířata, včetně zvířat s velmi hezkým modrým zbarvením. Já jsem ještě neviděl jakékoliv potomstvo, které by se zbarvením mohlo rovnat s tímto samcem. Tohoto samce si do svého chovu zapůjčil Trooper Walsh v roce 2002, kde samec zplodil dvě snůšky, které mají ohromný potenciál.

Proslulý "Morris" modrý samec. Tento úžasný chondropython vytvořil širokou chovnou základnu modrých krajt.

"Aquaman" (TW-95-05) tento modrý samec je jeden z nejhezčích příkladů této mutace. Je zakladatel chovné kolonie modrých zvířat v autorově chovu.

Modrý samec v mé sbírce je další krásný příklad této mutace. "Aquaman" (TW-95-05) zplodil několik modrých potomků s třemi různými samicemi, včetně dvou „hormonálně“ modrých samic, a v zajetí narozenou samicí typu Sorong. V roce 2000, zplodil se samicí Sorong nádherně modrého samce, který má mimořádné zbarvení po otci. "Blue Max" (GM-00-18), je nyní ve sbírce Grega a Michelle Gibbs. Také v době psaní, tmavě hnědé mládě vzniklé spojením "Aquaman" a "Aquagirl" v roce 2001 ("Blue Frost", GM 01-30) vzbuzuje velkou naději,

že bude krásně modře zbarven. Walshovo zvíře v mé sbírce, "My Song" (TW-98-25, foto na str.61), je překrásná „high blue“ samice, u které se modrá barva objevila ještě před jejím oplozením. Další samici, "Pepper" (AZ-96-14), vyprodukoval v roce 1996 AI Zulich, a která také měla neobvyklé množství modré barvy před prvním oplozením. (viz. její foto "mite phase", v této kapitole).

"Blue Max" (GM-00-18), je skvělá ukázka selektivně zplazeného modrého chondropythona.

"Blue Frost" (GM-01-30), vyprodukovaný autorem v roce 2001.
Oba rodiče jsou modří.

Jsem potěšen když vidím samice které nejsou „hormonálně“ modré, a jejich zbarvení "high blue" je jejich přirozené zbarvení po ukončené ontogenezi. A proto jsem rád, že existuje i lepší cesta na produkování modrého potomstva, kdy chovný pár tvoří i modří samci.

Hormonálně modré samice jsou velmi krásné a tyto samice mohou produkovat potomstvo, které bude mít tendenci být také „hormonálně“ modrý v době březosti. (viz. foto "Alice" v kapitole o Historii chovu). Neexistuje přesvědčivý důkaz, že zkřížením modrého samce s „hormonálně“ modrou samicí lze dosáhnou lepších výsledků, než zkřížením modrého samce s normální samicí.

Je toto zvíře "high blue"? Čas ukáže zdali tato mladá samice (TW-OI) vyroste do "high blue". Autor viděl méně modré jedince než tohoto, a které byli inzerované jako "blue screamers".

V chovu této modré mutace používám oba typy modrých samic. Výsledek mého chovu, "true blue" samici, bude zajímavější pozorovat v dalším vývoji této mutace. Jedna věc je jistá; tato mutace není tak pevně ustanovená jako mutace „high yellow“, i když určitě pokroky v jejím chovu jsou udělány. Modrý chondropython byl považován před několika lety za vzácný, a rozdíl mezi dvěma typy modrých krait nebyl obvykle uznán. Nyní je již známo, že hormonálně modré samice, nejsou tak mimořádné. Skutečná "high blue" zvířata druhého typu, jsou jedny z nejvíce vyhledávaných vytvořených mutací a jejich cena je velmi vysoká.

Atraktivní Sorong-typ (GM-00-21). Trvalo několik let než se u něho vyvinula jeho modrá barva.

Toto není "high blue" chondro.

Dalo se předpokládat, že i u této mutace bude nepoctivými obchodníky docházet ke zneužití označení „high blue“ stejně jako tomu je u „high yellow“ zvířat. Znovu opakuji, záleží na jednotlivém názoru a rozhodnutí, co lze považovat za "high blue", a může být opravdu udivující co je pokládáno a nabízeno za „high blue“ v některých inzerátech nebo na teraristických burzách. Jednou jsem viděl zeleně zbarveného dospělého chondropythona v Pottstownu, na Pensylvánské teraristické burze, který byl označen nápisem jako "true blue". Docela mě to pobavilo ale zároveň i pobouřilo, protože mnou původně vytvořený tento termín, má odlišovat skutečná „high blue“ modrá zvířata od těch, které jsou pouze předmětem nepoctivých prodejců a reklamním trikem! Já jsem tehdy zahrnul i hormonálně modré samice do skupiny "true blue", protože bylo mnoho chondropythonů s jakýmkoliv množstvím modré barvy označeno jako "high blue". Nicméně, v současnosti tento termín používá mnoho chovatelů k rozlišení hormonálně modrých samic od samic, které jsou modré již od ukončené ontogeneze v mládí. Ale já považuji modré dospělé jedince z obou skupin za vysoce žádoucí a cenné. Podlé mých zkušeností, u zvířat typu Sorong a "true blue", obvykle trvá několik let, než se plně vyvine jejich modré zbarvení. Modré zbarvení této mutace vždy nejlépe vyniká na přirozeném venkovním světle, nebo pod dobrým umělým širokospektrálním osvětlením. Mimochodem, doposud neexistuje žádný zaznamenaný případ vylíhnutí modrého mláděte. U mláďat nelze podle vzhledu rozpoznat, zdali budou v dospělosti modře zbarvená. Jako vždy, geny získané od rodičů, určí barvu a charakteristické rysy potomstva. A pouze již osvědčená chovná zvířata jsou zárukou, že můžeme od nich získat mláďata, která v dospělosti budou nositeli krásné modré barvy a budou moci být označena jako „high blue“.

Calico

Mutace „calico“ vykazuje ojedinělé a obdivuhodné smísení barev, a kropenaté a skvrnitě vzorování. I když existují nejméně dva rozdílné barevné typy, žlutý a čokoládový (Yellow a Chocolate), tak kropenaté vzorování se vyskytuje u všech typů, a podle něho se tato mutace odlišuje od jiných. Calico zvířata mohou mít až devět snadno rozlišitelných barev, jako je: oranžová, žlutooranžová, světle žlutá, tmavě a citronově zelená, červenohnědá, čokoládová, černá, bílá, akvamarínová, modrá a hořčicová. Křížením pokrevně příbuzných zvířat lze udržet a stupňovat toto zbarvení, které je zejména dominantní na hlavě a krční oblasti.

"Computer Chondro" tento samec je zakladatel projektu "calico", a je jeden z nejhezčích vyprodukovaných chondropythonů.

„Calico“ projekt je mému srdci nejbližší, protože tuto mutaci sám rozvíjím. Zdůrazňuji, že jsem nevymyslel termín "calico", a ani jsem nebyl první, kdo ho k této mutaci přiřadil. Nejčastější použití termínu „calico“ u zvířat, je u kočky domácí. (A je zajímavé, že téměř všechny calico kočky jsou samice a mají stejné třibarevné zbarvení.) Také je mutace „calico“ popsána i u jiných krajt, např.: Python molurus bivittatus, Python reticulatus a Python regius. Tyto mutace nejsou stejné jako „calico“ chondro, a mají jiné charakteristické znaky.

Tyto snímky ukazují rozmanitost barev, kropenaté zbarvení, a hlavu a hrdlo, které barevně dominuje a charakterizuje mutaci calico.

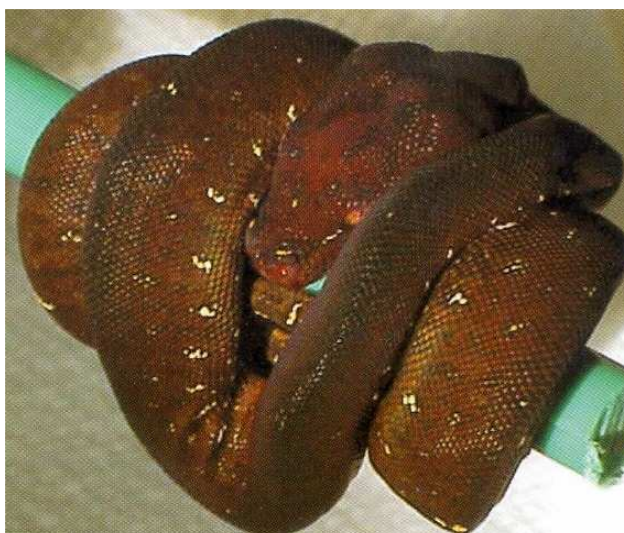
Tento samec má téměř jednobarevnou hlavu a krk, tělo je skvrnité.

Zakládající samec tohoto projektu, se vylíhnul v lednu v roce 1993, a byl zbarven hnědě. Vylíhnul se u chovatele Troopera Walshe a pocházel od normálních rodičů. Když se v mládí začal přebarvovat, bylo již patrné, že bude netradičně zbarven. Při barvoměně se začali objevovat žluté skvrnky a později i další barvy jako světle zelená, tmavozelená, černá, žlutá, žlutooranžová, světle modrá, akvamarínová, a bílá. Směs barev i rozmístění skvrn bylo ojedinělé, a rovnoměrné po celém těle od hlavy k ocasu. Jen hlava byla více zelená a krk byl žlutooranžový. Někde na těle jsou jednotlivé šupinky odlišných barev rozmístěné různě po těle, a jinde tvoří šupinky stejné barvy malé skvrnky.

"Calico Junior" je v zajetí vyprodukovaný chondropython, a je ověřeno, že jeho calico zvláštnost je dědičná.

Celkový vzhled mi připomínal zrnité barvy na monitoru počítače, když ho vypínáme. Proto jsem mu dal jméno „Computer Chondro“, kvůli zbarvení. Toto zvíře jsem zakoupil jako dvaceti měsíční mládě. Byl to samec a už tehdy vypadal velmi zajímavě. Šťastnou náhodou jsem o půl roku dříve zakoupil normální samičku, která byla ze stejné snůšky jako tento samec. A tak jsem se rozhodl soustředit na rozmnožení tohoto páru, ve snaze vyprodukovat další „calico“ zvíře. Po třech pokusech jsem se nakonec dočkal oplozené snůšky a odchovu.

"Calico Junior", starý jeden den. Bylo jedno z nejlepších tmavých mlád'at co jsem kdy viděl.

"Lemongirl" (TW -94-144), v roce 2001 vyprodukovala snůšku, z které se vylíhlo několik velice zvláštních mláďat.

S této snůšky přežila pouze tři mláďata (která jsou součástí dalšího povídání), ale pouze jedno z nich bylo velmi tmavé a s nepatrným vzorem. Toto mládě vykazovalo ve stáří jednoho roku mimořádné zbarvení, a vyrostlo do druhého nejznámějšího "calico" samce, "Calico Junior" (GM -99-09). Junior byl stejně zbarvený jako jeho otec, ale jeho zbarvení je obrácené. Otec má základní barvu žlutou, kdežto Junior má podkladovou barvu čokoládově hnědou. Dále má

Tato fantastická "calico" samice (GM-01-15), byla vyprodukována autorem v roce 2001. Foto Thomas Phillips.

na těle barvu zelenou, žlutou, červenooranžovou, žlutooranžovou, akvamarínovou, světle modrou, a hráškově zelenou. I když jsem byl velmi nadšen, že jsem vyprodukoval takové překrásné a jedinečné zvíře, mé nadšení bylo ještě větší, když se ukázalo, že „calico“ zbarvení je dědičná vlastnost.

Tyto dva "calico" jedinci (GM-OI-06), jsou příklady toho, co doufám, že se ustanoví jako "čokoládová" varianta této mutace, stejně jako "Calico Junior".

Zbývající dva sourozenci Juniora jsou taky nádherná zvířata, ale nevypadají tak jako Junior. Koncem roku 2000, jsem zakládajícího samce spáril s překrásnou, nepříbuznou samicí, která byla zbarvena žlutě, zeleně a modře. Z tohoto páření jsem se dočkal snůšky, ze které se 1.dubna roku 2001, začala líhnout mláďata.

(GM-01-02),foto nahoře, a (GM-01-12), foto dole, dvě samice z calico snůšky, z roku 2001.

"Miss Kitty" (GM-01-14) je další senzační samice z calico snůšky z roku 2001.

Nyní jí vlastní Janet Hickner, která dodala i tento snímek.

Z této snůšky se celkem vylíhlo 18 mlád'at, ale kvůli bakteriální infekci některá mlád'ata ve stáří několika týdnů uhynula. Ze zbývajících 12 mlád'at vyrostala nádherná zvířata. Jedna samice byla výjimečně zbarvená. Tuto samici nyní vlastní Tomm Phillips, a doufejme, že napomůže k rozvoji žluté formy této mutace. Další samice ze snůšky zůstale v mé sbírce, a vykazují tmavé barvy podobné jako Calico Junior, i když není tak pestře zbarvená a má méně tmavého barviva. Ona se pravděpodobně stane zakladatelem čokoládové formy "calico".

"Rosina" (TW-98-26) je další samice z Walshova odchovu, kterou nyní vlastním.

Doufám, že v budoucnu se úspěšně zapojí do mého calico projektu.

Čokoládově zbarvený samec byl také vyprodukován z této snůšky a je v soukromé sbírce. Já mám v chovu dvě další samice z této snůšky, a dávám do nich velkou naději. Také sleduji další růst a vývoj několika dalších zvířat ze snůšky, a zvíře vlastníci Janet Hickner z Indiany, vyrostlo do nádherně žlutého zvířete.

Jako u jiných cenných mutací, tak i u „calico“ se najdou nepoctivý prodejci. Až polovina prodávaných Biaků jsou nabízena jako "calico" v odborných inzerátech. Čokoládová calica jako je "Calico Junior", je nutné rozlišovat od melanistických (tmavých) zvířat, a také nejsou příbuzné s černě skvrnitými horskými lokalitami.

Příležitostně jsou takto označeni i další neobvykle zbarvení chondropythoni, ale termín "calico" není určený pro podivně nebo neobvykle vypadající zvířata, která se objeví.

Co se týká pojmenování mutací, je profesionální a etické respektovat termín, označující určité mutace. Tato pojmenování většinou vznikla osobou, která vyvinula určitou linii.

Například, se často používá termín „high yellow“, přesto ale většina chovatelů používá termín "Lemon Tree", odkazující na linii počatou u Tima Turmezie. „Calico“ mutace je jedinečná kombinace vzoru a barev, a i když je chov v začátcích, budoucnost této mutace vypadá velmi nadějně, zvláště vzhledem k výsledkům z odchovu v roce 2001. Dvě „calico“ páření mám plánovaná na podzim roku 2003.

"Mite Phase"

Tento termín byl vytvořen mladým chovatelem jménem John Romano, který takto popsal černě skvrnitá zvířata. Toto pojmenování není moc oblíbené mezi některými chovateli, kvůli přirovnání, že černě skvrnitá zvířata vypadají, jako by byla zamořená roztoči (v překladu totiž znamená: stádium roztočů). Přesněji řečeno, "stadium" je dočasný stupeň vývoje, nikoliv ustálená barevná mutace. Nicméně, pojmenování se již běžně užívá. "Mite Phase" jsou zvířata hustě černě skvrnitá, kdy může být i černě zbarvená kůže mezi šupinkami. Toto skvrnitě zbarvení může postupně při dospívání mizet. Toto se často stane aniž by to chovatel očekával, a majitelé této mutace zůstávají na pochybách do doby než zvíře dospěje. Dokonce hustě

černě skvrnitá zvířata ve stáří jednoho roku, mohou postupně zcela ztratit černé skvrnky jakmile dosáhnou věku dvou nebo tří let.

Nicméně, taková zvířata mohou tuto zvláštnost předat na své potomky. Já vlastním zeleně zbarveného samce, který na sobě nikdy neměl černé skvrnky, přestože pocházel od zvířat "mite phase", a přesto tento můj samec vyprodukoval několik hezkých potomků "mite phase". Tato zvláštnost je nejlépe přenosná mezi pokrevně příbuznými zvířaty, a často stačí jeden z rodičů s touto zvláštností, aby se projevila na atraktivní a žádoucí, zvláště v kombinaci s modrou barvou.

"Pepper" (AZ-96) je vyjímečná "mite phase" samice, vyprodukovaná Al Zulichem, kterou autor získal jako mládě.

Ostatní Barevné Varianty

Existují i další barevné varianty, které se v posledních letech objevily mezi teraristy, a někteří chovatelé se snaží tyto vlastnosti upevnit a rozvíjet. Nicméně, nejsou doposud ustanoveny jako mutace s dědičnými vlastnostmi, ačkoliv je pravděpodobné, že některé z nich v budoucnu budou. Patří sem :

Mustard . . . tato varianta má hnědou až hořčicovou barvu.

Krásný příklad *Mustard* zvířete, které vyprodukoval Jim Devolder.
Foto Steve Gordon.

High contrast "Kermit", samce vyprodukoval Winslow Murdoch, kterého nyní vlastní Thomas Phillips.

High Contrast . . . tato zvířata mají na těle několik dominujících barev, jako je zelená, žlutá a modrá. Některá zvířata mohou být velmi atraktivní, a lze očekávat, že brzo bude ustanovena tato varianta jako "vytvořená" mutace.

High White . . . takto jsou nejčastěji označována zvířata formy Aru, která jsou zařazena do "high-end" = vyšší kategorie. Zdá se, že množství bílé barvy se nedá rozvíjet selektivním chovem, jako jiné barevné zvláštnosti. Zním několik chovatelů, kterým se podařilo rozvíjet zbarvení "high white", u pokrevně příbuzných krajt formy Aru, a které produkovaly "high white" potomstvo. Jeden z těchto chovatelů odhaduje, že ze snůšek „high white“, může být 15 a 30 procent takto v dospělosti zbarvených mláďat. (Rouille, pers.com.). Také je prokázáno, že jsou samci častěji než samice označovány jako „white“, ale není to tak vždy. "High white" zvířata formy Yapen, jsou v zajetí méně uznávaná než zvířata "high white" formy Aru.

Key Lime . . . relativně nová barevná varianta, která se vyznačuje zelenou barvou po celém těle bez bílých nebo jinak zbarvených šupinek. Někteří chovatelé se ptají na odstín zelené barvy, která určuje tuto variantu. To zejména kvůli některým přeexponovaným digitálním fotografiím, kdy normálně zelený chondropython byl prezentován jako "key lime" - citón. Přesto však jsou chovatelé, jako je Rico Walder, kteří mají zájem o rozvoj této barevné varianty, a kteří chtějí prokázat, že tyto vlastnosti mohou být rozvíjeny selektivním chovem.

Paradox . . . je nový projekt Damona Salceiese, který se již věnuje chovu specifické lokality Merauke, a který první odchoval albinotického chondropythona (viz. níže). Paradox zvířata pocházejí ze Zoo Houton, a vyznačují se jasně žlutozelenou

barvou kombinovanou s modrou, a s neobvykle skvrnitým vzorem. Tato varianta se velmi odlišuje od všech přirozených mutací, a vypadá fantasticky. Věřím, že se brzy prokáže dědičnost této barevné zvláštnosti.

Tento velmi zvláštní "Paradox" chondropython, patří do skupiny pocházející se Zoo Houston. Foto Damon Salceies.

Albino

Když jsem začal psát tuto knihu, nikdo do té doby neodchoval živého albína v zajetí, a také nebyla ověřená zpráva, že by albín byl spatřen nebo odchycen v přírodě. Mnoho chovatelů s velkým zájmem spekovalo o možnostech prvního odchovu albína v zajetí. Existovalo pár sporných zpráv o albino mláďatech. Jedna taková zpráva vyšla v tisku, a fotografie byla publikovaná na webové stránce VPI, Dave Barkera. Na fotografii bylo mrtvé mláďě, a Barker později přiznal, že zvíře nebylo albín. Dokonce se přiznal, že přibarvil na fotografii oči mláďěte, aby vypadalo více jako albinotické. Tato fotografie způsobila velký rozruch mezi chovateli chondropythonů a vzniklo i mnoho otázek. Ještě byli publikovaný dvě nebo tři dalších fotografie, na kterých měla být údajně albinotická mláďata chondropythonů.

Ve všech těchto případech se jednalo o fotografie mrtvých, téměř vyvinutých mláďat, která ještě neměla zcela vytvořený pigment. Konečný pigment se vytváří u novorozenech mláďat až v posledních dnech inkubace. Tato mláďata s nevytvořeným pigmentem jsou bledá a mohou vypadat podobně jako albíni. Trooper Walsh oznámil vylíhnutí pravého albína, s červenými očima a jazykem, který po dvaceti čtyř hodinách uhynul. Bohužel, žádná fotografie nebyla pořízena (Walsh, pers.com. 1999).

První albín chondropythona narozený v zajetí. Foto Damon Salceies.

Tracy Barker v roce 1996 odchoval mláďata, jejichž rodiče byli pocházeli z lokality Merauke. Z těchto mláďat vzešli i rodiče prvního známého žijícího albína na světě. Chovatel Damon Salceies, koupil od Berkera některá mláďata vylíhlá v roce 1996, za účelem chovat lokalitou ověřené a zdokumentované chondropythony. Pár těchto zvířat vyprodukovalo snůšku, ze které se v lednu roku 2002 vylíhla mláďata, a dvě žlutá mláďata z této snůšky byla albinotická. Jeden albín uhynul na bakteriální infekci kůže, ale druhému se daří skvěle, a pan Salceies podal zprávu o této významné události v srpnu roku 2002 na Mezinárodním setkání chovatelů Expo v Daytonu, na Floridě. Damon mi osobně zavolal, aby mi tuto zprávu oznámil, a na ChondroForum se spustila obrovská vlna diskusí na toto téma. Jeho snímky albinotických kraitů v této knize, jsou poprvé publikované v tisku. V době psaní této knihy, se začínal albín přebarvovat, a všichni jsou velmi zvědaví, jak bude zbarven po ukončení barvoměny. Několik lidí vyjádřilo zklamání, že albín není bílý, nebo že nevypadá jak oni očekávali. Pár lidí dokonce tvrdilo, že toto zvíře není cenný, protože se moc nelišilo od normálních sourozenců. Názory těchto lidí jsou velmi omezené a oni nechápou, co narození albína znamená pro chov barevných mutací. Každá forma, a i v zajetí vytvořená barevná mutace, může pravděpodobně vyprodukovat rozdílné formy albínů.

Albín chondropythona představuje velkou a dlouhodobou investici. Další majitelé Barkerových Merauke mláďat z roku 1996, jsou nadšeni, že oni mohou vlastnit jedince, kteří mohou zplodit albína. Trooper Walsh odchoval Merauke mláďata na jaře 2001, jejichž rodiče pocházeli z Barkerových snůšky. Jako majitel jednoho z tohoto potomstva, mám malou šanci, že bych mohl vlastnit hereto samce! Já i Damon Salceies věříme, že široká chovatelská veřejnost ocení tato báječná a jedinečná zvířata kvůli tomu, co znamenají, a ne pro jejich vysokou cenu.

Albín společně s normálním sourozencem. Všimněte si červených očí a světle levandulového zbarvení u albína.

Albín a jeho sourozenec ve stáří jednoho roku, při probíhající barvoměně.
Foto Damon Salceies.

Kapitola 5. Mýty, pověry a výmysly

Krajta zelená je záhadné zvíře, a její nestálé chování, zvyky a požadavky jsou velmi individuální. Tato kombinace faktorů vedla k častým mylným představám. Internet se také podílel na širokém rozšíření těchto mylných informací; ale také spousta mýtů rychle pomohl vyvrátit. Některé z následujících mýtů vznikly na základě pozorování několika jedinců, a bylo myslně usuzováno, že toto platí pro všechny jedince druhu. Následující mýty jsou nejběžnější, a často nepochopená tvrzení o chondropythonech. O většině těchto témat je již napsáno v této knize v jednotlivých kapitolách. Tento seznam mýtů není nikterak vyčerpávající, ale obsahuje všechny častá tvrzení, a i zveřejněná fakta. Témata začínají biologií, a následuje chov a zdraví.

Mýtus # 1: "*Krajty jsou vznětlivé, kousavé a špatně se s nimi manipuluje*"

Tato domněnka vznikla na základě odchycených zvířat, která jsou kousavá. Ale krajty odchované v zajetí jsou relativně klidné a můžeme s nimi během dne bezpečně manipulovat. Jsou výjimky, kdy i zvířata odchovaná v zajetí jsou vznětlivá, ale také mohou být krotká jako pes. Podle mého pozorování, je nejvhodnější ponechat zvířata v klidu, a manipulovat s nimi jen pokud to je nutné. Novorozená mláďata jsou často kousavá, a i když nejsou kousavá, doporučuji vyvarovat se manipulaci do stáří jednoho roku, kvůli křehkosti páteře. Většina v zajetí narozených chondropythonů postupně zkrotnou mezi 12 - 18 měsícem stáří. Čím divočejší jedinec, tím musí být manipulace opatrnější a jemnější. Musím poznamenat, že jsou zvířata, která nikdy nezrotnou, a neměla by se násilně přivykat na lidský kontakt. Také stres z časté manipulace, cestování a vystavování na výstavách může zapříčinit, že běžně vznětlivá zvířata se jeví jako krotká.

Mýtus # 2: "*Krajty mají obrovské zuby*"

Je pravda, že chondropythoni mají dlouhé, velmi ostré a dozadu ohnuté zuby, ale nejsou tak obrovské jako u psohlavce *Corallus caninus*. Kousnutí dospělé krajty způsobí malé ranky, které mohou krváčet pár minut. Většina kousnutí je bezvýznamná. Nicméně, je vhodné se pokousání vyhnout, a to správnou manipulací a správnou technikou krmení. Je důležité se vyvarovat kousnutí do obličeje při předkládání potravy.

Mýtus # 3: "Odchycené krajty krmíme ptáky"

Delší zuby a stromový způsob života vedlo ke spekulaci, že hlavní potrava chondropythonů jsou ptáci. Terénní výzkum toto popírá, a z trusu krajt nebylo zjištěno, že by se krajty živily pouze ptáky (Walsh,pers.com.). Samozřejmě že potravu tvoří i ptáci, ale většinou se jedná o neopeřená mláďata, která ještě neopustila hnízdo. To vysvětluje skutečnost, že novorozená mláďata chondropythonů raději přijímají novorozená myšky, které jsou neparfémovaný kuřecím pachem. „Vrtěním“ ocásku také mohou lákat ptactvo, ale typická lovecká pozice dospělých krajt je, když visí hlavou dolů, a tímto způsobem se zmocňuje malých savců, procházející pod nimi. Názor, že krajty zachytí ptáka v letu je mylná.

Mýtus # 4: "Lze podle vzhledu určit lokalitu"

To opravy nelze. Podrobnosti o lokalitách jsou napsané v kapitole 3. Některé krajty lze určit podle zeměpisné rasy založené na vnějším vzhledu, ale to není ta samá věc jako určení podle lokality. Extrémní variabilita ve zbarvení chondropythonů a téměř žádná data o místě sběru, znamená, že je nemožné v zajetí narozené krajty přiřadit podle zbarvení k určité lokalitě.

Mýtus # 5: "Odchycené krajty jsou stejně vhodné pro chov jako narozené v zajetí"

Ze zdravotního hlediska, jsou v zajetí narozené krajty vhodnější. Odchycená zvířata mohou mít vnější i vnitřní cizopasníky, jsou agresivnější, mají menší reprodukční schopnosti, jsou těžce aklimatizovatelní, a dožívají se nižšího věku než zvířata narozená v zajetí. Také jsou daleko víc náchylnější k nemocem. Peníze ušetřené za nákup odchytových krajt většinou vynaložíme na veterinární služby. Také nákupem odchycených krajt podporujeme obchodníky a napomáháme k devastaci přírodní populace krajt. Méně než 50% dovezených odchycených krajt v zajetí přežije.

Mýtus # 6: "*Chondropython je velmi drahý.*"

Příliš drahý ve srovnání s čím? Cena je stanovena poptávkou a nabídkou. Kvalitní a zdokumentované krajty jsou dražší, než zvířata bez určení. Nejsou také tak často množeny jako jiní užovkovití hadi. Je velká poptávka po některých barevných mutacích. Mnoho lidí očekává, že chovatel prodá svá nejlepší zvířata za ceny normálních zvířat, a šíří pomluvy o nenasytosti a chamtivosti těchto chovatelů. Skutečnost je, že v zajetí narození chondropythoni jsou dražší oprávněně, stejně jako další žádané produkty nabízené spotřebitelům. Stejně tak, jako nekoupíte mercedes za cenu chevroletu, tak nekoupíte chondropythona za cenu běžné užovky.

Mýtus # 7: "*Chondropythony je nesnadné chovat, a jsou jen pro zkušené chovatele.*"

Pravda je, že jsou trochu více choulostivější oproti jiným hroznýšovitým druhům hadů. Vyžadují určité specializované podmínky, a nejsou tak tolerantní k běžným chybám v chovu, jako jsou jiné druhy. Kvůli tomu, doporučuji před chovem chondropythona, získat zkušenosti s jiným druhem hada. Vhodné je začít například s krajtou *Morelia spilota variegata*, která patří do stejného rodu *Morelia*, ale je méně náročná. Zkušenosti získané s méně náročnými hady nám napomůžou si osvojit základní praktiky, které potom využijeme v chovu krajt zelených. Pokud jim zajistíme optimální podmínky, jsou snadno chovatelné. Určitě není chondropython vhodný pro začínající chovatele. Nakonec citát velmi zkušeného chovatele Troopera Walshe, mluví za vše - "Chondropythoni nejsou pro každého." Více v kapitole 6.

Mýtus # 8: "*Krajty vyžadují 100% vlhkost.*"

Krajty zelené pocházejí z tropů, a vyžadují vyšší vlhkost a vlhčení. Je mnoho názorů na správnou hodnotu relativní vlhkosti vzduchu, a mnoho začínajících chovatelů si myslí, že je zapotřebí 100% r.v., a že terárium musí být celé podmáčené. Ve skutečnosti, zvířatům vyhovuje střídání suchého období s vlhkým, protože zvířata mohou trpět zdravotními problémy, pokud trvale žijí v mokřem prostředí. Kromě období svlékání, není úroveň vlhkosti rozhodující. Více podrobností v kapitole 9.

Mýtus # 9: "*Krajty jsou velmi náchylné k vyhřeznutí kloaky.*"

Je pravda, že ten kdo má v chovu mnoho chondropythonů, že se může setkat s tímto problémem, ale tvrdit, že se výhřez kloaky běžně vyskytuje u chondropythonů je mylné. Výhřez je léčitelný, a v řádně vedených a správných chovech se výhřez téměř nevyskytuje. Ale tyto potíže mohou nastat i v nejlépe vedených chovech a i u nejzkušenějších chovatelů. Obavy z těchto potíží by rozhodně neměly odradit nové chovatele. Více info. je v Dodatku A.

Mýtus # 10: "*Krajty se mohou krmit až po vyprázdnění.*"

Výjimkou jsou pouze zvířata která trpí zácpou. Jinak takové krmení bude pouze bránit v růstu vašeho chondropythona, pokud se jím budete řídit. Tento mýtus je založen na bezdůvodném strachu z výhřezu kloaky. Více v kapitole II, krmení a vyprazdňování.

Mýtus # 11: "*Spářením dvou modrých krajt získáme modré potomstvo.*"

I když nahradíte "modrou" jakoukoliv jinou barvou, nebude toto tvrzení pravdivé. Ve skutečnosti je genetika u chondropythonů velmi komplikovaná, a zbarvení není výsledek recesivních, dominantních nebo co-dominantních genů jako u mnoha dalších plazů. Šance na získání mlád'at, která budou v dospělosti modře zbarvená, jsou mnohem větší, když pocházejí z modrých rodičů, ale není to vždy pravidlem. Jestli jsou rodiče geneticky ověřeni, cena jejich mlád'at bude mnohem vyšší. Nákup již přebarvených mlád'at (samozřejmě za vyšší cenu) je také způsob, jak získat přesně to, co chcete.

Mýtus # 12: "*Chondropython je spolehlivá finanční investice*".

Záleží co myslíme "investicí". Jestli je váš úmysl investovat do něčeho, co se vám brzy mnohonásobně vrátí, pak chondropython není pro vás! Chov je neuvěřitelně finančně náročný, a pravidelné odchovy jsou ještě více obtížné. Na vytvoření dlouhodobých zisků, je zapotřebí znova investovat vydělané prostředky. Terária, provozní náklady a materiál, krmení, nová zvířata, léčiva, to vše je velmi nákladné. Krajty kromě toho, že vytváří zisky, tak i stoupají na ceně. Odměna často není měřena finančně, ale odměnou je osobní úspěch a uspokojení z dobrých výsledků.

Část II. Chov v zajetí

Kapitola 6. Je pro vás chondropython vhodný?

Možná lepší název této kapitoly by byl "jste vy vhodný pro chondropythona?"

Chondropython není rozhodně vhodný pro každého. Jsou i tací, kteří tento názor berou jako urážku, ale já to myslím opravdu vážně. Můj názor je, že chov chondropythonů je snadný při zajištění optimálních podmínek, a splnění určitých požadavků, ale takové podmínky nemůže zajistit každý. Záleží pouze na chovateli, jak se bude zvířeti dařit. Chovatel chondropythonů by měl mít určité zkušenosti, dovednosti a schopnosti. Někteří jsou hodně sečtělí a jiní jsou prostě vrození chovatelé. Nestačí si jen "přát" chovat chondropythony.

Znal jsem několik chovatelů, kteří si přáli chovat krajty zelené, ale skončily dříve, než dosáhli nějakých úspěchů, protože jejich touha, vytrvalost a nadšení se věnovat tomuto druhu nebyla opravdová a dostačující. K chovu je zapotřebí určitých schopností a mít správný motiv.

Já se zmíním o obou těchto věcí v této kapitole. Doufám, že tyto informace pomůžou těm, kteří zvažují nákup krajt zelených.

Motiv

Je mnoho důvodů proč se rozhodnout pro chov a rozmnožování chondropythonů nebo jiných druhů plazů. Některé důvody jsou dobré a čestné, a některé ne. Chov plazů vždy přitahoval široký okruh osobností s různou motivací. Dříve než začal chov v zajetí, většina teraristů – amatérů byli nadšení přírodovědci a terénní pozorovatelé. Ale v posledních letech příliš mnoho mladých chovatelů nemá žádný vztah k plazům ve volné přírodě. Kauffeldovo klasické dílo "Hadi a lov hadů", jedna ze základních příruček pro začínajícího herpetologa, je nyní zastaralá sbírka příběhů z jiné doby. Zatímco moji přátelé a já, jsme trávili v mládí čas průzkumem místních polí, rybníků a mokřin, a hledali jsme vše živé, dnešní mladí chovatelé objevují svět plazů a obojživelníků více pomocí počítače. Celoživotní intenzivní zájem a láska k plazům a obojživelníkům je ohromná motivace pro většinu chovatelů.

Prestiž

Určité množství prestiže a postavení je často spojováno s chovem a úspěšným odchovem chondropythonů. Ti, kteří cítí hrdost z vlastnictví drahých nebo žádaných věcí, a získají takové „trofeje“ z nějaké nevhodné osobní euforie jsou ubozí. Většina z těchto lidí mají zvířata na ohromování svého okolí. Chondropythoni nejsou vhodné hračky pro zvýraznění symbolů životní úrovně.

Získání pozornosti

Vždy se najdou tací, kteří za vidinou z vlastnictví neobyčejné věci chtějí být středem pozornosti. Někteří chovatelé si vynucují pozornost i dost nevhodně. Před lety jsem byl na výstavě Independence Oay a spatřil jsem tam muže, který po celou dobu výstavy nosil kolem krku velkého překrmeného hroznýše. Konfrontoval jsem s ním jistě nebezpečí i jeho pošetilé chování, ale bez výsledně. Proto jsem to ohlásil pořadatelům, aby se s ním rozumně dohodli. Takovým chováním nejen ohrožoval okolí a sebe, ale i způsobil stres tomuto zvířeti.

Finanční zisk

Každý kdo začne s chovem chondropythonů s cílem rychle vydělat mnoho peněz, bude jistě zklamaný. Chov zabere mnoho času a energie, a to nemluvím o počátečních investicích jako je živý inventář, terária, vybavení a příslušenství. Je pravda, že krajty zelené jsou jedny z mála plazů, kteří se cenově drží a dokonce i stoupají na své ceně, ale jakékoliv finanční zisky musí být až na druhém místě, jako první musí být vždy požitky z chovu těchto překrásných zvířat. Často říkám a to myslím vážně, že bych choval chondropythony i kdyby jejich cena výrazně klesla. Připouštím, že bych nebyl schopen se těšit z jejich počtu, kdybych nebyl schopen jim zajistit potravu, ale chondropythoni jsou jednou z mých životních vášní a byli i dříve, než jsem začal vydělat peníze jejich prodejem. Ale nemyslete si, že vám vydělají rychle mnoho peněz. Potencionálním chovatelům říkám, aby si vše naplánovali na dobu tří až pěti let a získali skupinu nejméně deseti zvířat. Teď jsem vám vyjmenoval několik špatných motivů, a nyní se podíváme na některé dobré důvody.

Nadšení

Být nadšen chovem plazů je tou nejlepší motivací. Chovatelé, kteří jsou zanícení a věnují se pouze určitému druhu, většinou udělají zásadní objev, a oni jsou ty, jenž inspirují další chovatelé, a celý život se soustředí na zvířata, nikoli na sebe. Nadšení a vášeň je, když vyměníte vodu v nádrži i když se necítíte zdráv, když vstáváte v brzkých hodinách aby jste zkontrolovali snůškový úkryt, když trávíte mnoho hodin při práci s mlád'aty, a když čistíte terárium, místo aby jste šel do kina. Vášeň je stav, kdy máte sevřené srdce a mysl, a říká vám, "Musím dělat toto!"

Výzva

Mnozí z nás potřebují určitý stimul v našich životech, kdy dosažení nesnadného cíle je nám největší odměnou. Zatímco já nepovažuji výzvu za tu správnou motivaci k chovu a rozmnožování chondropythonů, je mnoho chovatelů u kterých je tímto podporováno zaujetí pro chov. Ti co jsou z chovu zklamáni, nebo se vzdávají při objevení prvního problému, by si pravděpodobně měli vyhlédnout jiný, snadněji chovatelný druh. Těm, kteří se trpělivě snaží překonávat všechny překážky a chtějí docílit poznání a úspěchů v chovu, může chondropython poskytnout ojedinělou a odměňující výzvu.

Přátelství

Ačkoli nerad přijímám návštěvy abych jim předváděl svá zvířata, tak přátelství a vztahy které jsem navázal následkem této společné záliby jsou a cenné a je jich mnoho. Některá přátelství vznikla ze společné posedlosti těmito zelenými hady. Pracoval jsem s mnoha druhy plazů ale nikdy jsem nezískal tolik blízkých přátel, jako mezi chovateli chondropythonů.

Následující atributy považuji za velmi důležité, dokonce podstatné pro úspěšný chov a rozmnožování chondropythonů. Tyto vlastnosti je nutné dále rozvíjet a zlepšovat, a tím se zvýší i vaše šance na úspěšný chov chondropythonů, a nepochybně je využijete i v osobním životě.

Zkušenosti

Množství a kvalita vašich zkušeností s chovem plazů, mají přímý dopad na váš úspěch s chondropythony. Chovatelé se mě často ptají, "kolik zkušeností tedy potřebuji?". Odpověď je nesnadná, a nelze vyjádřit přesné měřítko, ale obvykle doporučuji několikaletý chov různých druhů plazů, především hadů. Minimálně doporučuji tři roky chovu, a pakliže jste chovali náročnější druhy než např. *Elaphe guttata* nebo *Lampropeltis getulus*, tak tím lépe.

Nejvhodnější začátek pro získání zkušeností, je chov krajty kobercové (*Morelia spilota*). Tyto krajty jsou větší a robustnější než jejich zelení příbuzní, ale mají stejné zvyky a požadavky.

Také jsou více shovívavý k chybám chovatele a nejsou tak drahé. Jsou ideálním druhem hadů, než získáte potřebné zkušenosti pro chov chondropythonů. Proč jsou zkušenosti nezbytné?

Zkušenosti velkou měrou rozvíjejí další vlastnosti, které budete i nadále potřebovat, a které jsem vyjmenoval níže. Chovatelé mají mnoho „osobních zkušeností“, a je obtížné je popsat a můžou být i neuvědomělý, ale tvoří důležitou část v denní péči o zvířata. Nejdůležitější zkušenost u plazů v zajetí je - jak se projevují když jsou spokojený a zdravý, a jak se projevují když něco není v pořádku. V chovu chondropythonů budete mít obrovskou výhodu, když se naučíte pečovat, zacházet a řešit běžné problémy s méně náročným druhem, a takto získané zkušenosti vám budou nápomocny v řešení problémových situacích. Než mi bylo sedmnáct, choval jsem velké množství různých plazů, a získal jsem mnoho zkušeností s různými druhy plazů, ale nebral jsem to jako přípravu na chov chondropythonů.

Často mě kontaktují mladí chovatelé, a ptají se mě zdali jsou připraveni chovat chondropythony a stále mi říkají "já chovám užovku červenou, leguána zeleného a hrozně královského". Vždy jim dodávám sebedůvěru, protože oni jsou totiž „budoucností“ této nádherné záliby. Chondropython je druh, vhodný pro pečlivé chovatelé, kteří mají větší zkušenosti, a ty nelze získat krátkodobým chovem běžného hada.

Schopnost se učit

Ochota učit se novým věcem je velmi důležitá pro získání zkušeností. Chovatelé by měli hodně číst a vzdělávat se. Často mi chovatelé volají, abych jim poradil a mnoho hodin denně trávím na e-mailu odpovídáním na otázky, "aby chondropythony ubytovali jednotlivě nebo krmili mrtvou kořistí nebo že je vhodné vyšší terárium a aby se vyhnuli nákupu dovezených krajt. A nakonec vše udělají naopak než jim poradím. Proč se vůbec ptají, to by mě zajímalo!!

Ostatní kolegové i já sám, trávíme mnoho času pomáháním nezkušeným chovatelům řešit běžné problémy, které jsou jinak snadno řešitelné a je často zjevné, že někteří jednotlivci mají problém nám naslouchat. Trávím daleko víc času pomáhání těmto lidem, než abych se věnoval svým vlastním zákazníkům!! Vím o čem mluvím!! Můj kamarád, velmi zkušený chovatel odhaduje, že asi 50% rad, které rozdává, jsou ignorovány.

Chondropythoni nejsou jako většina jiných hadů, a jsou vhodné pro zkušené chovatele. Při chovu chondropythonů je důležité být ochoten naslouchat a učit se od těch, jenž mají bohaté zkušenosti. Určité osvědčené techniky si osvojíte až po několikaletém chovu chondropythonů, kdy zjistíte jaké mají zvyky a potřeby. Nyní je velké množství informací běžně dostupných, tudíž není třeba dělat významnější chyby, přesto každý týden nový chovatel chondropythonů udělá stejné chyby a narazí na stejný problém. Chovatelé by měli trávit více času pozorováním zvířete v teráriu. Chov a další související sporné otázky by měli začátečníci konzultovat se zkušenými chovateli. Nejlepší způsob jak se seznámit s chondropythony a jejich chovem, je návštěva u zkušeného chovatele, pozorováním, a kladením otázek. Důležité je vaše zrakové vnímání, protože u zkušených chovatelů můžete vidět jak se co dělá. Ujistěte se, že osobě, která vám radí dostatečně rozumíte, diskutujte s ní o zkušenostech a výsledcích v chovu, které by jste sami rádi měli.

Všímavost

Jestliže jste druh člověka, který si nelibuje v tvoření vzdělávacích a analytických poznámek o našem světě, pak chondropythoni nejsou ta pravá volba pro vás. To neznamená, že myšlenka chovat chondropythona je hloupá!! Spíše, si jen připusťte, že někteří lidé jsou všímavější a jiní zase ne. Věci, které zaskočí jednoho člověka, může jiný zcela ignorovat. "Jak si toho nemohl všimnout?", to je otázka, kterou si často pokládám, když pomáhám problémovému chovateli. Dobří chovatelé si hodně všímají i drobných detailů, které mohou být ale velice důležité, a dělají si poznámky. Dobří chovatelé také provádějí často kontrolu svých zvířat. Je těžké si představit zodpovědného chovatele, který není celý den doma, a neudělá okamžitou kontrolu svých chondropythonů při svém návratu.

Orientace na detail

Přiznávám, že jsem puntičkář, a myslím si, že tato vlastnost je důležitá v chovu chondropythonů. Skutečně, chondropythoni nejsou vhodná zvířata k chovu, jestliže máte sklon k nedbalosti a lehkomyšlnosti. Dobrým chovatelům není nutné říkat, že je potřeba vyměnit vodu v nádrži nebo substrát v teráriu, protože to dělají automaticky. Orientace na detail a další dobré zvyky, jsou doménou vynikajících chovatelů, kteří mají skvělé výsledky v chovu. Neznamena to, že jen neurotici, pedanti a puntičkáři mohou úspěšně chovat a rozmnožovat chondropythony ale pomáhá to!!!!

Instinkt

Slovník definuje slovo instinkt jako "vrozený aspekt chování, který je nevědomý". Jednoduše řečeno to znamená, že osoba s dobrým instinktem zhodnotí situaci beze slov, vytvoří si úsudek a reaguje většinou správně na tuto situaci. Například, já na basketbalovém hřišti nemám žádný instinkt, a vše co udělám je špatně. Ale jakmile jsem nahodil rybářské udice, už jsem tahal ryby z vody, protože na rybaření mám dobrý instinkt. Stejně tak jsou lidé, kteří nemají dobrý instinkt pro chov chondropythonů. Může to vyznít elitářsky, ale přesto je to pravda. Viděl jsem téměř mrtvého chondropythona, jako výsledek zanedbané péče a lehkomyšlného rozhodování chovatele, který ani nevěděl co má dělat. Takový chovatelé postrádají mnohem víc než základní znalost, a oni nemají žádný instinkt pro péči a zacházení s takovým choulostivým zvířetem jako je chondropython. Některé instinkty si při své chovatelské cestě rozvinete, protože nikdo nezačíná jako všeznalý odborník, ale ti kteří mají ve své chovu zdravé a spokojené chondropythony mají dobré instinkty pro povinnost. Instinkt je nejdůležitější vlastnost, jenž hledám u chovatelů, kterým pomáhám a radím.

Trpělivost

Lidé mi říkají, že jsem velice trpělivý, ale já si to o sobě nemyslím. Já si pod slovem trpělivost představuji ojedinělou povahu světců, jenž se přes všechny útrapy a neštěstí dokáží usmívat. A tohle já opravdu neumím. Má vlastnost je vytrvalost, kterou definuji jako schopnost nevzdávat se, a jít si za svým cílem. Většina lidí si myslí, že právě tohle je trpělivost, a tak to tedy budeme nazývat. Chondropythoni nás často mohou klamat různým a nestálým chováním. Samci ale i samice mohou odmítat potravu, mohou trpět zácpou, leží bezdůvodně na dně terária a nebo prodělávají změny v charakteru. Toto různé chování je velkou zkouškou naší trpělivosti. Pokud chcete chovat tyto hady, je nejlepší získat tak čtyřnásobek vaší nynější trpělivosti. Žijeme v uspěchané době, kdy potraviny rychle upravíme v mikrovlnné troubě, peníze vybíráme z bankomatů, elektronicky odesíláme zprávy do celého světa, a přes různá média se okamžitě dozvíme zprávy z celého světa. Ale chondropythoni žijí svým tempem z jejich časového pásma. Oni pomalu dospívají a pozvolně se stávají rodiči.....možná. Já měl to štěstí a strávil nějaký čas v tropech, v zemích "Třetího světa", a zjistil jsem, že život v těchto místech je daleko pomalejší a klidnější. Je tam čas na odpočinek, ke zvolnění a naslouchání. Chondropythoni přinesli do mého života relaxaci, klid a pohodu, svým vrozeným klidným tempem života z deštného pralesa, odkud přišli. Nechtějte je měnit. . . . spíš jim dovolte, aby oni změnili vás.

Ochota věnovat dostatečné finanční prostředky

Samotný nákup chondropythonů je už velmi nákladná záležitost. Kromě toho je zapotřebí vhodně zařízené terárium. To by mělo být vybavené podle potřeb zvířete. Budete také potřebovat zdroj tepla a světla, regulátor teploty, teploměr, větve, háček, misky na vodu, krmení, nůžky, dezinfekční prostředky, vitamíny atd. Je důležité mít dostatek finančních prostředků na vybavení a zařízení. Mnoho lidí, obzvlášť mladí lidé chtějí chondropythona, ale nemají dostatek peněz a tak se snaží ušetřit na teráriích a jejich zařízení a výbavě, a to není dobré. Chovatelé chondropythonů by měly mít dostatek financí, aby svému zvířeti zajistili veterinární pomoc pokud jí bude potřebovat. Dokonce i zdravý chondropython může trpět prolapsem nebo respirační infekcí. Tyto nemoci vyžadují profesionální ošetření, a jedna návštěva u veterináře může přijít i na pár set dolarů. Pokud si zvíře pořídíte, berete na sebe

odpovědnost a musíte být schopen mu zajistit adekvátní lékařskou péči. To ale neznamená, že chondropythoni jsou jen pro bohaté lidi, já nejsem bohatý.

Většina z nás si vždy najde cestičku k tomu co opravdu chce a jak financovat svojí zálibu.

Mnoho chovatelů financuje svůj koníček z prostředků získaných ze svého zaměstnání. Tento koníček je mnohem víc příjemný a zvířata lépe prospívají, když si chovatel může dovolit utrácet za požadované potřebné věci.

Jste připraveni???

Tato kapitola se některým chovatelům bude zdát zbytečná. Ale doufám, že toto není váš případ, ale jeli tomu tak, mohu jen říct, že všechno co je napsáno, jsou přímé zkušenosti úspěšných chovatelů. Tato kapitola je spíše určená těm, kteří si neměli chondropythona pořizovat a některým z nich se nebude líbit co jsem napsal. Má snaha byla upřímně a zřetelně vysvětlit krok za krokem, co by jste měli očekávat a čeho se vyvarovat aby jste byli úspěšní v chovu chondropythonů. Kdo chce naslouchat, učit se a má určité zkušenosti s chovem plazů, může být úspěšný chovatel chondropythonů. Jste vy taková osoba?? V další kapitole budeme diskutovat o tom, jak poznáme zdravé a kvalitní zvíře. Hodně štěstí!!!

Kapitola 7. Nákup kvalitního chondropythona

Absolutně nejdůležitější součástí vašeho úspěchu a spokojenosti je váš nový chondropython. Samotný výběr je velmi důležitý, protože špatný výběr je téměř vždy velkým zklamáním. Nejdůležitější je volba, jaké zvíře a od koho si ho pořídíme, a komu můžeme důvěřovat.

Kvalita

Nejprve pojďme definovat slovo "kvalita", v souvislosti s tímto tématem. Kvalitní chondropython je jakékoliv zvíře narozené v zajetí, poctivě určený typ - forma, zdravý, a u kterého můžeme předpokládat, že při správné péči bude v chovu náležitě prospívat. Mohou to být i neobvyklé barevné mutace, které stojí mnoho tisíc dolarů, stejně tak i normálně zbarvený jedinec narozený v zajetí. Kvalitní zvířata nemusí pocházet jen od známých a špičkových chovatelů, ale mohou být i od naprosto neznámých chovatelů. Také není pravda, že drahá zvířata jsou považována za kvalitnější než zvířata lacinější. Pokud jsou zvířata zdravá a poctivě zařazená k určitému typu, jsou kvalitní. Některá pokrevně příbuzná zvířata jsou atraktivnější než ostatní, ale jakýkoliv zdravý a v zajetí narozený chondropython, s doložitelným záznamem o vylíhnutí v zajetí je považován za kvalitní.

Nákup zvířat narozených v zajetí

Je důležité získat zvířata, která se narodila v zajetí. Opakuji se, ale jediná příčina jak se vyvarovat problémům, je nákup pouze v zajetí narozených a zdokumentovaných zvířat. V zajetí narození chondropythoni jsou kvalitnější ve všech směrech, oproti dovezeným z volné přírody nebo zvířat z "faremních" odchovů. V zajetí narozená zvířata jsou více robustní, silnější, lépe vzdorují nemocím a stresu, a obecně jsou bez parazitů a cizopasníků. Většinou jsou dovezená zvířata lacinější než v zajetí vylíhnutá zvířata, ale je důležité si uvědomit, že při nákupu v zajetí narozeného chondropythona absolutně dostanete to, za co zaplatíte. Někteří nepoctiví obchodníci, vědomky nadhodnocují dovezená zvířata, aby se přiblížili cenou k odchovaným zvířatům a tím jim přidávají na důvěryhodnosti.

Výběr zdroje

Téměř stejně důležité jako koupě v zajetí narozeného zvířete je i od koho se rozhodnete zvíře zakoupit. Pokud se chcete vyhnout potížím, doporučuji nákup od chovatele s dobrou pověstí. Takový chovatel vám poskytne záznamy o líhnutí, ukáže svůj chov, poradí vám, odpoví na vaše otázky a pomůže vám v začátcích. Také vám zaručí že nabízená mláďata jsou zdravá a ve vynikající kondici, a v případě že nastane nějaký problém, bude ho s vámi řešit.

Výměnná setkání a Expo

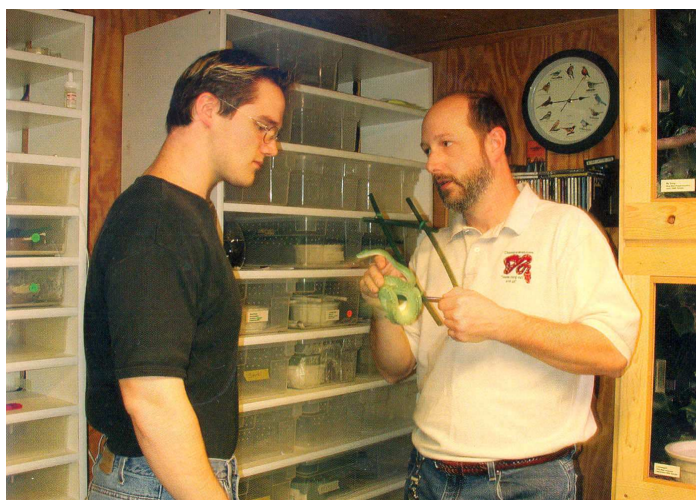
Je vhodné se vyvarovat koupi nějakého chondropythona na burze nebo výstavě pokud nemáte o prodávajícím dobré reference. Na burzách jsou nabízeny i kvalitní zvířata, ale také mnoho nepoctivých prodejců kteří vám budou vykládat přesně to, co chcete slyšet. Několik let jsem objížděl výstavy a prodával terária mé společnosti CageMaster, a proto vím o čem mluvím! Víím o dvou obchodnících, kterým byla dočasně zakázána účast na "chovatelské" výstavě, kvůli prodeji dováženým chondropythonům. Na jedné takové akci jsem se zeptal obchodníka, který nabízel jednoleté Biaky, "Kdo tyto zvířata odchoval?", "Nevím", odpověděl. "My jsme je získali včera večer". Taková praxe je nejen podvodná ke kupujícím, ale je to i nespravedlivé vůči poctivým a úspěšným chovatelům, kteří odchovávají zdravé a kvalitní potomstvo. Nedoporučuji se unáhlit při nákupu chondropythona. Většina nezkušených chovatelů není schopná rozpoznat dovezené zvíře od narozeného v zajetí. Mnoho z obchodníků na burzách má i přes deset chondropythonů na stole spolu s velkými množstvími různých plazů. Naprosto upřímně, není možné vyprodukovat takové množství chondropythonův zajetí, jak oni tvrdí a nabízejí. Dokonce i soukromý chovatelé mají na svá mláďata pořadníky, a zřídka kdy nabízejí více než deset zvířat rozdílného věku. Taková místa nejsou vhodná pro nákup vašeho prvního chondropythona. Pokud si už ale zvířata koupíte na nějaké výstavě, ujistěte se, od koho je vlastně kupujete. Burzy a výstavy jsou ale dobré na setkání chovatelů a lze tady domluvit i případný obchod v budoucnu.

Nákup přes internet

Nákup přes internet je velmi riskantní záležitost. Jak na teraristických burzách, tak i na internetu jsou občas nabízeny legální zvířata, ale začátečník je většinou nerozezná. Dokonce na Chondrowebu, kde inzerují i zkušení chovatelé, a kde jsou přísná pravidla, platí že "kupující si musí dát pozor". Je důležité vědět od koho zvíře kupujeme a vyvarovat se pokušení nákupu z neznámého zdroje. V poslední době, mnoho nepoctivých chovatelů a obchodníků se přiklání k anonymnímu nabízení zvířat pře inzerci na internetu. Do jisté míry, je takový nákup mnohem riskantnější než koupě na burze, protože kupujete zvíře na "slepo".

Nadšení chovatelé

Nejlepší zdroj k získání vašeho prvního chondropythona je známý chovatel s dobrou pověstí, a kterého vám doporučí spokojení zákazníci. Ideální je si vytvořit vztah s několika chovateli a porovnávat. Doporučuji vyhnout se chovatelům, kteří nejeví zájem vám pomoci a poradit. Správný chovatel ukáže záznamy o líhnutí, krmení a svlékání, váze a délce při vylíhnutí, informace o rodičích, a někteří i ukáží i fotodokumentaci. Někteří chovatelé vám dokonce ukáží i dokumentaci o původu a reprodukční historii svých zvířat. Chovatel by měl být ochotný ukázat vám svojí sbírku a rodiče vašeho zvířete. Takové zdroje jsou mnohem lepší než nákup na burze, nebo anonymně na ChondroWeb a ChondroForums, ale přes tyto weby lze získat kontakty na dobré chovatelé. Podívej se na dodatek B, na konci knihy, kde jsou odkazy na webové stránky zkušených chovatelů. Většina chovatelů, kteří se věnují selektivnímu chovu chondropythonů jsou docela známý, a na jejich mláďata jsou dlouhé pořadníky nebo "předkupní práva".

Je důležité, aby si potencionální chovatel chondropythona vytvořil vztah s chovatelem, zde autor

Výběr vašeho prvního chondropythona

Při výběru vašeho úplně první chondropythona, by jste si měli důkladně rozmyslet jestli chcete novorozené nebo již starší mládě. Já doporučuji nákup mláděte ve věku jednoho roku, nebo alespoň staré 6 až 8 měsíců. Takové zvíře je již velmi dobře ustálené a jeho imunitní systém je více vyvinutý. Také lépe snášejí nešetrnou manipulaci, která by jinak mohla novorozeným mlád'atům způsobit poškození páteře, které se často projeví až později. Při koupi jednoletých zvířat také budete mít mnohem lepší představu o tom, jak zvíře bude vypadat v dospělosti. Nikdy nekupujte osondované mládě mladší než jeden rok! Podívejte se na poznámky níže, část o „pohlaví mlád'at“.

Pokud se rozhodnete koupit novorozené mládě, ujistěte se, že je tzv. "odražený", a to znamená že je staré nejméně tři měsíce, nejméně po dvou svlecích a nejméně 10 až 12krát přijalo samostatně potravu. Většina mlád'at musí přijmout potravu asi 10krát, než jsou skutečně dravý při krmení. Jsou i výjimky a některá mlád'ata dravě přijímají potravu hned po vylíhnutí. Ale i samostatně žeroucí mlád'ata mohou odmítat potravu z důsledku stresu z přepravy nebo změny prostředí a je nutné je rozkrmovat znovu. Proto velmi doporučuji nákup rozkrmeného a staršího mláděte. Při nákupu novorozených nebo jednoletých mlád'at, vybíráme jen zvířata silná, s dobrou hmotností. Vyvarujte se nákupu slabých zvířat s výrazně viditelnými žebry a vystouplou páteří, nebo se svrásněnou kůží (kromě míst kde se tělo ohýbá). Obzvláště opatrný buďte při podélném svrásnění kůže, která může signalizovat dehydrataci nebo podvýživu. Zvíře má být hladký a lesklý, s dobrou svalovinou. Nekupujte zvíře, které má na těle uschlé zbytky nesvlečené kůže. I když je vcelku snadné zbavit mládě zbytků nesvlečené kůže, může tento problém signalizovat, že mládě bylo drženo v příliš suchém prostředí a může trpět dehydratací nebo poruchou ledvin. Rovněž se vyhněte nákupu oteklých zvířat, která vypadají jako by byla naplněná tekutinou, protože to obvykle signalizuje ledvinové problémy. Pokud je mládě dost velké a můžeme ho bezpečně uchopit do ruky, je vhodné ho nechat plazit v dlani a pomocí palce a ukazováčku nahmatat případné smyčky, boule nebo důlky. Novorozená mlád'ata by ale měla být kontrolována pouze vizuálně. Zkontrolujeme oči, čenich, tlamu a retní jamky, které mají být bez výtoků.

Také zkontrolujeme zdali normálně kmitá jazykem, a že se pohybuje s jistotou, a nemá žádné neurologické poruchy, které se projevují nekoordinovanými pohyby nebo chvěním.

Je důležité odhalit případný problém hned a ne až po několika dnech od nákupu.

Chondropythoni jsou v mládí velmi křehká zvířata, a mohou mít drobné vady, které dokonce ani chovatel nezpozoruje, a proto je velmi důležité si zvíře důkladně prohlédnout.

Chondropythoni mají mnoho různých typů povah, stejně jako lidé. Většina mláďat krajt zelených jsou stále vznětlivé a kousavé při vyrušení. Pozorně naslouchejte zdali mládě těžce nedýchá, respirační infekce se projevují stíženým a slyšitelným dýcháním.

Poznámka: některá mláďata vydávají slabé syčení nebo funění když jsou vyrušeny, ale to je normální a nesignalizuje to žádnou nemoc. Ne všichni chondropythoni reagují podrážděně když je vyrušíte, a někteří schovají hlavu do závitů svého těla. Takto většinou reagují jednoletá a starší zvířata. Většina kousavých mláďat se obvykle zklidní ve stáří 1 až 1,5 roku. Zpravidla kousavá a dravá mláďata velmi dobře přijímají potravu, a proto nemějte strach při nákupu kousavých a vznětlivých mláďat. Také nedoporučuji manipulaci s mláďaty do jednoho roku stáří, dokud nezískáte určité zkušenosti.

Výběr zdravého zvířete je mnohem důležitější než jeho vybarvení, když si vybíráte vašeho prvního chondropythona. Také při výběru zapomeňte na nějaké "lokality". Kaštanová i žlutá mláďata mohou být v dospělosti po přebarvení atraktivně zbarvená, a není tam žádný rozdíl v povaze, pohlaví, nebo nějaký jiný důležitý faktor mezi nimi. Určitě zaplatíte více za tmavé mládě, a jednoletá zvířata jsou také dražší než novorozená. Ti, co se zajímají o třídění mláďat pro potenciální zbarvení v dospělosti, se více dočtou v kapitole 15.

Jestliže si koupíte zvíře přes internet bez předchozí návštěvy, přesvědčete se nejdříve o důvěryhodnosti chovatele. Znovu se opakuji, dobrý vztah mezi prodávajícím a kupujícím je základ pro rozumný nákup. Při získání prvního chondropythona doporučuji osobní návštěvu a výběr u zkušeného chovatele.

Pohlaví u mlád'at

Další pravidlo pro kupující: Nikdy, nikdy nekupujte pohlavně určeného chondropythona, který je mladší než jeden rok. Protože křehká páteř a obratle novorozených mlád'at není vyvinutá a dost pevná, aby bezpečně odolala technice sondování. Ještě horší je určování pohlaví "palpací". Při této technice je pomocí palce vytlačen hemipenis ven z kloaky. Toto je běžná a bezpečná technika u novorozených užovkovitých a některých hroznýšovitých hadů, ale nikdy ji neprovádíme u chondropythonů jakéhokoliv stáří. Žádný zkušený a zodpovědný chovatel vám neurčí pohlaví u novorozených krajt kvůli možnému riziku poškození mláděte. Mlád'ata u kterých bylo určeno pohlaví mohou mít na páteři smyčky nebo boule, které byli v minulosti považováni za genetické vady, ale nyní je známo, že jsou následkem poškození při určování pohlaví. I když většina mlád'at pohlavně určených od obchodníků není poškozená, některé techniky jsou surové. Chcete riskovat a vlastnit zvíře s poškozenou páteří? Nedělejte to! Poškození se může projevit až mnohem později. Počkejte raději s určením pohlaví alespoň do jednoho roku stáří zvířete. Zodpovědní chovatelé (a kupující) by to měli chápat a akceptovat. Pokud nekupujete zvíře výslovně pro chov, tak pohlaví není důležitý, a pokud chcete znát pohlaví vašeho zvířete, kupte si alespoň jednoleté mládě nebo téměř dospělé zvíře.

Kapitola 8. Vhodné terárium

Můj názor je, že pokud splníme základní požadavky pro chov chondropythonů, pak jejich chov není obtížný. Jako expert na terária mohu prohlásit, že neexistuje žádná dokonalá plazi ubikace. Já jsem si budoval terária již od svých osm let, a vyráběl jsem je ze všech možných materiálů. Také jsem prodával velmi úspěšná terária společnosti CageMaster, a proto vím o čem mluvím, když je diskuse o vhodných ubikacích pro chondropythony.

Společnost CageMaster dokonce uvedla na trh terária určená výhradně pro zvířata žijící na stromech, a já vlastním některé z těchto originálů "Chondro Condos", které dále používám.

Ve skutečnosti, jsem všechny mé první odchovy chondropythonů učinil v těchto nádržích. Nicméně, technologie a technika se stále vyvíjí, a dnes jsou nádrže již mnohem lépe vybavené.

V této kapitole vám představím různé materiály ze kterých lze terárium vyrobit. Také vám ukáži profesionálně vyráběná terária. V první části vám poskytnu informace pouze o teráriu pro dospělé chondropythony. Ubytování pro novorozená a jednoletá mláďata vám popíšu na konci této kapitoly.

CageMaster "Chondro Condos" z roku 1994, které autor používá na stimulační cykly a chov.

Materiály na výrobu terária

Existuje mnoho různých materiálů na výrobu nádrží pro chondropythony, a to jak na domácíky vyrobené, tak i profesionální nádrže. Většina materiálů má své výhody ale i nevýhody, a jen některé jsou vhodné na výrobu nádrží pro krajty zelené. Nejdůležitější vlastnost materiálů je dobrá tepelná izolace a dobrá odolnost ve vlhkém prostředí. Já začnu s nejméně vhodnými materiály, a na konci uvádím nejvhodnější materiály.

Pletivo

Pletivo tvoří pouze stěny, které je nutné připevnit na konstrukci terária. Pletivové klece jsou vhodné na chov některých ještěřů, zejména chameleónů. Takové klece jsou zcela nevhodné pro chov chondropythonů, protože v nich nelze udržet vhodnou vlhkost a teplotu, tedy pokud klec není umístěna ve vyhřáté místnosti s vhodnou vlhkostí. Nicméně je zde riziko odření čenichu o pletivo, obzvláště u samců v období páření, kdy jsou velmi aktivní.

Sklo

Kdysi se profesionálně vyráběla pouze skleněná terária-akvária, a někteří chovatelé chondropythonů používají skleněné nádrže dodnes.

Skleněné nádrže úspěšně používá řada chovatelů a také i někteří velmi úspěšní chovatelé. Skleněné nádrže se snadno myjí, desinfikují, nekorodují a lze postavit různé tvary a rozměry. Nicméně, mají určité nevýhody, a proto sklo není nejvhodnější materiál, zvláště pro začátečníky. Bohužel, ale většina začátečníků volí právě skleněné nádrže pro jejich nízkou cenu a dostupnost, ale cena by neměla nikdy být prioritní při výběru ubikace. Nevýhodou je špatná tepelná izolace a velké tepelné ztráty. Také je skleněná nádrž velmi křehká, a není snadné do ní vyvrtat otvory pro elektroinstalaci, bidýlka atd. Také pokud jsou přístupné z vrchu, nelze je sestavovat nad sebe. Další nevýhodou je, že všechny průhledné skleněné stěny nedávají krajtám pocit bezpečí. Já si myslím, že akvária jsou nejvhodnější k tomu, k čemu jsou určeny, na chov. . . rybiček.

Plexisklo

V posledních letech jsou nádrže z plexiskla oblíbené. Poprvé jsem tyto nádrže viděl u chovatele Tonyho Nicoli, který v nich choval hady *Corallus caninus* a *Chondropython viridis*. Toto je jediný typ nádrže zmíněný v této kapitole, se kterým nemám osobní zkušenosti, a tak jsou mé poznámky pouze teoretické. Plexi je silnější než mnoho druhů plastů, a nádrže z plexiskla dobře drží teplo a odolávají vlhkosti. I vzhledově vypadají dobře a lze do nich snadno vrtat a řezat. Tyto nádrže jsou více funkční než skleněná akvária, protože ventilaci a přístupová dvířka lze umístit na jakoukoliv stranu. Nevýhodou je, že zvířata postrádají pocit bezpečí, když jsou vystavena pohledům ze všech stran. Také se plexisklo snadno poškrábe při čištění, a při rosení se na něm tvoří skvrny. Je mnoho chovatelů, kteří úspěšně používají tento typ nádrže.

Dřevo

Dřevo má několik výhod a je oblíbené k výrobě nádrží. Dřevo je běžně dostupné v různých přirozených druzích a vyrobených produktů, má dobré izolační vlastnosti a je relativně levné. Je lehce opracovatelné, lehké a i vzhledově atraktivní. Všechny tyto vlastnosti dělají z tohoto materiálu vhodný stavební prvek na výrobu terária.

Největší nevýhoda dřevěných produktů je, že jsou porézní, což znamená že pohlucují vlhkost a pachy. Dřevěné materiály, jako jsou různé desky, musí být opatřeny nátěrem nebo pokryty laminátem aby mohly odolávat vysoké a stálé vlhkosti. Laminování dřeva je dobrá volba, ale je to velmi pracné, časově zdlouhavé a nákladné. Používaný komerční laminát, například umakart je velmi vhodný, a obvykle tento typ povrchu odolá vlhkosti a čištění mnoho let. Pokrývání umakartem vyžaduje určitou dovednost a vhodné nástroje. Lze také použít různé netoxické nátěrové hmoty, které ale musí být nanášeny v několika vrstvách, aby chránili dřevo proti vlhkosti. I přes všechny tyto faktory považuji dřevěné materiály za nevhodné na výrobu terárií, kde je zapotřebí udržovat vyšší vlhkost, pokud nemůžete použít vhodný laminát.

Melamin

Melamin je vrstvený laminátový dřevěný produkt, který se zdá být vhodným materiálem na výrobu nádrží. Já jsem udělal stovky nádrží a regálů z melaminu, včetně některých nádrží na chondropythony, které používám již přes sedm let. I když mohu upřímně říct, že jsou horší materiály nežli melamin, tak není ideální pro použití ve vlhkém prostředí. Síla a kvalita tohoto laminátu je rozdílná podle druhů, a ne všechny melamin je vytvořeny rovnoměrně. Tento materiál můžete zakoupit v obchodě pro kutily, a některé druhy jsou pokryty papírovým povrchem. Tyto druhy melaminu neodolávají vlhkosti a proto jsou nevhodné, ale dokonce i lepší druhy tohoto materiálu posléze vykazují na povrchu barevné skvrny nebo dokonce bobtnají. S vhodnou péčí, pečlivým utěsněním všech spár a použitím kvalitních desek, můžete očekávat, že nádrže z melaminu vám vydrží mnoho let. Ale má představa ideálního materiálu je taková, že životnost materiálu by měla být daleko větší. Nádrže z melaminu dobře zadržují teplo, ale jsou docela těžké.

Plast

Tento materiál má obrovské výhody při použití ve vlhkém prostředí oproti dřevu - a to je nepropustnost. Kvůli této vlastnosti většina chovatelů nepoužívá jiný materiál než plast. Nicméně, ne všechny plasty a nádrže z plastů jsou ideální. Největší nevýhodou plastových

Toto je jedna z kvalitních, profesionálních plastových nádrží pro stromová zvířata a může být upravena k chovu v chondropythonů. Je vybavena vyhřívacím panelem, termostatem, rostlinami, dřevěným bidýlkem a fluorescenčním světlem.

nádrží jsou špatné izolační vlastnosti. Proto je důležité udržovat vhodnou teplotu v celé místnosti kde jsou umístěné plastové nádrže, ale tím se zase špatně udržují v nádrži určité teplotní rozdíly. Mimoto, některé plastové nádrže po čase praskají, a jiné se deformují když jsou vystavené vyšším teplotám od osvětlení. Většina profesionálních plastových nádrží je příliš vzdušná, a je zapotřebí je upravit, aby se v nich dala dobře udržet vhodná vlhkost. Některé plastové nádrže jsou konstruovány tak, aby se dali skládat vedle sebe a na sebe. Mnoho plastových nádrží se pomalu vyhřívají ale rychle se z nich ztrácí teplo, a proto nejsou ideální na chov a stimulační cykly. I přes tyto problémy mohou plastové nádrže doporučit, pro svojí odolnost ve vlhkém prostředí. Naštěstí, je zde společnost která řeší nedostatky plastových nádrží. . . Habitat Systems. Firma HS používá dvojité stěny, protože duté pastové panely zadržují lépe teplo. Ventilační plocha není příliš velká, a snadno se v nádrži udrží vlhkost. Jsou vybavené světly, vyhřívacími panely, dřevěnými bidýlky, a termostaty. Podle mého názoru, jsou tyto nádrže téměř ideální pro chov chondropythonů. Strohý interiér doporučuji vybavit tropickými rostlinami. Taková nádrž vám bude sloužit několik let. Tyto nádrže (a nejvíce plastové nádrže, podle mého názoru), mají určité vizuální nedostatky a nejsou příliš atraktivní, ale pokud je vkusně zařídíme, vypadají dobře. Nádrže firmy HS jsou účelné a kvalitní. HS nádrže sice nejsou levné, ale znovu opakuji: cena by nikdy neměla být prioritní.

Habitat Systems nádrž s vestavěným vyhřívacím panelem, fluorescenčním světlem, a umělým bidýlkem. Mulčovací kůra a rostliny v nádrži jsou atraktivní ale i funkční.

Kondenzace vlhkosti je vidět na vnitřní straně otevřených dveří.

Mé nádrže

Ti kteří znají mé webové stránky, již viděli moje návrhy terarijních stěn a nádrží, které jsem vybudoval. Jak jsem se již zmínil na začátku této kapitoly, neexistuje ideální nádrž pro chov chondropythonů, ale nádrže které používám jsou účelné a já jsem s nimi velmi spokojen. Výroba vašich vlastních nádrží vám může ušetřit mnoho peněz, a můžete si je vyrobit přesně podle vašich potřeb. Já jsem použil nainpregnované dřevo, které je ze vnitř opatřené nepropustnou tapetou. Používám tapetu Contac@ v Hunteru Green, ale lze použít jakoukoliv zcela nepromokavou tapetu. Contac@ tapeta je ve skutečnosti tenký plast. Pokud máte nějaké pochybnosti o vhodné tapetě, je dobré jí nejdříve vyzkoušet, nežli jí použijete do nádrže. Tapetu kterou používám je odolná proti odření a snadno se čistí. Při výběru dávat přednost tmavozelenému vnitřku nádrží, protože mám pocit, že se zvířata v tmavozeleném interiéru cítí více bezpečněji. Při výrobě svých nádrží mám kontrolu nad mnoha důležitými faktory, a proto se mnoho chovatelů chondropythonů přiklání k této volbě.

Amatérsky vyrobená terarijní stěna u autora, přesně podle jeho požadavků a potřeb.

Rohová stěna u autora. Vyrobené nádrže si přizpůsobíme podle našich požadavků, a tím můžeme maximálně využít veškerý prostor.

Design nádrže

Faktory jako jsou materiál, topné zařízení, osvětlení, rozměr, tvar, přístup do terária, ventilace, a vzhled, ovlivní design nádrže. Terárium musí splňovat tři základní požadavky: plnit základní potřeby zvířat, zajistit dobrou manipulaci pro chovatele a nakonec musí vypadat esteticky a funkčně. Já jsem člověk který se rád "dívá" na vkusné nádrže ale mnoho mých kolegů, kteří spíše dávají přednost funkčnosti, často žertují o mém estetickém cítění. Nicméně, nikdy bych neupřednostnil své osobní priority před zdravím a spokojeností mých zvířat. Setkal jsem se z mnoha chovateli, kteří naopak dávají přednost svým požadavkům před potřebami svých zvířat. Například jsem diskutoval s chovatelem, který kladl velký důraz na vybudování velkých a prostorných terárií, kde mohou chovat několik jedinců různého stáří. I když chápu, že takové pralesní terárium s mnoha jedinci vypadá atraktivně, tak podle mého názoru je zcela nevyhovující pro úspěšný chov. Chondropython není „dekorace“ pro pralesní teráriu! Není nezbytné vytvořit obrovské terárium, aby jste zajistili vašim zvířatům ideální prostředí. Podrobnosti jak vytvořit v teráriu ideální podmínky jsou podrobně popsány v další kapitole, ale nejprve posoudíme všechny důležité konstrukční faktory, které učiní nádrže vhodné nebo nevhodné pro chov chondropythonů.

Tato nádrž představuje všechny základní prvky dobrého designu: adekvátní rozměr, vhodný tvar, snadný přístup, přiměřená ventilace a atraktivní vzhled.

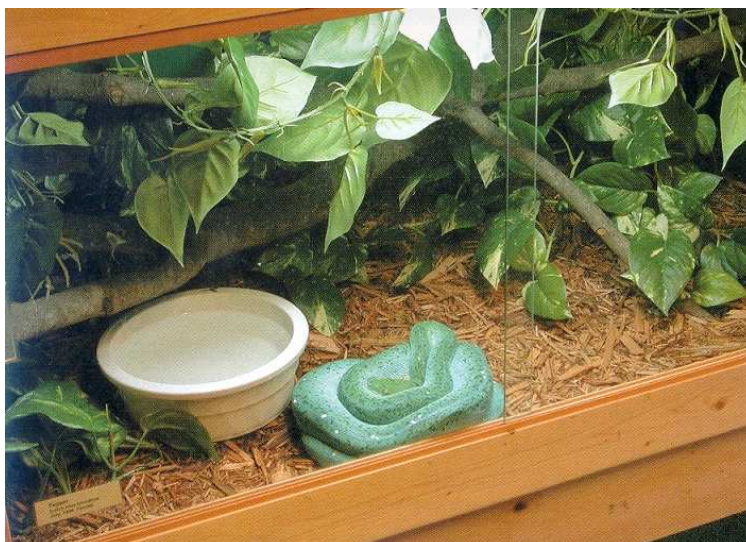
Velikost nádrže

Podle mé zkušenosti je nejlepší rozměr nádrže takový, aby nádrž byla účelná. Cena by nikdy neměla být prioritní při pořizování vhodné nádrže, a chovatelé mají povinnost poskytnout vhodnou nádrž svým zvířatům. Velikost vašich nádrží je důležitá, protože přímo ovlivňuje teplotu, teplotní kolísání a relativní vlhkost vzduchu. Velikost nádrže také může ovlivnit aktivitu vašich zvířat, pocit bezpečí, případně i pářicí chování. Také podle velikosti je potřeba i určitá ventilační plocha. Často se uvádí rozměr 24" x 24" x 24" (60x60x60cm), který je prý dostačující pro dospělého chondropythona, ale to jen kvůli tomu, že některé oblíbené plastové nádrže se vyrábějí v tomto rozměru. Podle mého názoru je takový rozměr nedostačující pro stálé ubytování dospělých zvířat (snad jen pro samce, kteří jsou menší a štíhlejší než samice). Vím, že někteří chovatelé se mnou nebudou souhlasit a budou nadále používat nádrže těchto rozměrů, ale můj záměr je poskytnout vám informace a pomoci vám k nejlepšímu rozhodnutí. Podle mých zkušeností se chondropythonům mnohem lépe daří, a snadněji se rozmnožují v nádržích o trochu větších. Já doporučuji nejmenší rozměry nádrže pro dospělá zvířata tyto: 75-90cm délka, a 60 cm šířka a výška. Pro větší zvířata zejména pro samice doporučuji rozměr: 90-120cm délka, a 60 cm výška a šířka. Tento rozměr považuji za ideální pro většinu chondropythonů. Naopak, nádrže nad 120cm délky, a nad 80 cm výšky považuji za nadměrné,

a mohou mít i své nevýhody. Příliš velká nádrž se obtížně vytápí, a příliš vysoká nádrž vyžaduje pro zajištění vhodné teploty vytápění ve stropě i v podlaze! Také se obtížně udržuje potřebná vlhkost ve větším prostoru, a menší zvířata se mohou cítit nejistě ve velké nádrži. Možná, že se někdo může ptát, nač je větší nádrž prospěšná zvířeti, které jen "sedí" na jednom místě. Jedna z mnoha výhod prostorné nádrže je, že zvíře má na výběr kde bude trávit čas a ne jen „sedět“ na jednom místě! Ve větší nádrži je zvíře aktivnější, a jakákoliv činnost zvířete je důležitá pro jeho dlouhodobé zdraví. V malé nádrži se krajty stávají lenivými a apatickými. Také se malá nádrž rychleji zašpiní, může se rychleji přehřát pokud dojde k nějakému problému, a je i vizuálně méně zajímavá a poskytuje méně příležitostí k výzdobě. Největší nevýhodou je to, že je téměř nemožné zajistit adekvátní teplotní rozdíl v menší nádrži. To neznamena, že by chondropython nemohl žít v nádrži se stálou teplotou pokud je vhodná, ale teplotní gradient je velmi prospěšný a vysoce žádoucí. Zvíře si může vybrat v jaké teplotě chce trávit čas a jaká mu maximálně vyhovuje. Uvědomuji si, že mnozí chovatelé si myslí, že chondropython je spokojený v malé nádrži s malým nebo žádným teplotním gradientem. Ale tak to není, a mé výsledky v chovu mluví za sebe. Například, v mém chovu se běžně nevyskytuje u zvířat výhřez kloaky.

Tvar

Tvar je také velmi důležitý při výběru nádrže pro chondropythona. Podle mého názoru je vhodnější podélný tvar nádrže, nežli do výšky orientovaná nádrž. I když někteří chovatelé tvrdí, že stromové zvíře vyžaduje nádrž vyšší nežli delší. Použití vysokých nádrží se může zdát vhodný, protože chondropython žije stromovým způsobem života a i v zajetí chované krajty využívají v teráriu nevýše položené bidýlko. Pravděpodobně vyhledávají nejvyšší místo pro pocit bezpečí, a u divokých krajt vyvýšené místo usnadní únik do nižších pater v případě jejich ohrožení. Nicméně, jak chondropythony v přírodě, tak i v zajetí je lze často zpozorovat na zemi, kde mohou lovit potravu nebo jen odpočívat. Kvůli stromovému způsobu života, někteří chovatelé dávají přednost vysoké nádrži, ale já si myslím, že tento tvar terária není nejvhodnější pro chov chondropythonů.

Někteří chondropythoni často rádi odpočívají na dně terária, a proto i tento tvar nádrže může být považován za vhodnější nežli vysoká nádrž.

Podle mého pozorování většina chondropythonů ignoruje vertikální teplotní gradient, a vybere si většinou nejvýše položené bidýlko, na kterém se bude cítit nejbezpečněji bez ohledu na ideální teplotu. U vysokých nádrží se krajty instinktivně zdržují pouze nahoře, na nejvýše položeném bidýlku a tím jsou nuceni akceptovat teplotu, která je v místě nejvyššího bidýlka. Je téměř nemožné zajistit u vysoké nádrže horizontální teplotní rozdíly. Jak jsem již napsal, nadměrná nádrž je nepraktická, a u vysoké nádrže zůstává většinou chladné dno. Dno nádrže je část terária, kterou krajty často využívají, a proto by dno mělo být dostatečně vyhřáté, i když to bývá obvykle nejchladnější část nádrže.

U vysokých nádrží je také obtížné udržet vhodnou vlhkost, protože vlhký substrát je příliš daleko od zdroje tepla a odpařování je nedostačující. Pro všechno tyto důvody, se domnívám, že je delší a nižší nádrž vhodnější, a zvířaty více využívána nežli vysoká nádrž.

Mé všechny nádrže mají tento tvar. Upřednostňuji přehledné a snadno zpřístupněné nádrže, bez úkrytů pro zvířata, a tím mohou krajty využívat celý prostor terária.

Přístup do nádrže

Vhodnou nádrže lze charakterizovat snadným a optimálně velkým přístupem. Nádrž, do které je obtížné se dostat, nebo je přístup omezený je velmi nevhodná. To je důvod, proč odsuzuji nádrže s přístupem z vrchu. Stropní přístup vyžaduje provádět veškerou údržbu a manipulaci z vrchu, a to je pro některé chondropythony stresující, a mohou se bránit kousáním. Otevírání ze strany, může ztížit manipulaci na opačné straně nádrže, pokud není otevírání z obou stran. Takové nádrže lze umístit pouze tam, kde není přístup znemožněn stěnou nebo jinými nádržemi. Proto upřednostňuji otevírání nádrže pouze z přední strany. Nejčastěji se používají dva typy předního otevírání: v posuvných lištách, a běžné otevírání na pantech jako u oken. Já používám mnoho let úspěšně oba typy otevírání, ale raději dávám přednost posuvným lištám. Posuvnými skly v lištách můžete mít přístup do jedné poloviny nádrže, což je vhodné zejména při krmení, a také posuvná skla nezabírají při otevření nádrže prostor v místnosti. Rovněž celoskleněná dvířka nemají žádný rám, který by zmenšoval výhled do nádrže, a můžou být vyjmuta z posuvné lišty pro snadný přístup při čištění nebo zařizování. Naproti tomu, mohou být celoskleněná dvířka náchylná k snadnějšímu nechtěnému rozbití, ale jinak výhody převyšují nad nevýhodami.

Ventilace

Vhodná ventilace je důležitý konstrukční prvek u nádrže pro chondropythony. Příliš malá ventilační plocha je zdraví nebezpečná. Špatně větraná nádrž zůstává příliš mokrá a může se v ní dařit pouze plísním. Příliš velká ventilační plocha nám ztíží udržet v nádrži požadovanou vlhkost. Většina profesionálních plastových nádrží má příliš mnoho ventilačních ploch. Ve většině státech v U.S., je relativní vlhkost vzduchu poměrně vysoká. Ve skutečnosti, ale většinou budete muset ventilaci v nádržích upravit a omezit, dokonce i podle ročního období. V Ohio, kde bydlím, je relativní vlhkost poměrně kolísavá podle ročního období. Přes zimu vytápím dům dřevem, a vzduch v mém domě je velmi suchý, a v létě používám klimatizaci, která také vysušuje vzduch. Jediné období, kdy v mém domě je přibližně stejná vlhkost vzduchu jako v přírodě, je jaro a podzim. Následkem toho upravuji ventilaci (a množství rosení) a tím vyvažuji aktuální přirozené podmínky. Podrobnosti o ideální vlhkosti v nádrži

najdete v další kapitole. Vždy je lepší při výrobě terária nainstalovat o trochu větší ventilaci než je potřeba, a pak ji v případě podle potřeby z části zakrývat. Je zapotřebí vše vyzkoušet než se nám podaří udržet vhodnou vlhkost, kdy přes den má být relativní vlhkost udržována vysoko, ale přes noc musí být terárium suché. Pokud je v nádrži stálá vysoká vlhkost, s hojnou konzistencí vody na stěnách, hrozí bujení plísní, a je nutné zvětšit ventilační plochu nebo snížit frekvenci rosení terária. Většina profesionálně vyrobených nádrží mají dostatečné větrání a je zapotřebí mírné zakrytí ventilační plochy. Nejsnadnější způsob jak snížit větrání, je zakrýt část ventilační plochy plastem. V minulosti jsem vyráběl terária se čtyřmi ventilačními plochami, ale v poslední době umísťuji do svých nádrží pouze dvě ventilační plochy, protože jsem dvě z nich stejně zakryl. Některé ventilace mají pohyblivé žaluzie, a lze je z části nebo kompletně uzavřít, což je velmi výhodné. Existuje mnoho druhů malých plastových ventilací. Já používám ventilační mřížky o velikosti 20 x 7,5 cm. Dvě takovéto mřížky jsou naprosto vyhovující v mých nádržích, a podle potřeby jednu z nich zakrývám čirým plexisklem. Tyto mřížky lze zakoupit v obchodech pro domácí kutily nebo v železářských potřebách. Instalace je velmi jednoduchá; vyříznete do nádrže odpovídající otvor a jednoduše do něj mřížku vsunete. Někdo při výrobě terária umístí jednu ventilační mřížku u dna a druhou u stropu, s myšlenkou že vzduch přirozeně proudí přes nižší otvor. Pokud využijete této možnosti, je nutné umístit spodní ventilaci tak vysoko, aby skrz ní nemohl vypadávat substrát. Já upřednostňuji umístění ventilačních ploch na zadní stěnu nádrže, před umístěním na bocích, protože mám nádrže sestavené vedle sebe a na sobě. Někteří si myslí, že zadní ventilace je špatná volba, pokud jsou nádrže umístěny podél zdi, jak obvykle jsou, ale podle mě to není žádný problém. Nádrže jsou několik centimetrů od zdi a tudíž proudění vzduch je dostačující. Nikdy neumísťujte ventilaci na strop nádrže; tepelné ztráty jsou velké, a vrchní větrání nám nedovolí skládání nádrží nad sebe. Pamatujte, že i posuvná skleněná dvířka zvýší výměnu vzduchu uvnitř nádrže. Mnoho chovatelů má přehnanou představu, kolik ventilace hadi vyžadují. Jak jsme již poznamenal, nádrž musí poskytnout adekvátní vlhkost, musí být dobře větratelná, ale nesmí v ní vzniknout průvan!

Výhled do nádrže

Chondropythoni jsou obdivuhodná zvířata, a proto dává mnoho chovatelů přednost nádrži, do které je dobrý výhled. Dobrý výhled do nádrže je důležitý pro každodenní vizuální kontrolu. Jak bylo již řečeno, posuvné celoskleněné dvířka bez rámu poskytnou lepší výhled než otočná dvířka v rámu. Výhled do terária by měl být pouze z přední strany, aby se zvířata cítila v bezpečí. Já dávám přednost používáním skla před organickým sklem. Plexisklo se snadno poškrábe a může se i prohýbat.

Vzhled nádrže

Podle mého názoru, některé profesionálně vyráběné nádrže nejsou příliš vzhledově atraktivní, ale můžeme je alespoň atraktivně a hlavně účelně zařídit, tak aby maximálně vyhovovala zvířatům. Na druhé straně, vnitřek terária by měl zůstat přehledný pro snadnou kontrolu, údržbu nebo vyjmutí zvířete. Lze i vytvořit atraktivní, přirozeně vypadající nádrž, která se snadno čistí a udržuje - více na toto téma v další kapitole. Tmavé nádrže jsou vhodnější než například bílé, protože se krajty cítí bezpečněji v tmavé nádrži. Nejdůležitější věc při navrhování vzhledu vaší nádrže je, aby zajistila potřeby chovaných zvířat, a až na druhém místě je náš estetický záměr.

Použití plastových nádob na chov mláďat

Plastové nádoby jsou vynikající na chov mláďat a jsou vhodnější než jiný typ nádrží. Nádoby mají dvě nevýhody: jsou přístupné pouze z vrchu, a většina nejsou průhledné, což znemožňuje vizuální kontrolu. Cílem je ale poskytnout nejlepší prostředí pro choulostivá mláďata, a to tyto nádoby splňují. Nádoby jsou levné, snadno dostupné v mnoha velikostech, snadno se čistí a desinfikují, a odolávají vysoké vlhkosti. Je těžké najít nějaké další zápory.

Nejčastěji se používají dvě metody vyhřívání plastových nádob při odchovu mláďat.

Autor používá dvě různé nádoby. Plastové krabice od bot pro novorozená mláďata a tří galonové nádoby pro jednoletá mláďata. V regálech jsou pod nádobami vyhřívací pásy řízené termostatem.

Plastová nádoba je levná a účelná. Podrobnosti jsou na mé webové stránce.

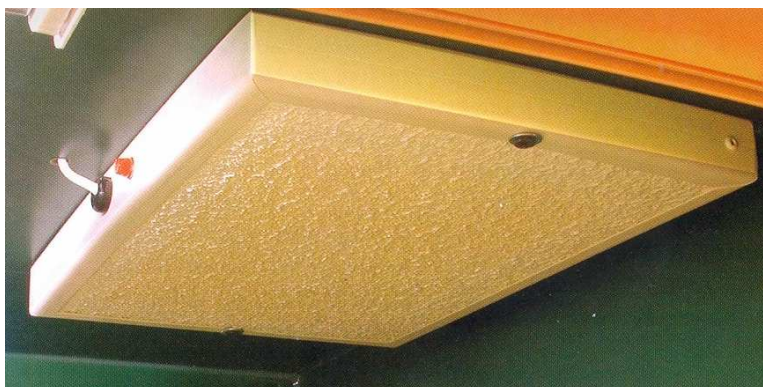
Jednotlivé plastové nádoby mohou mít svůj vlastní zdroj tepla na víkem - viz foto nahoře. Další možnost je udělat si nebo zakoupit speciálně konstruovaný regál s vestavěnými vyhřívacími pásy a výsuvnými nádobami bez víček. Já dávám přednost druhé metodě, protože pracuji s velkým množstvím zvířat, ale jedna i druhá možnost je praktická a funkční. Plány na stavbu takového regálu jsem publikoval na své webové stránce. Podívejte se na dodatek B webové adresy. Mnoho chovatelů používá k vytápění jednotlivých nádob hliníkový reflektor s červenou žárovkou, umístěný nad pleťvem ve víčku, ale malé výhřevné panely fungují stejně, pokud je nádoba dostatečně veliká. Na stranách nádoby vyvrtáme několik větracích otvorů. Množství otvorů musíme zjistit experimentováním. Já používám větrací otvory na všech čtyřech stranách. Když používáme jednotlivé nádoby s víčky, doporučuji víčka zabezpečit malými kancelářskými svorkami. Přemísťování mláďat z plastových krabic do větších, tří-galonových nádob provádím ve stáří 6 – 8 měsíců, a z tří-galonových nádob do nádrží pro dospělé hady ve stáří 14 – 18 měsíců, v závislosti na rychlosti růstu. Při používání neprůhledných plastových nádob, je nutné nejméně jednou denně nádobu otevřít a zvíře zkontrolovat. Normální nádrž se skleněnými předními dvířky nám dovolí snadnou a rychlou vizuální kontrolu, proto dospělé hady nechovám v plastových nádobách.

Kapitola 9. Zajištění vhodných podmínek v teráriu

Vhodně konstruované terárium ve kterém se zvířata cítí spokojeně je základ dobrého chovu. Aby se cítila spokojeně, je zapotřebí v teráriu vytvořit i optimální podmínky. V této kapitole budeme diskutovat o podmínkách, které zvířata potřebují. Chondropythoni jsou mimořádní hadi, a vyžadují určité specifické podmínky, aby se jim v teráriu dařilo. Tyto podmínky jsou důležité a není obtížné je zajistit. Chondropythoni pocházejí z vlhkých tropů. To znamená, že vyžadují relativně stálé klimatické podmínky, teplo, adekvátní vlhkost a stejnoměrnou fotoperiodu (12hodin den a 12hodin noc). Jedná se noční zvíře, a proto je aktivní v noci. Chondropythoni jsou náročnější než většina ostatních druhů kraitů, a proto vyžadují určité specifické podmínky. Předtím, než podrobně rozebereme jednotlivá témata, musím upozornit, že se jedná o podmínky pro chondropythony chované v zajetí. Ve volné přírodě se teplota a vlhkost podle lokalit může lišit. To je možná jeden z důvodů, proč je obtížné rozmnožit krajty dovezené z volné přírody.

Teplota

V teráriu je důležité vytvořit určitý teplotní gradient, kdy zvíře má na výběr v jaké teplotě bude trávit čas. Teplotní gradient neboli teplotní rozsah lze v nádrži vytvořit pouze, pokud jsou nádrže umístěné v chladnější místnosti. Proto nedoporučuji vyhřáté místnosti, jelikož nám nedovolí vytvořit větší teplotní rozsah. Z tohoto důvodu mám své nádrže umístěné v chladnější místnosti, ale ne moc studené, a vyhřívám jednotlivá terária. V místnosti kde se nachází má terária udržuji teplotu mezi 22 - 25°C, pokud nepoužívám stimulační cykly k rozmnožování. To mi dovoluje udržovat teplotní rozsah v teráriu mezi 24-32°C, s průměrnou teplotou 28-30°C. Většina chondropythonů vyhledává tyto teploty, kde se cítí spokojeně. Někteří si ale vybírají chladnější místa, a proto je důležité vytvořit určitý teplotní gradient v nádrži. Na nejchladnějším místě v teráriu udržuji teplotu 24-25,5°C, a na nejteplejším místě 31,5°C. Znovu opakuji, že ideální teplota, kterou chondropythoni preferují je mezi 28-30°C. Během období svlékání a krmení mohou mít jednotlivá zvířata rozdílné teplotní požadavky.

35 wattový topný panel Pro produkty®, které autor používá ve všech teráriích.

Je důležité aby zvířata měla na výběr, v jaké teplotě se budou zdržovat. Několika stupňový noční pokles teploty je vhodný, ale ne nezbytný. Pokud neprovádíme teplotní stimulační období před rozmnožováním, neměla by noční teplota být nižší než 22°C. Někteří chovatelé mohou argumentovat tím, že noční pokles teploty je přirozený, ale krajtám se daří i bez nočního poklesu, a podle mého názoru má teplotní stimulace větší účinnost, když zvířata byla ve zbývajícím části roku chována bez nočního poklesu. Používá se několik typů topných zařízení, včetně žárovek, keramických ohříváčů, topných pásek a panelů. Někteří chovatelé stromových hadů používají vyhřívaná bidýlka, ale já je nedoporučuji. Neposkytují teplotní gradient a nutí zvíře "sedět" stále na zahřátém povrchu. Pokud používáte výhřevné žárovky, dejte přednost červeným žárovkám, protože neruší zvíře při rozsvícení v noci. Keramické ohříváče jsou také vhodné, protože nevydávají žádné světlo a neruší zvířata v noci, ale musí být v krytu, aby se o ně zvířata nepopálila. Nejvhodnějším a nejbezpečnějším topným zařízením v teráriu pro stromová zvířata jsou topné panely. Já používám a velmi doporučuji topné panely od Pro Produkty®. Viz. Dodatek B. Topné pásky jsou nejvhodnější do regálů pod malé plastové nádoby. Bez ohledu na tom, jaký zdroj tepla používáte, je vhodné použít menší wattový výkon. Tím zabráníme přehřátí nádrže nebo dokonce požáru v případě selhání termostatu. Také mějte na paměti, že i zářivka uvnitř terária vydává teplo. K zajištění optimální teploty používáme termostat, který udržuje stálou teplotu v nádrži. Když říkám, "stálou", nemyslím tím konstantní teplotu v teráriu: ale stálé teplotní kolísání. Dospělý krajty mohou snést velké ale krátkodobé poklesy teplot, například během výpadku elektřiny v chladném počasí. Mladá zvířata s méně vyvinutým imunitním systémem, by nikdy neměla být vystavena velkému poklesu teploty.

Vlhkost

Na toto téma se často diskutuje. Mnoho začínajících chovatelů si myslí, že je problém zajistit potřebnou vlhkost, ale jakmile získají určité zkušenosti, uvědomí si, že zajištění vhodné vlhkosti není nikterak obtížné. Chondropythoni vyžadují vyšší vlhkost vzduchu, a v příliš suché nádrži se jim nedaří. Vlhkost je množství vodní páry ve vzduchu, a vzduch s rozdílnou teplotou může pojmout různé množství vodních par. Teplý vzduch pojme více vodní páry než chladný vzduch. To je důvod, proč nelze určit přesné procento vlhkosti vhodné pro chov chondropythonů, na rozdíl od teploty, kterou lze určit přesně. Teplota 29°C bude vždy stejná v mé nádrži, jako i ve vaší, ale 85% relativní vlhkost vzduchu se bude lišit pokud nejsou v teráriích stejné teploty a ventilace. Z tohoto důvodu nepoužívám v mých nádržích vlhkoměry, nebo se snažit měřit přesné procento relativní vlhkosti. Navíc, levné vlhkoměry jsou téměř zbytečné. Důležité je zavést v teráriu 24 hodinové vlhkostní cykly, kdy se střídá vysoká vlhkost přes den s obdobím sucha přes noc. Toto je obvykle zajištěno denním rosením, a udržováním mírně vlhkého substrátu. Tyto dva faktory spolu s větráním zajišťují potřebnou vlhkost. Příliš mokré prostředí je mnohem nebezpečnější než nízká vlhkost. Stálá teplota a příliš mokré a vlhké prostředí je zdravý škodlivé. V takových podmínkách se rychle vytváří plísně, a hrozí infekce kůže u zvířat. Teplota, ventilace, vlhký substrát a denní rosení nádrže, spolu s relativní vlhkostí vzduchu ve vašem domě, jsou všechny faktory, které mají vliv na vlhkost ve vaší nádrži. Vlhkost by pak měla být regulována velikostí ventilačních mřížek a frekvencí rosení. Každý chovatel musí zjistit experimentováním tu správnou vlhkost v nádrži. Pokud je vaše nádrž suchá bez kondenzace vody na stěnách již po třech hodinách od rosení, bylo mlžení příliš slabé nebo máte v nádrži příliš ventilačních otvorů. A naopak, jestli kondenzace vody na stěnách vůbec neustupuje, nebo se na substrátu objeví plíseň, tak rosíte příliš vydatně a nebo je nepřiměřená ventilace. Regulací těchto dvou faktorů dosáhneme nejlepších výsledků. Pokud vydatně rosíte a přesto nádrž rychle vyschne, je ventilace nadměrná. Pamatujte, že mokrá substrát vám nezaručí vysokou vlhkost. Viděl jsem nádrž s nadměrnou ventilací, kde byl velmi mokrá substrát ale nízká vlhkost vzduchu. Připomínám, že vlhkost znamená množství vodních par ve vzduchu, nikoliv vlhkou nádrž. Z tohoto důvodu, nedoporučuji použití vody v nádrži místo substrátu na zvýšení vlhkosti, a další problémy uvádím v části o substrátech. Nicméně, substrát s dobrými absorpčními vlastnostmi velmi napomáhá udržet vlhkost mezi jednotlivým rosením.

Na předním skle je vidět kondenzace vody z vysoké vlhkosti po rosení, a úroveň vlhkosti se bude v příštích hodinách pomalu snižovat.

Rosím veškeré zařízení v teráriu, stěny, substrát, rostliny, bidýlka i zvířata. Vlhkost může dosáhnout i 100% po několik hodin, a potom se nádrž pomalu vysušuje, ale ne zcela. Nádrže rosím obvykle v odpoledních hodinách ale nikdy nerosím večer. Pouze u zvířat která se připravují na svlékání, kdy vyžadují zvýšenou vlhkost, ale podrobné informace uvádím v kapitole 10. To je důležité zejména u mláďat, která mají velmi jemnou a tenkou kůži, která snadno vyschne. V nádrži u mláďat udržuji stále zvýšenou vlhkost. Pokud mláďata povyrostou, nevyžadují tak vysokou vlhkost a proto ji mírně snižuji. Pokud se chystáte odjet na více než dva až tři dny, nebo jestliže máte novorozená mláďata, zajistěte si zkušenou osobu, která vám nádrže bude rosit. Já nejsem velkým zastáncem automatických zvlhčovačů. Tato technika může selhat, a vyžaduje i více údržby. Také, funkce takového zařízení v různých nádržích může být problematická, protože žádné dvě nádrže nemusejí potřebovat stejné množství postřiku, i když jsou nádrže totožné. Při ručním každodenním rosení kontrolujeme nádrž i zvířata a rosíme přesně podle potřeby jednotlivé nádrže. Automatické mlžící systémy podněcují naši lenivost, a možná trochu i nedbalost v každodenní péči o zvířata. Přesto, někteří chovatelé považují tyto systémy za užitečný. Je to osobní volba, a pokud zvířata mají adekvátní vlhkost a svlékají se bez problémů, tak nemám nic proti této metodě. Ale pokud je větráním a rosením v té správné rovnováze, není zapotřebí žádné přídavné zařízení na udržení vlhkosti. Pamatujte si: čím jednodušší, tím lepší!

"Buttermilk" (EB-95-31), pije kapky vody ze svého těla, které tam zůstaly při rosení.

Také je vidět, že je hlava suchá, protože byla schována při mlžení.

Pitná voda

Chondropythoni pijí vodu z misky nebo pijí kapky vody ulpěné na zřízení nebo na těle.

Některá zvířata dávají přednost jednou z těchto způsobů, a některá využívají oba způsoby.

Mnoho zvířat je málokdy zpozorováno při pití. Jako každé divoké zvíře, tak i chondropythoni cítí a lokalizují vodu na dálku, a proto nehrozí dehydratace, pokud je zvíře zdravé a má

v nádrži k dispozici pitnou vodu. Tvzení, že chondropython, který pije vodu ze svého těla, je dehydrovaný, nebo že chondropyton pijící jen kapky po rosení "zapomene" jak se pije z misky, je mylné. Používání dobré kvalitní vody na rosení je stejně důležité jako voda na pití.

Já používám (RO) filtrovanou vodu, jak na rosení, tak i do napájecí misky. I když nejsou zatím výsledky vědecké průkazné, zaznamenal jsem nižší výskyt ledvinových obtíží, které jsem občas u mláďat zaznamenal, když jsem používal nefiltrovanou vodu. Filtrování vody má i jinou výhodu, a to že při rosení nezůstávají na skle skvrny tvořené minerálními usazeninami.

Jsou názory o nevhodnosti používání RO nebo destilované vody pro plazy, kvůli nedostatku minerálů. Podle mého názoru hadi přijímají dostatek minerálů v kvalitní a zdravé kořisti, a mým zvířatům prospívá filtrovaná voda, kterou používám víc než dva roky. Nikdy jsem nepoužíval destilovanou vodu, ale jiní chovatelé zaznamenali dobré výsledky (Hickner, pers.). Ale radši doporučuji koupit pramenitou než destilovanou vodu. Brita®, nebo jiné domácí filtrovací zařízení je levný způsob, jak poskytnout kvalitní pitnou vodu pro chondropythony.

Miska s vodou by měla být umístěna v chladné části nádrže, a ne nad nebo pod zdrojem tepla. Někteří chovatelé doporučují umístit pod misku topný pásek, kvůli zvýšení odpařování a tím i zvýšení vlhkosti v nádrži. Tento způsob nedoporučuji, protože kdo by chtěl pít teplou vodu? V teplé vodě se také rychleji množí bakterie, a proto poskytují svým zvířatům vlažnou vodu. Miska na vodu nemusí být zbytečně velká. Když jsem poprvé začal s chovem stromových zvířat, používal jsem velké plastové nádoby na vodu, v domněnku, že to napomůže ke zvýšení vlhkosti v nádrži. Dnes již používám menší misky, které mají v průměru 25-30cm, a jsou dostačující pro dospělé krajty. Pro menší zvířata můžeme použít úměrně menší misky. Důležitá je pravidelná výměna vody v miskách. Názor, že umístění misky s vodou do výšky povzbudí zvířata k častějšímu pití a tím se předejde dehydrataci zvířete je mylný. Nikdy jsem nezpozoroval, že by krajta měla problémy s nalezením napájecí misky. Vaším cílem je stimulovat zvíře k činnosti, a tím že jim podstrčíme misku s vodou až pod "nos", z nich uděláme netečné lenochy.

Osvětlení

Chondopythoni jsou noční zvířata a proto nevyžadují nějaké speciální osvětlení. Krajty získávají všechny důležité minerály a vitamíny z kvalitní potravy a nepotřebují speciální osvětlení (nebo vitamíny), jak vyžadují někteří plazi. Existuje nepodložené tvrzení, že může plně-spektrální osvětlení zvýšit účinnost některých léků při léčbě respirační infekce (Hickner, pers. com.), a používání takového osvětlení napomáhá k vytvoření přírodních podmínek. Jsou i jiné důvody, proč v nádržích používat plně-spektrální osvětlení: pod plně-spektrálním zářivkovým osvětlením nejlépe vynikne zbarvení zvířat. Například, krásná modrá barva na některých zvířatech je při normálním osvětlení téměř neviditelná. Normální bílé zářivky také mohou zkreslit některé barvy. Já používám zářivky určené pro tropická akvária, a vyzkoušel jsem několik dalších od různých společností s uspokoivými výsledky. Některé zářivky vytváří purpurový nebo žlutý nádech na osvětlených předmětech, a proto je nepoužívejte. Já používám v mých nádržích nízko wattové, 45 cm dlouhé, fluorescenční zářivky. Je důležité zajistit, aby takový zdroj světla nemohl přehřát vaši nádrž, protože i zdroj osvětlení vydává určité teplo. To je také další argument, proč nepoužívat malé nádrže pro dospělá zvířata.

18" /45cm/ fluorescenční zářivka používaná autorem v jeho nádržích. Čistě bílá zářivka je nahrazena plně-spektrální zářivkou a plastové stínítko je odstraněno.

V nádržích udržuji 12 hodinovou fotoperiodu, jako je v oblasti jejich výskytu. Krajty zelené pocházejí z rovníkového tropického pásma, kde je den zhruba rozdělen na polovinu; dvanáct hodin světlo a dvanáct hodin tma. Blízko rovníku, je tento cyklus celoroční, bez sezónních změn, které jsou na jižní a severní polokouli. Domnívám se, že stejný světelný cyklus by měl být zachován i v zajetí. Všechny mé nádrže osvětluji celoročně 12 hodin denně, bez ohledu na přirozené venkovní osvětlení. Požívám časové spínače, což je výhodnější nežli ruční zapínání a vypínání osvětlení. Někteří chovatelé uvádějí, že zkracování dne působí na pářící chování zvířat, ale podle mého názoru, umělé změny fotoperiody nepůsobí na změnu chování a rozmnožování, a úspěšně rozmnožují krajty bez provádění změn.

Substrát

Je mnoho druhů substrátů, které se hodí do nádrže pro chondropythony, včetně některých speciálně vyráběných pro tento účel. Já jsem několik druhů vyzkoušel, a podle mých zkušeností, a zkušeností mých kolegů, je většina druhů substrátů nevyhovujících. Nejvíce se mi osvědčili dva druhy substrátů: novinový papír a červený cypřiš - mulčovací substrát. Novinový papír je levný, snadno dostupný, hygienický, dobře drží vlhkost, má dobré savé vlastnosti a je snadno vyměnitelný. Je možné ho překládat nebo nařezat přesně podle tvaru a rozměru nádrže. Já používám novinový papír u novorozenech a jednoletých zvířat, a také v nádržích z melaminu. I když není novinový papír příliš atraktivní, má vynikající vlastnosti,

a nemyslím si, že existuje lepší substrát. Pouze u žlutých mlád'at nepoužívám novinový papír, protože mlád'ata se často zašpiní černou tiskařskou barvou, a to nevypadá hezky na žlutě zbarvených mlád'atech, i když je tiskařská černá barva plazům neškodná. Proto u žlutých mlád'at používám bílé papírové utěrky Bounty®, které jsou silné a dobře drží vlhkost. Můj další oblíbený substrát je červená cypřišová kůra, kterou používám v teráriích u dospělých kraitů. Cypřišová kůra je atraktivní, dobře drží vlhkost, odolává plísním, je levná a snadno vyměnitelná. Někteří chovatelé varují před možným pozřením substrátu spolu s potravou, kdy může dojít k ucpání trávicího ústrojí. I když sdílím časté znepokojení chovatelů, obavy jsou zbytečné. Hady v přírodě také přijmou s potravou určité množství substrátu, a nikdy jsem v mém chovu nezažil, že by přijatý substrát jakkoliv hadům ublížil, a to již chovám hady přes třicet let. Více informací je v části o krmení, kapitola 10. Varuji před používáním substrátů, které nemají dobré absorpční vlastnosti, nepohlcují pachy, rychle plesnivějí, lepí se na potravu, nedrží dobře vlhkost, nebo mohou být jedovaté. To je například: štěrk, hobliny, cedrové produkty a zemina. Dále nedoporučuji použití vody jako substrát. Někdo kdysi prohlásil, že je to nejlepší způsob jak udržet vlhkost v teráriu pro stromová zvířata. To je špatná volba, protože je velmi těžké udržet vodu stále čistou, a vlhkost stejně nezvýší, pokud je příliš velká ventilační plocha. Voda na dně terária, neznamená vlhké prostředí v nádrži.

Červená cypřišová kůra je velmi vhodná, a je celoročně dostupná.

Přírodní větve vypadají v nádrži atraktivně a poskytují chondropythonům různé pokroucení.

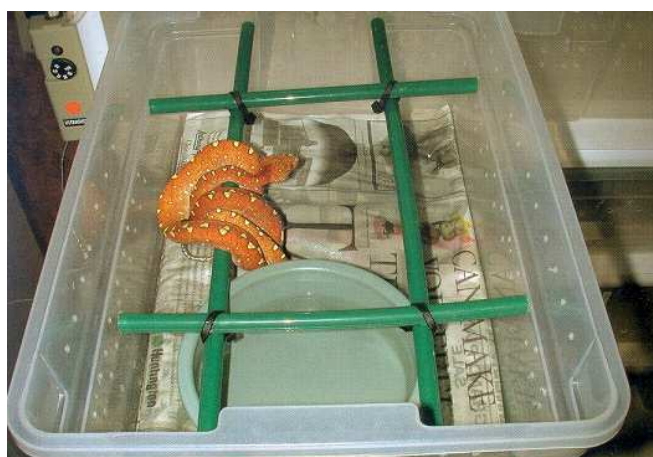
Bidýlka

Chondropythoni tráví většinu času na stromě, a proto vyžadují v nádrži bidýlko vhodného průměru. Existuje několik možností. Často se používá instalatérská trubka z PVC, prodávaná v několika průměrech. Je pevná, odolná vlhkosti a snadno se čistí. Přiznám se, že já nepoužívám trubky z PVC, kvůli jejich nepřírozenému vzhledu, ale jinak jsou velmi praktické. Také se používají dřevěné násady, prodávané v několika průměrech, ale snadno se zašpiní a mohou plesnivět ve vlhkém prostředí. Někteří chovatelé dřevěná bidýlka lakují aby odolala vysoké vlhkosti, ale já si myslím, že není dobré, aby zvíře bylo neustále v kontaktu s chemickým nátěrem. Bambusové, akrylátové a sklolaminátové tyčky jsou také často používané jako bidýlka. Já používám dřevěné větve v nádržích pro dospělé krajty. Používám javorové větve, protože jsou netoxické, v přírodě hojné, mohu si vybrat průměr a tvar jaký potřebuji, vypadají velmi hezky a přirozeně. Větve používám pouze z živých stromů, kde nehrozí napadení různým hmyzem jako u odumřelých stromů. Větve pečlivě vydrhnu kartáčem pod horkou vodou, a našroubuji do jejich konců háčky, které pak zavěsím do oček ve stěnách nádrže, viz foto. Větve jsou pevně zachycené, nehrozí jejich zřícení a dají se snadno z nádrže vyjmout.

Větve není potřeba sterilizovat, pokud je řádně vydrhnete horkou vodou. Větve vypadají dekorativně a zvířata se na nich cítí bezpečně, protože mají různé průměry a zvířata si mohou vybrat jaký jim vyhovuje. Já používám větve, které mají přibližně stejný průměr, jako je nejširší část hadího těla. Horní a dolní bidýlko, dává zvířeti možnost vybrat si kde bude trávit čas, i když si chondropython většinou vybere nejvýše položené místo v teráriu. Část bidýlka je i pod topným panelem, kde mají krajty možnost se vyhřívat. Je velmi vhodné, nainstalovat bidýlka tak, aby se dala vyměnit. U novorozených a jednoletých mláďata používám bidýlka z udělané z plastových tyček, které jednoduše svážu to písmene **X** a kolmo vložím do plastové nádoby. V tří-galonových (12 l.) nádržích, používám mřížku zhotovenou ze dvou delších a dvou kratších tyček. Lze ji snadno vyjmout i s mláďaty, když vyměňuji papírový substrát a misku s vodou.

Rostliny

Rostliny zlepšují vzhled nádrže, jsou vhodné jako dekorace, a poskytují hadům úkryt. Můžeme použít živé i umělé-textilní. Živé rostliny se musí zalévat, prořezávat, hnojit a musíme jim zajistit vhodné teplotní a světelné podmínky, které nemusí být shodné s podmínkami, které vyžadují chondropythoni. Zlatý Pothos, je velmi často používaný v teráriích u chondropythonů. Ale pěstování živých rostlin v teráriu vyžaduje mnoho péče, a proto mnoho chovatelů používá umělé textilní rostliny. Pokud používáte živé rostliny, ujistěte se, že nejsou toxické. Všechny komerčně pěstované rostliny jsou ošetřeny insekticidními přípravky, a proto je umyjte před umístěním do nádrže a přesadte do nové zeminy. Ponoření celé rostliny do mýdlového roztoku a následné opláchnutí čistou vodou je spolehlivá metoda k odstranění insekticidů (Heller, pers.com.). Dnes již existují velmi zdařilé umělé napodobeniny tropických rostlin. Jsou sice dražší, ale vypadají přirozeně. Umělé rostliny se dají snadno umýt, desinfikovat a nevyžadují žádnou péči. Na fixaci rostlin používám malé květinářské pěnové kostky, do kterých rostliny zapichuji a poté je zahrnu cypřišovou kůrou. Také rostliny zavěšuji na strop nádrže, což vytváří dojem deštného pralesa. Nedávejte do nádrží příliš mnoho rostlin, terárium se pak obtížně čistí a není přehledné. Lehce osázená nádrž vypadá hezky, poskytuje zvířatům pocit bezpečí, a je snadné ji udržet čistou. Mějte na paměti, že dospělý samci mohou být přes noc nebo v době páření velmi aktivní, a mohou zničit veškerou dekoraci v nádrži.

Vysoce kvalitní hedvábné rostliny vypadají velmi věrohodně, a v nádrži nikdy nezežloutnou a neuvadnou. Popínavé rostliny jsou velmi atraktivní a vytváří v nádrži dojem, že se díváte do džungle.

Čištění a údržba

Je dobré vytvořit si určité návyky při kontrolování vašich zvířat a to minimálně každé ráno a večer. Ranní kontrola zahrnuje ověření teploty v nádrži, odstranění případných exkrementů obzvlášť v misce s vodou a ujištění, že je vše v pořádku. K výhřezu kloaky dochází obvykle v noci, a rychlé objevení a ošetření je důležité pro brzké a bezproblémové uzdravení. Někteří chovatelé také ráno rosí. Čas rosení není důležitý a nemusí být prováděno v pravidelných časových intervalech. Vždyť přeci taky neprší každý den ve stejnou dobu. Trus by měl být ihned odstraňován, a ne jen v "den čištění", zejména pokud se hadi vyprázdnily do misky s vodou. Pokud jsme noc předtím nabízeli potravu, zkontrolujeme, zdali byla všechna pozřena. Běžné chlorové prostředky používané v domácnosti, jsou dobré desinfekční prostředky, které používám na čištění misek na vodu, které hadi znečistili trusem. Misky naplním zředěným roztokem, a po deseti minutách je důkladně vypláchnu čistou vodou. Čtěte pokyny pro použití na etiketě. Na ostatní čištění, jako je mytí plastových bidýlek, plastových nádob, a terárií, používám komerční antibakteriální prostředky, k dostání u veterinářů. K aplikaci používám rozprašovací láhev s koncentrovaným desinfekčním roztokem. Misky na vodu desinfikuji nejméně jednou týdně. Houbičky na mytí misek, používám pouze k tomuto účelu! K odstraňování trusu používám nerezovou lopatku, kterou po každém použití desinfikuji. Novinový papír vyměňuji v nádrži každý týden, i když je čistý. Na mytí skleněných dvířek používám čistící prostředek 409®. Před i po manipulaci s jednotlivými zvířaty a čištění nádrží, si vždy desinfikuji ruce. Někomu může můj chov připomínat sterilní nemocniční prostředí, ale ve skutečnosti je to pouze preventivní opatření. Bakterie a cizopasníci se vyskytují ve výkalech a na ruce, proto věnuji pečlivou pozornost desinfekci. V přirozeném prostředí mohou krajty podlehnout nemocem, cizopasníkům a predátorům, ale nikdy nemusí obývat špinavé teritorium, pít znečištěnou vodu, dýchání zatuchlý vzduch, nebo sedět na kusu plastové roury den co den. Měli bychom se snažit poskytnout čisté, upravené a povzbuzující prostředí pro naše zvířata, které je příjemné, bezpečné a zdravý prospěšné, a to i pro nás.

Kapitola 10. Krmení, Vyprazdňování, a Svlékání

Na Chondro Web Forum, většina chovatelů odpověděla, že krmení jejich zvířat je nejpříjemnější ze všech činností související s chovem. Skutečně, je to velmi zajímavé sledovat vašeho „džunglového predátora“ při ulovení a polykání své kořisti. "Jak často kdybych měl krmit své chondropythony?" je nejčastěji kladený dotaz. Záleží na rychlosti růstu a úrovni aktivity. Častá rada, nepředkládat další potravu, pokud se zvíře nevyprázdnilo není opodstatněná, a je založená na strachu z výhřezu kloaky. Více informací o vyprazdňování naleznete v této kapitole později, ale pokud se budete řídit touto radou, budou vaše zvířata pravděpodobně podvyživená. Nejdříve budeme diskutovat o důležitých aspektech potravy, velikosti a množství, a podíváme se na základní fakta krmení aplikovaná na všechny chondropythony bez ohledu na věk a velikost.

Jste to, co vy jíte

Tímto sloganem je myšleno, že to co přijme naše tělo, ovlivní naše zdraví, energii a kvalitu našeho života, a to samé platí i pro chondropythony. Z tohoto důvodu, by měli být chondropythoni v zajetí krmeny laboratorními hlodavci (myši, potkani), kteří jsou živeny potravou bohatou na bílkoviny. Když laboratorní myš, nemá v potravě dostatek bílkovin, sežere svá mláďata. Nikdy nekrmte vaše zvířata hlodavci, kteří pocházejí z volné přírody! Riziko přenosu parazitů a nemocí je příliš velké. Pokud potřebujete použít ještěry nebo žáby k rozkrmení vašich zvířat, použijte je pouze k napachování laboratorních hlodavců. Více informací v kapitole 15, péče o mláďata. Není nutné podávat hadům různorodou potravu, včetně ptačích mláďat. Stačí pouze zdraví a dobře živení laboratorní hlodavci, ze kterých chondropythoni získají potřebnou výživu. Příležitostně mohou dospělá zvířata odmítat potravu, ale není to nic neobvyklého. Thomas Phillips, Webmaster z Chondro Web.com, má samce odchyceného z volné přírody, který přijímá pouze křečky, i přes veškeré úsilí přimět ho k přijetí jiné potravy. Toto je ale velmi vzácné u chondropythonů narozených v zajetí. Obvyklá metoda krmení jednodenními kuřaty je založená na názoru, že ptactvo tvoří značnou část v jejich potravě ve volné přírodě, ale tento názor je nepodložený. Krmení kuřaty způsobuje, že hadi mají řídký trus a mohou na hady i na vás přenést bakterie rodu Salmonela, a proto nedoporučuji zkrmovat kuřata.

Krmení si "vychutnávají" jak hadi, tak i chovatelé.

Otázka je, zdali je lepší koupit mražené hlodavce nebo produkovat vlastní hlodavce. Vše záleží na vás, zdali máte dostatek času nebo peněz. Je daleko méně nákladné chovat si vlastní hlodavce, nežli je kupovat. Také máte k dispozici různé velikosti krmných hlodavců a množství. Rovněž si můžete být jistí zdravotním stavem vámi vyprodukovaných hlodavců. Pokud vlastníte mnoho hadů, je vhodnější chov vlastních krmných zvířat. Já chovám hlodavce v samostatné budově, mimo obytný dům, a nádrže čistím jednou týdně, což mi zabere asi dvě hodiny. Krmivo, voda a stelivo pro hlodavce mě stojí asi \$40-\$50 měsíčně, a to je daleko méně, než bych zaplatil za stejné množství koupených hlodavců které spotřebuji. Na druhou stránku, je chov krmných hlodavců vhodný jen pro chovatele, kteří mají čas a vhodné prostory. Bez ohledu na to, zdali si hlodavce koupíte nebo sami vyprodukujete, je vhodné je před zkrmením zmrazit. Zmražením zahubíte možné parazity, ačkoliv nezabijete všechny bakterie. Doporučuji krmit chondropythony pouze mrtvou kořistí, ať rozmraženou nebo čerstvě zabitou. Některý chondropython přijme pouze živou potravu, a v tom případě, buďte při krmení velmi opatrný! Živí hlodavci mohou být velmi agresivní, zvláště když se cítí ohroženi. Myš nebo potkan může hada vážně pokousat a způsobit mu tak velmi těžká a dokonce i smrtelná zranění.

Pouze holátka myší a potkanů, které nemohou hady poranit, můžeme ponechat bez obav v nádrži s hadem přes noc. Již ochmýřené potkaní mládě většinou přijme i mladý chondropython, který odmítá potravu. Nikdy nekrmte živou kořistí jen pro vaši "zábavu". Před zmrazením hlodavce velmi rychle a humánně zabijte. Další častá otázka je, zdali je pro krajty lepší myš nebo potkan? Několik chovatelů tvrdí, že zaznamenali rychlejší růst svých zvířat, když přejdou na zkrmování potkanů, ale já toto nemohu potvrdit. Podle mého názoru, rychlost růstu záleží i na genetické výbavě jednotlivých zvířat, bez ohledu na to jaké hlodavce přijímají a pokud je množství potravy dostačující pro správný růst. Myslím si, že zvýšené tempo růstu související s krmením potkanů, je ve skutečnosti přirozený růstový vzestup, ke kterému dochází při změně potravy, to jest z myší na potkany. Já jsem vyzoroval, že pomaleji rostoucí zvířata, právě tak jako ti rychle rostoucí, vykazují stejné tempo růstu bez ohledu na to, zda jsou jim zkrmovány myši nebo potkani vhodné velikosti.

Je vhodné používat na chov krmných hlodavců speciální nádrže.

Chov vašich vlastních hlodavců vám zajistí stálou zásobu zdravých krmných zvířat v různých velikostech.

Frekvence krmení

Příjem potravy je velmi individuální, ale v průměru se dá říct, že jsou chondropythoni velcí jedlíci. Výjimku mohou tvořit samci, kteří v období rozmnožování nepřijímají potravu, a také novorozená mláďata. Také v období svlékání obě pohlaví, bez rozdílu věku nepřijímají potravu. Ale většina chondropythonů přijímá dobře potravu, a někteří jedinci jsou velmi žraví, a potravu přijmou pokaždé když je jim nabídnuta, dokonce i když jim to zdravotně škodí. Velikost a četnost krmení přizpůsobíme jednotlivému zvířeti, podle jeho věku, velikosti a tempu růstu. Následující hlavní pravidla určují, co je nejlepší pro vaše zvířata. Pokud má zvíře nějaké zdravotní potíže související s krmením, např. výhřez kloaky nebo opakované zvracení potravy měla by být předkládána menší potrava, než jakou je obvykle schopen pozřít, a neměla by v hadově těle vytvořit bouli. Chondropythoni jsou vybaveni velkým žaludkem, a jsou schopni pozřít poměrně velkou kořist! Neexistuje žádné pevné pravidlo, podle kterého se dá určit velikost kořisti pro jednotlivá zvířata. Mnoho nezkušených chovatelů si dělá zbytečné starosti, když vidí svá zvířata jak požírají větší kořist. Je velmi překvapující vidět, jak velkou kořist je schopné zdravé zvíře pozřít a strávit. Ale není dobré nabízet příliš velkou kořist. Jestliže pozřená kořist není moc viditelná na hadově těle, a po třech dnech zaujímá loveckou číhající pozici, nabídněte při dalším krmení větší kořist. Novorozeným krajtičkám podáváme myší holátka. Jak postupně rostou předkládám jim ochmýřená myšátka a tzv. skákavky. Když už je nezasytí dospělá myš, přecházím na zkrmování mladých potkanů.

Velikost krmných myší a potkanů, které předkládám chondropythonům.

Pokud zvíře již dokáže pozřít malého potkana, je zkrmování čtyř dospělých myší časově náročnější a dražší, nežli zkrmovat jednoho potkana. Novorozená mláďata krmím každý 5 - 7 den. Mladým hadům předkládám jedno krmné zvíře po 7 - 10 dnech, a dospělé krajty krmím po 10 - 14 dnech. Někomu se může zdát, že chondropythoni „žebrají“ o potravu, když sledují vaše pohyby a přitom pohybují ocáskem. Jestliže některé zvíře roste velmi rychle, pravidelně se vyprazdňuje, a v noci slídí po potravě, pak nabízím potravu častěji než normálně!

Nicméně, většina zvířat je prospěšný normální pravidelný režim krmení, založený na růstu a věku. Další výjimkou v krmení jsou samice před pářením, a samci, které čeká delší sezónní půst, proto tyto skupiny dostávají více potravy.

Technika krmení

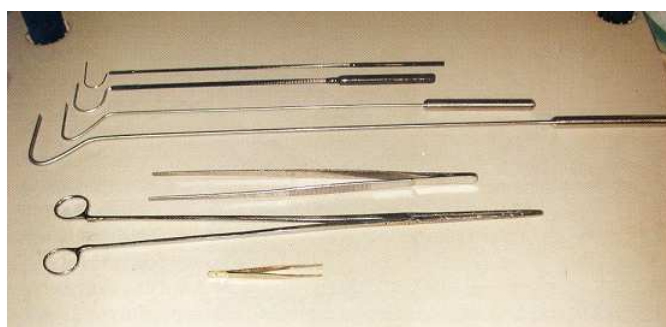
Mnohá zvířata budou přijímat potravu pouze v noci a nebo v šeru, a při krmení musíme v chovné místnosti použít tlumené nebo červené světlo. Ale většina ostatních zvířat přijímají potravu i přes den. U novorozených a mladých zvířat na podávání potravy používám 30 centimetrů dlouhý peán (chirurgické kleště z nerezové oceli). U dospělých hadů používám peán dlouhý 38 cm. Peán se mi velice osvědčil a dobře se mi s ním pracuje.

Upozornění! Nepoužívejte na podávání potravy dospělým zvířatům kratší kletě nebo pinzetu. Chondropython má tepločivné retní jamky, které používá na zaměření teplokrevné kořisti. Při použití krátké pinzety nebo peánu hrozí, že se had zakousne do vaší ruky, a ne do kořisti.

Ujistěte se, že je vaše ruka mimi dosah zvířete. Mimochodem, nikdy jsem nezaznamenal, že by si had vylomil zub nebo poškodil tlamu, při podávání potravy ocelovým peánem.

Nicméně, je nutné dávat pozor, aby se hadi nezakousli do peánu, a držet hlodavce za zátylek.

Nástroje, které autor používá na manipulaci a krmení. Velká pinzeta je používána na krmení mláďat a velký peán na krmení dospělých zvířat. Malá pinzeta je používána při krmení novorozených mláďat. Různé druhy háčků jsou užitečné při

Toto je bezpečný a správný způsob jak podat potravu. Všimněte si, že ruka je mimo dosah zvířete a hlodavec je podáván hlavou napřed.

Zmražené hlodavce rozmrazuji v horké vodě, a hadům je předkládám ještě mokré a teplé. Teplo lépe stimuluje krajty k příjmu potravy, a vlhkého hlodavce snadněji spolknou. Při krmení dávejte pozor, aby se při útoku nedostal substrát do tlamy krajty. Pokud k tomu ale dojde, snažte se substrát z tlamy odstranit, zatímco had polyká kořist. Jestli zvíře spolkne malé kousky substrátu, nic vážného mu tím nehrozí. Nikdy jsem nezaznamenal za víc jak třicet let chovu, že by polknutí malého množství substrátu způsobilo hadům vážné zdravotní problémy. Buďte velmi opatrní, při manipulaci nebo při krmení chondropythonů po setmění. Chondropythoni jsou v tuto dobu velmi ostražití, a někdy mohou i bezdůvodně zaútočit na jakýkoliv pohyb za sklem. Tím si mohou poranit tlamu. Občas krajty chytanou hlodavce za zadní nohu nebo v půlce těla, a na rozdíl od jiných hroznýšovitých hadů, kteří téměř vždy polykají kořist od hlavy, začnou kořist polykat třeba od zadu.

Já předkládám potravu všem zvířatům stejného věku a velikostní skupiny ve stejný čas. Výjimku mohou tvořit samci a březí samice. Většina dospělých samců od věku čtrnácti, osmnáct měsíců a starší samci mohou potravu přijímat jen sezónně. Není třeba se obávat o zdravotní stav zvířete, a zkoušet předkládat jiné druhy kořisti. Když samec byl v době dospívání krměn potkany, tak je opět přijme, když bude mít hlad. Problém je, když hadi odmítat potravu i mimo období rozmnožování, viz dodatek A. Problémy s krmením u novorozených mláďat jsou popsány v kapitole 15. Nepozřené hlodavce nikdy znovu nezmrazujte a nenabízejte je dalšímu zvířeti. Pokud nemáte mnoho zkušeností, nikdy nekrmte v jedné nádrži najednou více zvířat.

Typické uchopení a sevření potravy.

Chondropython obvykle polyká svojí kořist hlavou napřed, ale občas mohou kořist spolknout od zadu.

Vyprazdňování

Mladá zvířata mají rychlejší látkovou výměnu (metabolismus) nežli starší zvířata, a proto se častěji vyprazdňují. Zcela mimořádně, velké dospělé samice a dokonce i někteří samci se vyprazdňují každý týden. Proto, nelze přesně určit četnost krmení podle četnosti odkládání trusu. Často opakovaná rada, že máme čekat na vyprázdnění mezi každým krmením, je založená na obavách z výhřezu kloaky. Mnoho vašich krajt bude strádat, pokud se budete řídit touto radou. Já krmím svá zvířata, podle toho jak vyžadují, podle jejich individuální velikosti, stáří a tempu růstu. Krmím je i když se zatím ještě nevyprázdnili. Samozřejmě, že zvířata trpící zácpou by se krmít neměla dokud se nevyprázdní, ale na druhou stránku neznamena, že zvíře které se nevyprázdnilo musí nevyhnutelně trpět zácpou. Ve skutečnosti, někdy další nakrmení způsobí vyprázdnění zvířete. Je známo, že chondropythoni často odkládají trus při svlékání staré pokožky. Novorozená mláďata mají většinou řídký trus. Jedna teorie udává, že novorození chondropythoni nejsou zvyklí na myši holátka, a mohou postrádat některé z enzymu, které je zapotřebí ke strávení této potraviny. Předpokládá se, že novorozená mláďata ve volné přírodě loví malé žabky a ještěrky. Přesto nezkrmuje žáby, ještěrky nebo jinou divokou kořist, protože může mít různé nemoci nebo cizopasníky přenosné na mládě. Jak zvířata rostou, konzistence trusu se upraví do normálu. Starší zdravá zvířata mají tmavý trus obsahující chlupy kořisti a bílý či nažloutlý močový sediment. Tato kašovitá hmota odpovídající moči, je vylučována všemi hady. Samci většinou vylučují více močového sedimentu než samice, ačkoli samice mohou v době námluv malým množstvím této kašovité hmoty značkovat bidýlka a vybavení nádrže. Jinak barevné výkaly nebo průjem může signalizovat

Někteří dospělci, zejména dospělé samice předvádějí občas toto chování, které jen zřídka

cizopasníky nebo jiné zdravotní potíže. Jestli jste na pochybách, navštivte veterináře, který provede rozbor trusu, a může určit příčiny. Ale trus může obsahovat i oranžový zrnitý materiál, nebo šedivou až namodralou kašovitou hmotu, která může být doprovázena čirou tekutou látkou. To vše je naprosto v pořádku a není třeba se znepokojovat.

Některá zvířata, především ta která mají sklon k "zadržování" stolice, obvykle nechávají zadní část těla volně viset dolů z bidýlka už několik dní před vyprázdněním. Podobné výskyty tohoto chování často znepokojí chovatele, kteří si myslí, že toto chování signalizuje zácpu a že hrozí výhřez kloak. Podle mých zkušeností toto chování neznamena výše popsané problémy. Některá má zvířata, která se příležitostně takto chovají se vždy normálně vyprázdňují. Přesto věnujte pozornost takovým zvířatům a můžete se je pokusit stimulovat, pokud si myslíte že je to potřeba. Těmto zvířatům předkládám menší krmné hlodavce, než obvykle. Jen zřídka takové chování znamená skutečný problém, a většina těchto zvířat se nakonec bez problémů vyprázdňují. Příznaky a léčení falešné i skutečné zácpy je popsáno v dodatku A.

Svlékání

Tak jako ostatní hadi, tak i chondropythoni pravidelně svlékají kůži. Novorozená mláďata se poprvé svlékají asi po 10 dnech od vylíhnutí, a obvykle se během prvního roku svlékají každý 6 až 8 týden. Rychle rostoucí mláďata se dokonce mohou svlékat každý 4 až 6 týden. V dospělosti jsou již intervaly mezi svlékáním podstatně delší, kvůli pomalejší látkové výměně a pomalému růstu. Dokonce i staří jedinci se svlékají několikrát za rok. Zvíře, které má poraněnou kůži, musí podstoupit několik procesů svlékání, než bude kůže zcela zhojena. Březí samice se svlékají přibližně 14 - 21 dnů před kladením vejcem. Před samotným svlékáním musí hadi projít procesem přípravy. Známkou blížící se ho svlékání je mléčné zakalení pokožky a odmítání potravy. Mnoho mláďat přijímají potravu i před svlékáním, ale většina dospělých zvířat potravu nepřijímá. Zakalení je dobře patrné na očích. Mléčné zakalení je nejvíce patrné na tmavých zvířatech, obzvláště na kaštanových nebo hnědých mláďatech. Na žlutě zbarvených mláďatech je zakalení již málo znatelné a někteří nezkušení chovatelé je ani nezaznamenají. Zakalení trvá 2 - 3 dny, a poté se vzhled pokožky vrací téměř k normálu. Po několika dnech dojde ke svlékání staré pokožky. Celý proces trvá asi 10 dní.

Na této fotografii je vidět mléčné zakalení u jedné z krajt /vlevo/.

U této barevné varianty je mléčné zakalení snadno přehlédnutelné.

Aby proběhlo svlékání bez problému, je nutné zajistit vysokou vlhkost v nádrži, zejména v období zakalení a několik posledních dnů před svlékáním. Chondropythoni mají velmi tenkou a jemnou kůži, která se může snadno vysušit v posledních dnech před svlečením. Pokud je svlečená kůže neporušená, znamená to, že vlhkost je ideální, i když se občas může stát, že i při adekvátní vlhkosti má had se svlékáním problémy. To může být způsobeno zdravotními problémy nebo stresem. Dokonce i zkušení chovatelé někdy musí řešit problémy se svlékáním. Podrobnější informace jsou uvedeny v dodatku A.

Někteří chondropythoni začínají přijímat potravu hned jak se jim po zakalení vrátí původní vzhled kůže, ale většina chovatelů potravu předkládá až po svlečení. Zhruba poslední dny před svlékáním je stará kůže velmi jemná, a může se snadno potřhat při nešetrné manipulaci. Následkem toho může dojít i k zjizvení, pokud dojde k předčasnému svlečení kůže. Proto nemanipulujte a nestresujte zvířata během období svlékání.

Neporušený svleček je dobrý ukazatel vhodné vlhkosti v teráriu.

Krajty v tomto období zpravidla nejsou vůbec aktivní. Kůže na krku a za čelistmi může být uvolněná. Někteří jedinci mohou mít také období zakalení oteklou hlavu a čenich. Je to pravděpodobně kvůli nahromadění tekutiny, která odděluje novou kůži od staré. Po svlečení je nová kůže lesklá a překrásně zbarvená, a to je nejvhodnější čas pro pořízení fotografií. Krajty se většinou během svlékání vyprázdňují. Na svlečkách samců můžeme někdy spatřit malé zbytky zaschlého spermatu, a to je také nejvhodnější doba na sondování jednoletých a starších zvířat.

Toto je uschlé sperma (nikoliv svlečky hemipenisů) na svlečené kůži, což signalizuje, že jde o samce.

Shrnutí

Tato obdivuhodná a překrásná zvířata žijící na stromech, nejsou vhodná pro každého chovatele. Také nejsou vhodná pro ty, kteří jim nemohou z finančních důvodů poskytnout adekvátní péči, kteří hodně cestují nebo jsou příliš zaměstnaní, a nemohou věnovat dostatek pozornosti a péče, kterou tato zvířata vyžadují. Ale také jsme se dozvěděli, že není zas tak obtížné chovat a zajisti jejich potřeby. Pokud se rozhodnete pro chov, znamená to pro vás určitý závazek, ale veškerou energii a úsilí vám chondropythoni mnohonásobně oplátí, úspěch je sladká odměna. Tito obyvatelé deštného pralesa obohatí, nebo dokonce i změní váš život. Jejich krása a půvab je jedinečný, a věřím, že tato pozoruhodná krajta pozitivně ovlivní každého chovatele. Nyní přejdeme k rozmnožování chondropythonů v zajetí.

Část III. Rozmnožování v zajetí

Kapitola 11. Náročnost rozmnožování v zajetí

Pro chovatele bývá rozmnožení tou největší odměnou za poskytovanou péči, a pohled na líhnoucí se mláďata nadchne každého teraristu. Vylíhnutí každého mláděte je velmi vzrušující, stejně jako váš první polibek . . . Chovatelé, kteří mají schopnosti a instinkty potřebné k rozmnožování chondropythonů si myslí, že to není zas tak obtížné; a ve skutečnosti některé aspekty rozmnožování v zajetí nejsou považovány za obtížné, jak se tvrdí. Ale je obecně známo, že rozmnožování chondropythonů je náročnější. Konec konců, kdyby rozmnožování bylo snadné jako u většiny užovkovitých a některých hroznýšovitých hadů, tak by nabídka mláďat byla mnohem větší a obchodníci by nenabízeli dovozová zvířata. Obzvláště zábavné jsou časté inzeráty na internetu, které nabízejí na prodej chondropythony "vyprodukované velkochovatelem"! Jedná se o dovezená mláďata z odchytu a Indonéských farem, a tady se prezentují jako odchovy. Nabízejí je lidé, kteří nikdy chondropythony nerozmnožili. Je to pro ně snadnější a více ziskový, nežli docílit svých vlastních odchovu.. Chondropython není zboží, je to žijící klenot, který si zaslouží respekt, pozornost a maximální péči, před i po prodeji.

Novorozená mláďata jsou největší odměnou za trpělivou a usilovnou práci.

Je zapotřebí učinit řadu kroků, než docílíme úspěšného rozmnožení. Přimět dospělá, dobře aklimatizovaná zvířata k páření je poměrně snadné, docílit u samice nebo dvou procesů zrání vaječných folikul není příliš těžké, zvláště pokud máte více párů v chovu. Ale ne všechny samice ovulují, a některé mohou mít jen z části oplozené snůšky, a některé pouze neoplozená vajíčka. Občas mohou samice vstřebat folikuly a nedojde k ovulaci (uvolnění vajíček do vejcovodů, kde dochází k jejich oplodnění). Když už získáte oplozenou snůšku, pak nastává další problém, a tou je inkubace. Pokud je inkubace úspěšná a mláďata se vylíhla, čeká nás první svlékání mláďat a krmení. Krmení je kritická fáze, která oddělí "muže od chlapců" jak tvrdí jedno rčení, a proto je rozmnožování chondropythonů v zajetí náročné, i když všechny další kroky jsou považovány za snadné (což není pravděpodobné, že se to stane). Já věřím, že s dostatečnou péčí a trpělivostí, a s dobrou motivací, lze úspěšně v zajetí rozmnožovat chondropythony. Bylo uděláno mnoho pokroku v chovu a rozmnožování, bylo zpřístupněno mnoho cenných a užitečných informací, a přesto není rozmnožování chondropythonů v zajetí běžné. Krmení novorozenečků mláďat působí velké starosti některým chovatelům a některé to může i odradit. Já jsem v mých začátcích získával informace z odborných časopisů a často mi pomáhal a radil můj přítel Trooper Walsh. Podle jeho vzoru jsem se i já později snažil poskytovat informace ostatním začínajícím chovatelům. Mnozí chovatelé mě odsuzovali za to, že jsem zveřejňoval své zkušenosti, metody a výsledky. Myslím si, že jejich druh postoje je sobecký. Hlavní důvod, proč si někteří chovatelé drží své tajemství pod pokličkou, je výlučně chamtivost, nebo strach ze ztráty příjmu kvůli nasycení trhu. Můj postoj je, a vždy byl, že čím je informovanost větší, tím více lidí má o chondropythony zájem a tím se i trh samovolně rozšiřuje. Motivací k rozmnožování chondropythonů je mnoho. Většinou jsou pozitivní a konstruktivní, a jsou založené na zájmu a nadšení. Někteří se pokouší rozmnožovat chondropythony kvůli vysokým ziskům nebo upoutání pozornosti. Zkušenosti komerční chovatelé se jen usmívají, když narazí na takové lidi, kteří mají pečlivě naplánovány své roční kvóty odchovů a zisků, často ještě předtím než dosáhnou svého prvního odchovu. Ve skutečnosti to prostě tímto způsobem nejde. Rozmnožování chondropythonů není způsob jak

rychle zbohatnou! Kritici často tvrdí, že takováto tvrzení pocházejí od komerčních chovatelů, jako jsem já sám, a kteří rozmnožují velmi drahé barevné mutace. Myslím si, že na tom není nic špatného, požadovat vyšší cenu za špičková zvířata, vzácné barevné mutace a zvířata s řádným doložením původu a lokality. Já chovám tyto drahé jedince především pro jejich krásu, a ne pro jejich vysokou cenu.

Já také produkuji mnoho mláďat střední a nižší

cenové kategorie, a to je můj hlavní příjem ze kterého mohu dotovat chov některé z více specializovaných barevných mutací, a který mi dovolí dělat, to co dělám rád.

Mnohokrát jsem řekl, že bych se chovem chondropythonů zabýval, i kdyby ztratili tržní hodnotu. Chov je má vášeň, a nedělám to kvůli penězům. Myslím si, že nejlepší odměna za rozmnožení chondropythonů nejsou peníze, ale nepopsatelný pocit vítězství, překonání nějakého problému a dosažení obtížného cíle, schopnost vyvinout vlastní pokrevně příbuznou linii, a sestavování sbírky pomocí vlastního úsilí.

Odměnu za úspěšné rozmnožení krajt zelených nelze vyměřit penězi.

Kapitola 12. Podmínky a cyklování

Připravený dospělý pár ve vynikající zdravotní kondici je základ úspěšného rozmnožování.

Výběr a stav potencialních chovných jedinců

Základní požadavek pro produkování zdravých a kvalitních mláďat je především dobrý zdravotní stav dospělých zvířat. Dospělý chondropython vybraný do chovu by měl být zdravý po všech stránkách, a minimálně jeden rok před rozmnožováním bez zdravotních problémů. Měl by mít přiměřenou hmotnost, velikost, lesklou a hladkou kůži a dobrou svalovinu. Také by měl být čilý a rychle reagující. Samci mohou dosáhnou pohlavní dospělosti ve stáří 18 měsíců, ale samice musí být mnohem starší a větší před prvním připouštěním. Samice by měly být staré minimálně tři roky před prvním období cyklování, a jejich tělesná hmotnost by měla být nejméně 1000 gramů. Menší nebo mladší samice jsou méně plodné, pokud vůbec dojde u nich k ovulaci. Ve svém životě mají samice určitý omezený počet reprodukci, a nemá smysl uspěchat jejich první připouštění a zbytečně je vystavovat rizikům plynoucích z předčasného rozmnožování. Trpělivost je velmi důležitá vlastnost pro chovatele chondropythonů.

Tato samice ("Chiquita", GM-99-01) má dobré tukové zásoby a je připravena na teplotní cykly.

Stres z cyklování a rozmnožování negativně ovlivní obě zvířata, zejména úspěšně napářené samice, v jejich těle se vyvíjejí vajíčka, a je zapotřebí mnoho vápníku na tvorbu vaječných skořápek, a to všechno při dvou až tří měsíčním půstu. A pokud samice „sedí“ na své snůšce, připočteme ještě dalších padesát dní půstu. Samci obvykle také nepřijímají potravu, někdy mnohem déle než samice, příležitostně až sedm nebo osm měsíců. Z těchto důvodů, je důležité připravit potenciální chovné jedince před zahájením cyklování. Obzvláště samice musí mít dostatečné tukové zásoby, které podpoří jejich imunitní systém. Je všeobecně známo, že všichni hadi při stresujících podmínkách jsou více náchylní k různým zdravotním problémům a mohou je ohrozit patogenní bakterie. Stres může zapříčinit, že hadi mohou snadno podlehnout těmto bakteriím v době snížené imunity, a rozmnožování zvířata stresuje. Respirační infekce (RI), je jedno z možných hrozících onemocnění, a zatímco teplotní cykly jsou často dávány za hlavní příčinu RI, je daleko pravděpodobnější, že celkový stres z rozmnožování je odpovědný za jakýkoliv zdravotní problémy v tomto období. Podle mých zkušeností je RI velmi nezvyklá při správném teplotním cyklování zvířat.

Potenciální chovní jedinci by neměli být pokrevně příbuzní, pokud tedy nerozmnožujete určité barevné mutace, u kterých se pokoušíte posílit určité vlastnosti. Sourozenecké křížení nebo rodič a potomek, by nikdy nemělo být upřednostňováno.

"Blue Diamond" (AZ-95), autorova samice typu Sorong, vykazuje rozšíření zadní poloviny těla v důsledku zrání folikul.

K rozmnožování se hodí pouze zvířata, která jsou již delší dobu ve vašem chovu.

Chondropythoni jsou citlivý, a rozmnožování nedávno získaných zvířata, je často neúspěšné.

Můj kamarád, úspěšný chovatel přišel takto o dvě reprodukční období, když změnil nádrže i zařízení, i když před tím mnoho let pravidelně chondropythony rozmnožoval. To je důvod, proč nově pořízená zvířata nikdy nezařazují téhož roku do chovného programu.

Zhruba dva až tři měsíce před zahájením teplotních cyklů, podávám zvířatům více potravy.

Předkládám menší kořist ale častěji, protože menší potrava je mnohem snadněji a rychleji strávena, a tím i rychleji hadi přibývají na hmotnosti. Před rozmnožováním mohou samice mít mírnou nadváhu, ale pozor na obezitu! S tukovými zásobami je úzce spjato folikulární zrání a u samice bez tukových zásob neprobíhá vitelogeneze a je funkčně neplodná. Většina samic patří mezi velké jedlíky, a proto není obtížné samice před rozmnožením "vykrmít". Také samci musí být v dobré kondici a v optimální váze. Ale pozor na obezitu, která snižuje jejich pohlavní aktivitu. Samice krmím i během období rozmnožování. Ale nabízím potravu i samcům, i když většina z nich již potravu odmítá. Pokles noční teploty nezpůsobuje samicím potíže s trávením potravy, ale přesto raději předkládám v této době menší kořist. Samice krmím až do doby, kdy začnou potravu odmítat, což je zpravidla v době dozrání folikul.

Proces cyklování

Následující proces cyklování já používám v klimatických podmínkách, ve kterých žiji. Existuje několik efektních způsobů cyklování v chovu chondropythonů. Každý chovatel využívá jiných způsobů podle situace. Někteří chovatelé v U.S. nepoužívají teplotní cykly ke stimulaci rozmnožování, ale nejsem si vědom, že by tito chovatelé úspěšně rozmnožovali chondropythony. Existuje několik zpráv o chovatelích, kteří úspěšně rozmnožili chondropythony bez teplotního cyklování. Nicméně, většina chovatelů používá teplotních cyklů k vyvolání plodnosti a reprodukčního chování. Většina pokusů o rozmnožení bez cyklování skončila bez úspěchu. Změna teploty je nejběžnější a nejúčinnější způsob ke stimulaci pářícího chování. Jak jsem se již zmínil, respirační infekce není zapříčiněna poklesem noční teploty, pokud je přes den v nádrži normální teplota a hadi mají možnost se vyhřívat pod zdrojem tepla. Toto je důležitý bod; chondropythoni nezimují jako mnoho jiných hadů a nesmějí být ochlazováni po celý den. Vždy je nutné zajistit normální denní teplotu 25-31°C. Není doloženo, že by světelné cykly (prodlužování nebo zkracování dne) byly důležité pro úspěšné rozmnožování. Pravděpodobně kvůli výskytu těchto zvířat v rovníkové oblasti, kde den i noc trvá přibližně stejnou dobu. Přesto někteří chovatelé zkracují denní fotoperiodu současně s teplotním cyklováním. Někteří také výrazně zvyšují rosení nádrže, v domnění, že toto období umělého deště ovlivní reprodukční chování. Já světelné cykly nepoužívám, a celoročně terária osvětluji 12 hodin denně, ale před zhasnutím osvětlení, terária mírně porosím, čímž stimuluji hadi k aktivitě. Nicméně si myslím, že teplotní cyklování je jediné, co je potřebné k úspěšnému rozmnožování, a pomocí metod které se spoléhají na jiné stimuly lze dosáhnout úspěchu jen ojediněle. Jakmile jsou zvířata připravená na cyklování, začínám snižovat noční teplotu. První týden snižuji noční teplotu na 21°C a další týden na 20°C. Tuto teplotu udržuji několik týdnů a poté zvířata umísťuji společně. Pokud jsou připravení k rozmnožování, většinou dojde okamžitě k námluvám a páření. Období namlouvání a páření trvá několik týdnů. Neexistuje žádný určitý časový úsek pro období cyklování, a já se řídím chováním zvířat. U některých párů může cyklování a rozmnožování trvat i několik měsíců. Obvykle pokračuji v teplotních cyklech tak dlouho, jak jsou zvířata reprodukčně aktivní.

Teplotní cykly ukončuji a vracím noční teplotu do normálu když :

1) jsem přesvědčen, že pár zcela ukončil veškerou reprodukční aktivitu, a že neplánuji k samici umístit dalšího samce.

2) páření bylo úspěšné a samice vyžaduje návrat normální noční teploty. Podrobnosti o teplotních potřebách březích samice jsou v další kapitole.

Plán mého teplotního cyklování je založen na místních nočních teplotách (v Ohio), a já plánuji připouštění zvířat v chladných měsících. Využívám pouze přirozeného nočního ochlazování, a rozmnožuji chondropythony v každém měsíci roku kromě prosince a ledna. Chondropythoni nejsou sezónní hadi, a mohou být rozmnožovány v průběhu celého roku, pokud mají vhodné podmínky. Četl jsem, že je nutné obnovit noční teploty na normál, aby mohlo u samic dojít k ovulaci, ale nevěřím, že proces ovulace přímo souvisí s teplotními cykly. Je pravda, že mnoho chovatelů nechápe rozdíl mezi folikulárním zráním a ovulací, ale to vysvětlím v další kapitole. Jsem přesvědčen, že je lepší udržovat teplotní cykly po neurčité období a vytvářet změny podle vyzorovaného chování zvířat, spíše než předem vymezit přesnou dobu nočního ochlazování. Některé samice vykazují určité chování v relativně krátkém čase a jiné mohou cyklovat a pářit se i několik měsíců. Jednou jsem ponechal společně pár od března do srpna, protože vykazovali pohlavní aktivitu během celé této doby. Cyklování u tohoto páru začalo v únoru, s následujícím líhnutím mláďat v listopadu! Při plánování cyklů uvažujte v rámci měsíců, a ne týdnů.

Po ukončení teplotních cyklů, samci začínají přijímat potravu a odděluji je od samic, ale některý se postí na delší dobu. Obě pohlaví jsou opět chována odděleně a při standardním teplotním gradientu popsaným v kapitole 9, bez ohledu, zdali páření bylo úspěšné. Samci mohou být opět cyklováni po několika měsících odpočinku a získání tukových zásob. Samice, které nejsou březí mohou být znova cyklovány po několika měsících odpočinku a opětovném vykrmením. Samice u kterých proběhlo folikulární zrání, by měly mít rok pauzu, před dalším teplotním cyklem. Roční pauzu je důležité dodržet, i když samice žádné vajíčka nesnesly, a zbytečně je nevyčerpávat a oslabovat jejich imunitní systém. Samice, které nesly neoplozenou snůšku, jsou stejně vyčerpané, jako při vykladení oplozené snůšky a musíme jim dopřát delší období regenerace.

Kapitola 13. Rozmnožování, Ovulace, a Kladení vajec

Tato kapitola obsahuje "zásady" rozmnožování chondropythonů. Následující kapitoly obsahují, inkubaci vajec a péči o novorozená mláďata. Důkladné pochopení procesu a časového přehledu může značně pomoci chovateli, aby udělal správná věc v pravý čas. Nevím jak vy, ale já se cítím lépe, když znám fakta, dokonce i když nejsou podle mého očekávání. Některé stimulační chování lze ovládat chovatelem, ale nakonec úspěšné spárování je věcí vzájemné slučitelnosti chovných zvířat, která musí být připravená a připuštěná v pravý čas.

Námluvy a páření

Obvykle není obtížné docílit u chondropythonů páření. Dospělí a pohlavně aktivní samci mají většinou okamžitě zájem o dospělé a připravené samice. Pokud nemají o samice zájem, není ještě vše ztracené, i když šance na úspěšné páření během rozmnožovacího období s takovými samci nejsou velké, podle mých zkušeností. Ne všichni samci jsou vhodní k páření, někteří nejsou příliš pohlavně aktivní a někteří nejsou pohlavně aktivní vůbec. Jiní samci, jsou naopak velmi pohlavně aktivní, a dokonce by oplodnili i konopné lano umístěné do jejich nádrže! Z tohoto důvodu, je vhodné mít v chovné sbírce takového sexuální naruživého samce. Protože je opravdu zoufalé, když máte připravené samice na páření, ale nemáte samce jevící zájem o samice.

První krok k úspěšnému rozmnožování je kompatibilní pár schopný páření. Tento pářící pár „high yellow“, vlastní ve své sbírce Jeff Hudson.

Při sestavování skupiny chovných zvířat, by jste měli mít nejméně 4 až 5 samců na 3 až 4 samice. Toto minimum vám může zaručit alespoň jednu kvalitní a oplozenou snůšku během chovného období. Proto je důležité mít v chovu vždy více samců, nežli samic. Pokud nepáří jeden, připustíme jiného. Obvykle umísťuji samce k samici v pozdním odpoledne. Samci jsou v období rozmnožování v tuto dobu poměrně aktivní, a tím je pro ně snazší "nalézt" samici. Při umístění samce k samici, porosím zvířata i celou nádrž. Rosení vyvolává u zvířat zvýšenou aktivitu ještě před zhasnutím osvětlení, a také pomáhá zintenzivnit feromonový pach samic. Je rozhodně zapotřebí, aby si samec rychle všimnul samice, a také aby chování nebylo agresivní v prvních minutách vzájemného představení. Také je vhodné společné umístění zvířat při bouřkovém počasí a nízkém tlaku vzduchu, nebo okamžitě po svlečení kůže u samic. Svlečená vlhká kůže v nádrži, může u samce vzbudit zájem o samici, pravděpodobně kvůli jejímu pachu. Také může dojít k situaci, kdy se zvířata chovají agresivně, a je nutné je okamžitě od sebe oddělit. Teritoriální samice mohou mít tendenci k obraně svého oblíbeného místa v nádrži a napadat samce. Takové samice přemísťuji do nádrže k samci, kde se nachází v cizím prostředí, a to umožní samcům několikrát se spářit, než se samice zabydlí a stane se opět dominantní. Tento způsob mi poradil Thomas Phillips, který takto úspěšně rozmnožil svojí silně teritoriální a agresivní samici jménem "Endora", která byla dovezena z ostrova Biak, ale bohužel uhynula krátce po vylíhnutí svých mláďat.

Ne všechny páry jsou kompatibilní nebo schopné reprodukčního chování. Některé samice (a zřídka někteří samci), při úniku přes druhým pohlaví, se často uchylují na dno nádrže. Některé samice jsou nápadně vzrušené, a dochází u nich ke kloakálnímu otevírání, při kterém vylučují malé množství moči a značkují si nádrž nebo bidýlka. Toto není zmatené chování, a je často pozorováno u vnímavých samic.

"Barnose" (TW-94-146) je jeden z mých nejlepších samců, kterého používám jako "záložního", když mám připravenou samici.

Tyto dva snímky ukazují typickou polohu při námluvách. Hadi leží společně a pokouší se ovíjet ocasy, ale ke spojení nedochází. K takovému chování dochází většinou ihned při společném umístění vhodné dvojice, ale to neznamená, že bezpodmínečně dojde ke spáření.

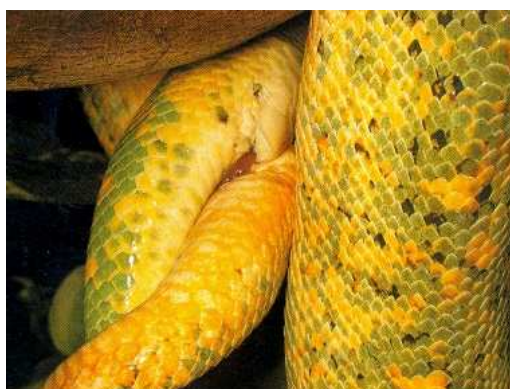
I když to je velmi nezvyklé, občas se mohou zvířata chovat vůči sobě agresivně. Proto je vhodné po společném umístění zvířata sledovat a ujistit se, že se nenapadají. Chondrocythoni mají dlouhé a ostré zuby, a mohou se při souboji vážně poranit, nebo může dokonce dojít i ke smrtelnému zranění. Upozorňuji, nikdy nedávejte dva samce do jedné nádrže! Mezi samci může dojít k soubojům s výslednými vážnými zraněními, zvláště, pokud je v nádrži přítomna i samice. Pokud váš chovný pár zhruba do hodiny po společném umístění nevykazuje vůči sobě žádné známky agresivity, pak je pravděpodobné, že je můžeme nechat bez obav společně.

Typické proplétání ocasů při rozmnožování. Je velice nesnadné zpozorovat, zdali došlo ke spojení, a pouhé propletení ocasů není záruka, že skutečně došlo ke spáření.

Jestliže zpozorujete jakékoliv stresující chování vyplývající ze společného umístění jedinců v následujících 12 až 24 hodin, doporučuji zvířata oddělit a zkusit je spárovat za několik dnů. Jestliže se zvířata navzájem akceptují, ale nejsou pozorovány námluvy nebo páření, můžete je ponechat společně neurčitou dobu, nebo je můžete oddělit a zkusit umístiti společně za několik dnů. Někdy se může stát, že se samec aktivně dvoří samici, ale bez odezvy. Změna klimatických podmínek, krmení, svlékání a další neznámé faktory mohou mít vliv na reprodukční chování citlivých zvířat. Normální samice a pohlavně aktivní samec se budou věnovat námluvám téměř okamžitě při společném umístění a většinou již první noc dojde ke kopulaci. Námluvy zahrnují ovíjení ocasů a těla, škrábání kloakálními ostruhami, pachové značení zvířat a pronásledování samice po nádrži. Neplet' se ovíjení ocasů s pářením. Skutečné spojení pohlavními orgány je velmi obtížné zpozorovat při rozmnožování. Ocasy mohou být propleteny, ale bez srovnání kloakálních otvorů nemůže dojít ke spojení. Pokud dojde ke srovnání kloak, může hemipenis proniknout do kloaky samice.

Na tomto snímku je vidět samecův hemipenis pronikající do kloaky samice.

Ke kopulaci dochází téměř vždy po setmění. Spojení může trvat až 14 hodin. Je běžné, že hadi kopulují několikrát během pár dní, a pak se navzájem ignorují. Po ukončení páření můžete nechat zvířata společně nebo je na několik dní oddělit, a poté opět připustit. Já obvykle nechávám svá zvířata společně. Jelikož samec nepřijímá potravu, nejsou žádné problémy při předložení potravy samici. Někteří chovatelé po páření zvířata oddělují na několik dní a využijí tuto dobu na nakrmení samic. Já raději zvířata nevyrušuji a nechávám je v klidu. Ale pokud samec v období rozmnožování přijímá potravu (jeden z mých nejlepších samců potravu přijímá), musí být zvířata oddělena při krmení. Samci poté většinou hledají po nádrži samici, a jakmile jsou opět umístěny společně, pokračují v rozmnožování. Já nechávám samce u samice tak dlouho, dokud o ní jeví zájem. Proces svlékání přeruší pohlavní aktivitu zvířat, ale obvykle budou pokračovat v páření hned po svlečení, obzvláště pokud se svlékla samice. Kopulací během období páření může být i víc jak deset, v průběhu několika týdnů nebo dokonce měsíců. Bohužel, několikeré pohlavní spojení nezaručují zabřeznutí samic. Jedna teorie je, že odpovídající pohlavní aktivita, je důležitá k vyvolání folikulárního zrání u samic.

Rozdíl mezi Folikulárním zráním a Ovulací

Folikulární zrání je proces formování vaječných folikul v terminálním epitelu až ke zralosti a následnému uvolnění vajíček. Folikulární zrání je spjato s dostatečnými tukovými zásobami. U krait, jsou nezralá vajíčka nazývána folikuly do té doby, než jsou uvolněny z vaječnicků. Ovulace je uvolňování zralých vajíček z vaječnicků do vejcovodů. Zralá vajíčka jsou uvolňována do vejcovodů, kde bývají oplodněna spermiemi při kopulaci. První krok k získání oplozené snůšky vajec začíná zráním folikul. Příznaky se obvykle projeví 6 až 8 týdnů po páření. Příznaky jsou zmohutnění zadní části těla, změna zbarvení, které je většinou světlejší a často namodralé, odmítání potravy, změna chování, vyhledávání teplejších míst a zploštělý tvar hlavy. Ne všechny samice mohou mít tyto příznaky, a odmítání potravy spolu s rozšířením abdominální části těla jsou nejčastější příznaky folikulárního zrání.

U některých samicí není otok spolehlivý ukazatel folikulárního zrání, a může být zaměněno za normální tukové zásoby. Některé samice vyhledávají vyšší teploty během této doby, a jiné vyhledávají chladnější teploty. Proto je vytvoření teplotního gradientu důležité. Pokud samice nevyhledávají vyšší teploty, pokračují v mírném poklesu noční teploty. Ale když se samice více vyhřívají, ukončují teplotní cykly a vracím noční teploty do normálu.

Je vždy důležité vyzorovat co samice vyžadují.

Podle chování a vnějších příznaků se mnoho chovatelů domnívá, že jejich samice jsou březí, ale toto není důkaz jejich březosti. Takové samice označují termínem "předběžně-březí" a charakterizuje samice, které odmítají potravu a dochází u nich k folikulárnímu zrání.

Nicméně, do té doby, než samice podstoupí úspěšnou ovulaci, není březí, a ve skutečnosti může zpětně vstřebat vaječné folikuly, začít přijímat potravu, a velmi znechucený a zmatený chovatel se zajímá co se stalo? Stalo se to, že vaječníky vstřebaly dozrávající folikuly, tudíž nemohlo dojít k ovulaci a oplodnění vajíček. Příčiny tohoto úkazu nejsou jasné, ale fakta signalizují, že to může být způsobeno nevhodnou teplotou. Toto již komentovat Walsh v roce 1979, a byl pozorovaný i v mé vlastní sbírce.

U této samice probíhá folikulární zrání. Všimněte si mírně válcovitého rozšíření těla, které je způsobené zrajícími folikuly.

Ovulace

Ovulace je proces uvolňování zralých folikul do vejcovodu, kde dochází k jejich oplození. Běžná ovulace je snadno zpozorovatelná, pokud víte, jaké má příznaky. Rob Worrel vyzpozoval, že rozšíření těla z důvodu ovulace se u chondropythonů objeví zhruba 40 dní před vykladením vajíček. Samice v mém chovu snášejí vajíčka asi po 38 až 45 dnech od ovulace. V minulosti vzniklo mnoho nedorozumění o tom, co se děje během ovulace, a jaký je rozdíl mezi ovulací a folikulárním zráním. Dnes jsou již tyto procesy dostatečně vysvětleny, a každý choval již ví, co se děje s jejich hady v této době. Slovník definuje ovulaci jako "uvolnění vajíčka", což znamená, že zvíře nemůže být březí, pokud u něj neproběhla ovulace, protože při tomto procesu jsou zralé folikuly (vajíčka) uvolněny z vaječníků do vejcovodů, kde dochází k jejich oplození po kopulaci. Ovulace je doprovázena velmi nápadným otokem střední části těla, který trvá 24 až 48 hodin. Pro samice je toto období velmi nepohodlné, a jsou neklidné a nervózní. Často prolézají nádrž a neustále mění místo odpočinku. Pro samice na vrcholu ovulace s velmi oteklou střední částí těla, je téměř nemožné "sedět" na bidýlku. Tento otok je způsoben uvolněnými folikuly, nyní už nazývané vajíčky. Ovulace je určité ujištění, že se vše probíhá v pořádku, protože uvolněná vajíčka do vejcovodů již nelze vstřebá tak jako nezralé folikuly (Barker, pers.com.). Ale ovulace negarantuje, že snůška bude oplozená. Ovulace znamená, že potenciál potřebný pro oplozenou snůšku je připraven. Pokud jsou vajíčka oplozena ve vejcovodu, samice snesou normální oplozená vajíčka. Když nedojde ve vejcovodech k oplození vajíček, samice snášejí neoplozená vejce, tzv. slimáky nebo "hluchá" vajíčka. Neoplozená vajíčka mají většinou nažloutlou barvu, jsou menší a mají i odlišný tvar. Existuje důkaz, že neoplozená vajíčka bez skořápky, tzv. slimáci, mohou být v těle vstřebány, i když proběhla ovulace (Crafton, pers. com.). S vlastními zkušenostmi mohu toto potvrdit, protože je známo, že k vytvoření skořápky vajíček dochází až po oplození. Podle ovulace lze i přibližně určit dobu vykladení vajíček. Samice, které po více než 45 dnech od ovulace nevykladly vajíčka, je nutné prohlédnout a zjistit, zdali nedošlo k zadržení snůšky, nebo zdali jsou vůbec vajíčka přítomna.

Toto je klasický ovulační otok. Ovulující samice jsou neklidné, a většinou nevydrží na jednom místě déle než 30 minut, během 24 - 28 hodinového období.

Nezkušený chovatel může zaměnit folikulární zrání s ovulací. Ale oba tyto procesy lze podle chování a příznaků rozeznat. Samice při folikulárním zrání jsou často velmi klidné a odpočívají na jednom místě, a otok vypadá jako kdyby pozřela hlodavce. Otok při folikulárním zrání není pevný a není kolem celého těla, ale pouze na bocích.

Ovulující samice jsou velmi nervózní, neklidné a neustále mění místo odpočinku. Otok je pevný a kolem celého těla. Otok může být tak velký, že u někoho může vzbudit obavy o samici, která vypadá jako by měla prasknout! Toto jsou znaky "normální" ovulace. Ale ne vždy samice chondropythonů prodělávají normální ovulaci. Podle učebnicové situace se otok objeví rychle. Proces ovulace trvá 24 až 48 hodin, podle toho, zdali ovulace probíhá v jednoho nebo u obou vaječnicků. Podle mých zkušeností u většiny mých samic trvá ovulace kolem 30 hodin. Worrel upozoroval v mnoha případech oddělení ovulací u jednotlivých vaječnicků po týdnu. Zřejmě je to způsobeno tím, že nejdříve jsou folikuly uvolňovány z jednoho vaječnicku a poté i z druhého, ale přibližné určení doby kladení vajíček závisí na prvním otoku. Jestli je velké časové odchýlení od ovulace a očekávaného vykladení, včetně opakovaných malých ovulací, žádné viditelné ovulace, malého ovulačního otoku, nebo otok trval příliš dlouho nebo krátce, pak výsledek je obvykle neoplozená snůška, směs neoplozených a oplozených vajec, nebo malý počet oplozených vajíček. Samice vážící 1200-1500 gramů mají průměrně ve snůšce 18 až 24 vajec. Snůšky obsahující 9-12 vajec souvisí

s nekvalitní ovulací, a pravděpodobně takové malé snůšky pocházejí pouze z folikulů z jednoho vaječníku. Všíraví chovatelé podle určitých zkušeností mohou rozpoznat podle ovulace zdali snůška bude kvalitní nebo nikoliv, ale ani to není záruka dobrých výsledků.

Ovulace u těchto dvou samic je snadno rozeznatelná od folikulárního zrání podle velikosti a tvaru otoku, který je kulatý v příčném řezu. Ovulační otok má rychlý nástup, a zvířata jsou nervózní. Dokonce i jinak klidné samice typu-Aru jsou nervózní a velmi neklidné.

Příprava na snůšku

Jakmile začnou samice ovulovat, oddělím od nich samce a ukončím teplotní cykly-vracím noční teplotu zpět do normálu, pokud jsem již tak neučinil. Březí samice jsou klidné, neaktivní a vyhledávají vyšší teploty. Podle mých zkušeností trvá březost 38 až 45 dní, ale v průměru 40 dní. Samice chondropythonů se téměř vždy 14 až 21 dní před kladením svlékají, a to společně s datem ovulace nám pomůže určit přibližný datum snůšky. Mé samice se vždy 14-21 dní před snůškou svlékají, ale v průměru kladly vajíčka po 18-19 dnech od svlékání. Nikdy jsem nezaznamenal, že by se samice před snůškou nesvlékla, a ani Walsh za 25 let chovu nezaznamenal, že by se samice před snůškou nesvlékly (Walsh, pers.com.). Jakmile se samice svlékne, nainstaluji do nádrže snůškový box, ačkoliv mnoho samic do něho nevlezou dřív, než pár dní před snůškou. Mé snůškové boxy jsou ze dřeva s odklápěcím víkem pro snadný přístup. Přední stěna je z plexiskla, pro dobrou vizuální kontrolu. Tuto přední čirou stěnu zakrývám tmavým papírem, aby samice nebyla rušena.

Snůškový box používaný autorem pro březí samice.

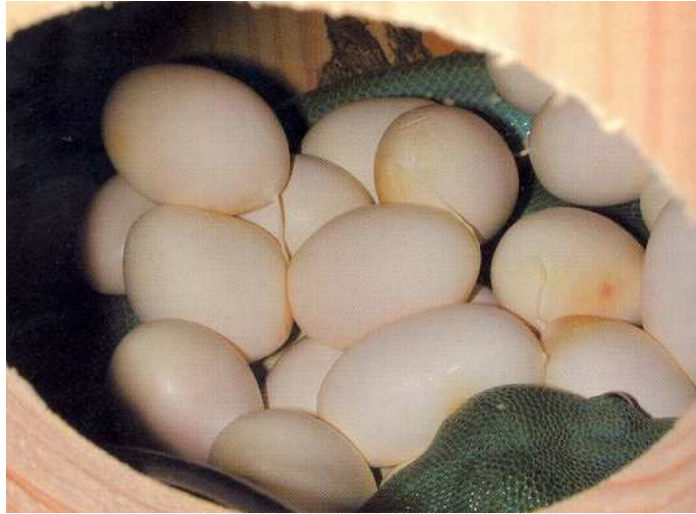
Design pochází od L.H.S. Van

Samice často prozkoumávají snůškový box až pár dní před snůškou.

Většina samic vlezou do budky 2-3 dny před

Autorova samice "Angel" snesla 25 oplozených vajec. Příčinou hnědých skvrnek je malé množství vápníku, což není důvod k obavám.

Mé snůškové boxy mají rozměry asi 25x25x25cm a jsou vystlány suchým rašeliníkem. Vstupní otvor je na jedné straně a měří v průměru 7cm. Snůškový box v nádrži umístíte u stropu, ale může být i na dně terária. Teplota v místě kde je snůškový box je 29-30°C. Také můžete použít i jiné nádoby na snůškový box, např.: plastové krabice vhodných rozměrů, ale já radši dávám přednost dřevěným. Vypadají přirozeně a samicím vyhovují. Pro mateřskou inkubaci, jsou i vhodnější dřevěné boxy pro lepší tepelnou izolaci. Většina samic vlez do boxu několik dní před snůškou, a jiné je zabydlí ihned po jejich nainstalování do nádrže.

Snášení vajíček, viditelné přes čiré plexisklo. Čerstvě vykladená vajíčka jsou vlhká a průhledná, a trvá několik minut než uschnou a zbledají.

Některé samice často prolézají snůškovým boxem a nervózně prolézají nádrží. Podle vlastních zkušeností je vhodné takto neklidné samice 14 dní po svlékání zavřít do snůškového boxu, kde se uklidní. V mém chovu se nachází jedna samice, která odmítá ležet ve snůškovém boxu, ale okamžitě se uklidní, když jí ve snůškovém boxu uzavřu. O svojí snůšku řádně pečuje a mláďata bez problému "vysedí". Neklidným samicím můžeme dát na výběr několik typů boxů, které různě umístíme v nádrži. Budete muset experimentovat, pokud vlastníte nervózní a neklidnou samici. Ujistěte se, že je v nádrži dostatečná vlhkost, aby při snůšce nehrozilo vajíčkům vyschnutí. Podle mých zkušeností, probíhá kladení většinou brzo ráno, před svítáním, ačkoliv může proběhnout v kteroukoliv dobu. Kladení trvá obvykle několik hodin, následně samice vajíčka srovná a omotá pevně svým tělem, s hlavou na vrchu (viz. foto v kapitole 14, Mateřská inkubace). Dále už záleží na chovateli, jestli upřednostní mateřskou nebo umělou inkubaci vajec. Některé samice se chovají ke své snůšce nešetrně a je nutné vajíčka odebrat a inkubovat uměle. Obě tyto metody vám podrobně popíši v další kapitole.

Kapitola 14. Inkubace

Není pochyb o tom; že inkubace vajec chondropythonů je obtížnější než inkubace vajec většiny ostatních kraitů. Nicméně, za posledních několik let bylo vypracováno několik úspěšných technik inkubace! Mnoho nových chovatelů zažije poprvé úspěchy, dokonce s umělou inkubací, v minulosti považovanou ze velmi obtížnou. V této kapitole, budeme diskutovat o mateřské i umělé inkubaci, a objasním vám všechny detaily o úspěšném použití obou metod. Obě metody mají svá pro i proti, a záleží na chovateli, aby si vybral tu nejlepší metodu podle své situace.

Mateřská inkubace

Ve volné přírodě samice "sedí" na své snůšce až do doby vylíhnutí mlád'at, a toto mateřské chování si zachovávají i v zajetí. Je fascinující pozorovat samici pečující o svojí snůšku, a tento zážitek doporučuji všem chovatelům. Já nyní většinou používám umělou inkubaci, z důvodů o kterých se zmíním později. Velmi obdivuji mateřskou inkubaci, a to nejen kvůli vysoké úspěšnosti inkubace v mých začátcích. Umělou inkubaci zvládám dobře, protože jsem hodně sledoval mateřskou inkubaci. Mateřská inkubace je rozhodně nejlepší volba pro mnoho chovatelů, avšak není spolehlivá. Touto metodou jsem docílil u několika snůšek 100% líhivosti, ale také jsem zažil zklamání. Mateřská inkubace je snadná, pohodlná, s nízkými náklady na zařízení i energii. Pokud používáte nádrž, ve které můžete udržet stálou adekvátní vlhkost, můžete ponechat snůšku v péči samice přímo v její nádrži. Jediné podmínky potřebné pro úspěšnou mateřskou inkubaci kromě oplozených vajíček, snůškového boxu, a samice s dobrými mateřskými instinkty, je adekvátní vlhkost a vhodná teplota. Opakuji, "adekvátní" vlhkost, nikoliv vysoká. Tvrzení, že vajíčka chondropythonů vyžadují při inkubaci 100% vlhkost, a při mateřské inkubaci je nutné v nádrži nebo snůškovém boxu tuto vlhkost udržovat, je nepravdivé. Takové prostředí je zdraví škodlivé jak pro samici tak i pro vajíčka. Nadměrná vlhkost je nežádoucí při inkubaci, a mnoho nových chovatelů je překvapeno, že stačí mírná vlhkost pro úspěšnou mateřskou inkubaci. Je důležité se ujistit, že vnitřek snůškového boxu zůstává suchý, před i po vykladení vajec. Cílem je mírně vlhký box, který není ani příliš suchý ani příliš mokvý. Mlžení nádrže, umístění velké vodní nádoby a vlhký

substrát nám pomůže udržet v nádrži adekvátní vlhkost! Velmi účinné je zavěšení vlhké osušky na bidýlko pod zdroj tepla. Osušky mají velmi dobré odpařovací schopnosti, a perfektně zvlhčují vzduch. Pokud používáte tuto techniku, je nutné často měnit osušky kvůli plísní. Experimentováním bylo zjištěno, že inkubující samice dokáží regulovat teplotu. Pokud zajistíte v nádrži kde se nachází snůškový box teplotu 29-30°C, tak samice pomocí termoregulace zajistí optimální teplotu své snůšce. Všimněte si, že teplota uvnitř snůškové budky bude vyšší než v nádrži, zásluhou termoregulačního chování samice. Okolní teplota 29-30°C, umožní samici regulovat teplotu uvnitř snůšky a přitom vynaložit jen malé množství energie. Vlhkost a teplota okolí je velmi rozhodující, a pokud jsou poskytovány ve specifikovaném rozsahu, tak se samice již o vše postará. Já mírně snižuji okolní teplotu poslední týden inkubace, protože samice také na konci inkubace mírně snižují teplotu, a já chci aby samice zajistila takovou teplotu, jako vajíčka potřebují. Jednou, snůška vajec v péči samice přečkala třídní výpadek elektriky, kdy teplota v nádrži byla 20°C. Ze všech vajíček se vylíhla mláďata.

První věc, kterou je potřeba udělat při výběru mateřské inkubace je, zhodnotit celkovou březost a reprodukční historii samice, jestli je známa. Pokud byla ovulace netypická, je vždy vhodnější se přiklonit k umělé

inkubaci, protože netypická ovulace obvykle způsobuje nízké oplození.

Samice se špatnou plodností nebo se špatnými mateřskými instinkty nejsou příliš vhodné k mateřské inkubaci.

Jakmile jsou vajíčka snesena, zkuste prosvítit několik málo nechráněných vajec a určit plodnost a kvalitu. Pokud jsou ve snůšce nějaká neoplozená vajíčka, doporučuji umístit snůšku do inkubátoru.

Toto je správná mateřská péče o snůšku. Samice kompletně ovine snůšku, a to tak, že se i spodní vajíčka nedotýkají substrátu. Na snímku je samice typu Aru.

Dobrá matka srovná snůšku a drží takovým způsobem, že ovine kompletně celou snůšku, i spodní vajíčka, která se nedotýkají substrátu. Pokud je snůška příliš velká, je samici znemožněno efektivní ovnutí celé snůšky. (viz foto na předešlé a této stránce). Pokud samicím poskytneme optimální prostředí a podmínky, pak jediný faktor který určí úspěch inkubace je životaschopnost vajec.

Tato samice se pokouší "vysedět" svojí snůšku čítající 24 oplozených vajíček. Jedno vypadlo ze závitů, protože snůška je na samici příliš objemná. Toto vejce bylo přeneseno k umělé inkubaci.

Pokud jsou vajíčka oplozená a kvalitní, trvá inkubace 49 dní. Nicméně, "Achillova pata" mateřské inkubace, je přítomnost vlhkých "slimáků" - neoplozených vajíček, ve snůšce. Taková vajíčka rychle mokvají a během krátké doby může dojít ke zničení celé snůšky. Malá, nažloutlá neoplozená vajíčka většinou ztvrdnou a uschnou, a neznamenaají pro zdravé vajíčka hrozbu. Ale, mokří "slimáci" jsou vážnou hrozbou pro normální a oplozená vajíčka. Takoví "slimáci" jsou modravě, zeleně nebo purpurově zbarvení a silně zapáchají. Taková vajíčka se musíme snažit odstranit dříve, než je samice ovine. Nevím, zdali přítomnost jedovatých plynů vznikajících při hnilobném rozkladu mokřých "slimáků", spolu s vlhkostí přispěje k odumření kvalitních vajíček, ale vím, že pokud taková vajíčka nejsou ze snůšky odstraněna, dojde pravděpodobně ke zničení celé snůšky. Vajíčka jiných druhů hadů se mohou zdárně vyvíjet i když jsou v kontaktu se špatnými vajíčky, ale vajíčka chondropythonů jsou velmi citlivá a choulostivá, a nejsou schopny se v takových podmínkách zdárně vyvíjet.

Toto jsou tzv. slimáci, ale pouze tři jsou viditelně neoplozené. Větší vajíčko vzhledově dobré, bylo prosvíceno, a zjištěno, že je také neoplozené.

"high white" Aru samice, při líhnutí svých mláďat.
Foto Chris Rouille.

Většina samic si svojí snůšku vehementně brání a je nesnadné odstranit případná neoplozená vajíčka, a proto většina chovatelů při objevení neoplozených vajíček odebere celou snůšku a zdravá vajíčka inkubuje uměle. Někteří chovatelé tvrdí, že samici ze snůšky odstranily, poté odstranili neoplozená vajíčka a samici zpět vrátili na snůšku, ale já považuji tuto praxi za riskantní. Za prvé, ne všechna neoplozená vajíčka mohou být viditelně odlišitelná, což lze postupně při umělé inkubaci zjistit. Za druhé, není pravidlem, že se samice vrátí zpět na svou snůšku a obnoví své mateřské instinkty. Záleží vždy na rozhodnutí chovatele, k jaké metodě se přikloní. Při mateřské inkubaci pečlivě vizuálně prohlédnu snůšku, a denně kontroluji případný zápach ve snůškovém boxu. Pokud nastanou nějaké problémy, ihned samici ze snůšky odstraním, a pokračuji v umělé inkubaci. Celá snůška se může velmi rychle zkazit, a proto je nutné zasáhnout co nejdříve. V poslední době je často používaná umělá inkubace, která se velmi osvědčila a je úspěšná. To způsobilo, že mnoho dalších chovatelů upouští od mateřské inkubace, ale já si myslím, že pro některé chovatele to může být dobrá volba. Při mateřské inkubaci se nemusíte obávat o snůšku v případě výpadku elektrické energie. Mateřská inkubace je přirozený a rozhodně dobrý způsob inkubace. Mateřská inkubace trvá přibližně 49 dní, a je velmi vzrušující vidět vaši samici jak postupně uvolňuje své závitě těla, a sledovat jak se žlutá a kaštanová mláďata prořezávají z vajíček.

Umělá inkubace

Dlouho byla umělá inkubace velmi nesnadná a mnoho chovatelů se obávalo uměle inkubovat vajíčka chondropythonů.

Neúspěchy při použití umělé inkubace převažovaly nad úspěchy. Po mnoho let patřil Walsh a Besette z Ophiological Služeb (OS) k několika chovatelům, kteří měli shodné úspěchy, ale tyto techniky nebyly úspěšně zhodnoceny jinými chovateli.

Mnoho počátečních neúspěchů v inkubaci vajec, vedlo pochopitelně k závěru, že vejce chondropythonů je extrémně obtížné uměle inkubovat. V OS používali velké průhledné

sklenice s víčky (viz foto). Vlhkost zajišťoval štěrka na dně sklenice, který byl pokryt vrstvou suchého rašeliníku. Při mých prvních inkubacích jsem použil tuto metodu, ale po několika neúspěších jsem od ní upustil. Podlé mého názoru, tato metoda neumožňovala potřebnou výměnu vzduchu, a udržení ideální teploty a vlhkosti. Posléze, další chovatelé včetně Tracy Barker, Rob Worrell, Jayson Flemming, Rico Walder, úspěšně inkubovali vajíčka pomocí vlhkého vermikulitu a různých teplot, ale zpočátku se tyto zprávy setkávaly s určitým skeptismem. Touto technikou vyvrátily tvrzení, že vajíčka nesmí přijít do kontaktu s vlhkým substrátem. Vynikajících výsledků dosahovalo několik chovatelů, a proto jsem se rozhodl vyzkoušet vermikut. Přizpůsobil jsem si tuto metodu podle mého zařízení, znalostí a zkušeností, které jsem získal při úspěšné mateřské i umělé inkubaci. Hned u následujících dvou snůšek jsem pomocí vermikulitu docílil 100% lhnivosti. Ve stejnou dobu, Trooper Walsh vylepšil techniku používanou v zámoří. Označil ji jako metodu "bez substrátu", kdy jsou vejce umístěna v malé suché nádobě nebo na roštu nad vodou. Tato metoda se mi velmi osvědčila, a používám jí dodnes. Obě metody jsou podrobně popsány níže. Umělá inkubace má několik výhod nad mateřskou inkubací. Jedna z největších výhod, je rychlá regenerace samic, což má za následek delší reprodukční život samic. Další výhodou je zamezení kontaktu špatných vajec s dobrými vajíčky, a tím i šíření plísní. Také vajíčka můžeme snadno vizuálně kontrolovat a ošetřovat. Nevýhodou je potencionální hrozba výpadku elektrické energie nebo porucha na inkubátoru. Také umělá inkubace vyžaduje mnohem více péče ze strany chovatele. Umělá inkubace není doporučována těm, kteří nejsou zaměřený na detaily.

Do vermikulitu přidejte tolik vody, aby byl zahrabeme.

při zmáčknutí foremny, a přebytečnou vodu vytlačíme.

Vejsce umístíme na vermikulit a mírně

Vermikulit

Tento nerost s vynikajícími absorpčními vlastnostmi se již mnoho let používá na inkubaci vajec všech druhů hadů, ale teprve nedávno se začal používat na inkubaci vajec chondropythonů. Jako první vyzkoušel toto techniku Worrell, a byl následován dalšími chovateli. Původní využití vermikulitu je v zahradnictví. Existuje v několika různých zrnitostech, ale mnoho chovatelů upřednostňuje střední velikost. Příliš hrubý vermikulit je špatně tvarovatelný a jemný je příliš lepkavý a zamezuje přístupu vzduchu k vajíčkům. Vermikulit pojme velké množství vody. Před použitím vermikulit promícháme s čistou vodou, přidáme takové množství vody, dokud po zmáčknutí z vermikulitu nekape voda. Vermikulit musí být mírně vlhký, ale nesmí být nasycený vodou a těžký. Do čiré plastové nádoby s mnoha vyvrtanými otvory dám 5 cm vrstvu. Používám nádobu se zvednutým víčkem, pro větší cirkulaci vzduchu; Hickner používá další nádobu na přikrytí místo víčka. Vajíčka uložím na substrát, embryem vzhůru (viz, část o prosvěcování vajíček), a lehce je zahrabu, asi do jedné čtvrtiny. Vejce by měla zůstat pěkně oblá, ale nesmí být příliš napnutá. Vejce jsou pórovitá a v průběhu inkubace pohlcují vlhkost, ale pohltili-li příliš mnoho vlhkosti, hrozí protržení vaječného obalu. Když jsou vajíčka velmi napnutá, zvětšete větrání nebo vyměňte substrát za sušší. A naopak, pokud jsou vajíčka promáčknutá, zvlhčete vermikulit nebo ho vyměňte za vlhčí. Já vyměňuji vermikulit během inkubace každé tři týdny za nový, nebo kdykoliv, když je potřeba vlhčí nebo sušší. Použití vermikulitu vyžaduje sledování snůšky a přesný odhad ze strany chovatele, ale tuto metodu není obtížné zvládnout.

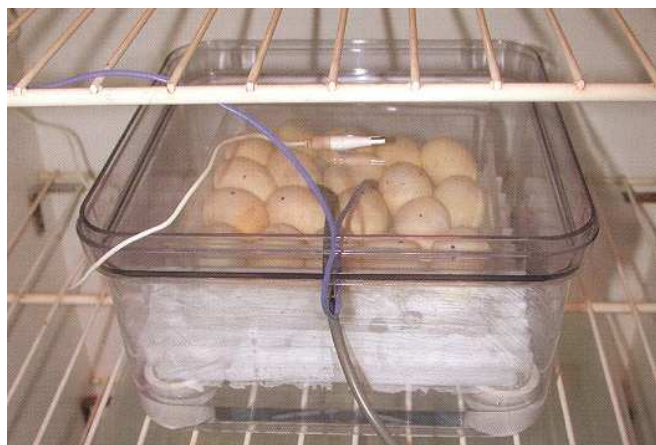
Ujistěte se, že spodní strana vajec není příliš suchá ani mokrá, protože příliš suchý vermikulit může „vytáhnout“ vodu ze spodní strany vajíček. Poznámka: Je zcela normální, že v posledních 12-15 dnech inkubace jsou vajíčka mírně propadlá. Upozornění: použití jemného vermikulitu může být fatální pro novorozená mláďata, která mohou být po vylíhnutí substrátem tak obalena, že hrozí jejich udušení. To je také další důvod, proč použít hrubější zrnitost. Použití vermikulitu je praktické, ale vyžaduje správnou směs vody a substrátu, a pravidelnou údržbu během inkubace. Pomocí této metody lze dosáhnout dobrých výsledků.

Metoda inkubace bez substrátu

Já používám tuto techniku, protože je snadná a nemusím hlídat správnou vlhkost substrátu. Tato metoda se hojně používá v Evropě, a Američtí chovatelé ji začali používat koncem 80.let. Tuto techniku nyní používá mnoho chovatelů v U.S., a Walsh ji popsal a publikoval na ChondroForum. Metoda je velmi jednoduchá: Do větší nádoby nalijeme zhruba 2-3 cm vody, nad vodou je rošt z PVC! Vajíčka jsou umístěna do malých nádob bez substrátu, a tyto nádoby s vajíčky jsou položeny na rošt do větší nádoby, která je přikryta víčkem. Ve víčku nejsou žádné ventilační otvory. Vše je umístěné v umělé líhni. Nádoby se mohou lehce zamlžit, ale vejce zůstávají suchá. Nikdy jsem neměl problémy s vodou kapající na vajíčka. Vlhkost v nádobě s vajíčky, může být regulována vlhkostí uvnitř inkubátoru. Výměna vzduchu je důležitá až v konečné fázi inkubace, a já úspěšně inkubuji snůšky pomocí této metody, aniž bych otevřel inkubátor i několik týdnů. V posledních 12-15 dnech před líhnutím se začínají vajíčka zbavovat vody, proto je důležité udržet vajíčka v suchu (viz. kapitola péče o vajíčka).

Metoda inkubace vajec bez substrátu v mém inkubátoru podle Walshe. Vajíčka jsou v plastové nádobě, která je umístěna na roštu ve větší nádobě a uzavřena víčkem.

Konzistence vlhkosti je vidět na přední stěně nádoby.
Čidlo termostatu je umístěno v sekci s vajíčky.

Materiál potřebný k bez-substrátové metodě. Vše upravené podle mých požadavků. Nahradil jsem dvě misky jednou větší nádobou, a vajíčka umístuji na mřížku, pro kompletní cirkulaci vzduchu. To mi umožní umístit kompletní snůšku do jedné nádoby.

Inkubátor

Inkubátor je jednoduše vyhřívaná a zvlhčovaná nádrž. Je k dispozici mnoho typů profesionálně vyráběných inkubátorů v různé cenové kategorii. Velmi drahý inkubátor Forma Scientific® Inkubátors, a používaný v OS, vypadá velmi dobře a je kvalitní, ale není třeba utrácet tisíce dolarů za umělou líheň. Viděl jsem rychlou zkázu celé snůšky v profesionálním inkubátoru Styrofoam Hovabator®. Mnoho chovatelů se ptá, jaký inkubátor je nejvhodnější. Inkubátor by měl být přesný, a zajistit co nejmenší kolísání teploty. Při inkubaci vajíček chondropythonů by teplota neměla kolísat o více než 3-5 desetiny stupně Celsia. Pro úspěšnou inkubaci musí být teplota stabilní, a kolísání o více než půl stupně je příliš velké. Také si můžete udělat vlastní inkubátor. Plánek na výrobu inkubátoru je například zveřejněn v knize *Reprodukční chov hroznýšovitých od Ross a Marzec*. Nebo v časopise *Reptiles magazine* byl zveřejněn článek na výrobu inkubátoru ze staré lednice. Někteří chovatelé použili na výrobu kempinkovou přepravní chladnici. Já používám dva inkubátory. Jeden jsem si vyrobil z melaminu. Oba jsou vybaveny běžným zařízením, ale nikdy není kolísání větší než dvě desetiny stupně celsia. Několik společností nabízí inkubátory za rozumné ceny, a většina z nich jsou použitelné na inkubaci vajíček chondropythonů. Ať inkubátor zakoupený nebo vyrobený, musí být dobře tepelně izolovaný. Je důležité použít kvalitní termostat, který pomůže udržet konstantní teplotu. Ve skutečnosti, váš termostat udrží takový rozsah teploty, jaký bude schopen inkubátor udržet. Nepoužívejte mechanický termostat, který dovolí příliš velké kolísání teploty, často až 3-5 stupně C.

Vlhkost v inkubátoru zajišťují nádoby s vodou. U obou metod (vermikulit i bez-substrátu), jsou vajíčka držena ve vlhké nádobě. Vlhkost v inkubátoru napomáhá udržovat vlhkost uvnitř nádob s vejci. Celoskleněné dveře u inkubátoru jsou velice vhodné, protože umožňují vizuální kontrolu aniž by jste museli otevřít inkubátor, což způsobuje teplotní a vlhkostní ztráty. *Neexistuje žádný inkubátor, který vám zajistí úspěchy*, a většina inkubátorů bude fungovat tak, jak je sami seřídíte. Je důležité umístit inkubátor v konstantní teplotě, která musí být mírně nižší než je v samotném inkubátoru. Tím zajistíme i konstantní teplotu uvnitř líhně. Všechny teploměry v inkubátoru je vhodné zkalibrovat. Já používám velmi přesný laboratorní rtuťový teploměr. Kalibruji všechna má další zařízení. Pro kontrolu teploty u vajíček používám termoelektrický teploměr jehož čidlo je umístěno přímo mezi vajíčky.

Mé líhně jsou staré CageMaster zařízení; menší nalevo je typ, který jsem si vyrobil sám. Vlhkost je zajištěna nádobami s vodou na prázdných policích. Pružná lampa je namontována na stopu pro kontrolu. Termočlánek a čidlo vložené do nádoby s vejci je vidět na snímku.

Péče o vajíčka

Pokud se přikloníme k umělé inkubaci, musíme nejprve samici vajíčka odebrat. Tento úkol je nejvhodnější provádět ve dvou lidech, ale já toto provádím vždy sám. Jakmile samice vyklade všechna vajíčka a ovine se kolem nich, je nejvhodnější čas zasáhnout. Odstraníme snůškový box z nádrže a otevřeme víko. Některé samice jsou klidné, ale jiné odhodlaně brání svojí snůšku. Je nutné rychle samici uchopit za hlavou, a opatrně ji odmotat ze snůšky. Samici umístíme do připravené nádoby s vlhkým substrátem a s napáječkou. Zdravá a oplozená vajíčka jsou sněhově bílá a napnutá, nikoliv malá, nažloutlá nebo promáčklá. Některé snůšky obsahují vejce která jsou velmi hladká, zatímco jiné obsahují vajíčka, jejichž povrch připomíná povrch "měsíce", a jsou mírně hrbolatá. Ale to je normální a není důvod k obavám.

Teploměry používané autorem zahrnují, ověřený rtuťový laboratorní teploměr (nahore), a zleva doprava: Taylor nástěnný teploměr, Atkins termoelektrický teploměr s čidlem, Raytek bezkontaktní infračervený teploměr, a Taylor vnitřní-venkovní teploměr s pamětí. Speciální laboratoř s teploměry jsem dostal od přítele, kterému jsem úspěšně inkuboval jeho první snůšku.

Inkubátor, nádoby na vajíčka a ocejchované zařízení musíte mít připravené několik dní před očekávanou snůškou. Před umístění vajíček do inkubátoru oddělím každé vejce, prosvítím a označím umístění zárodku. Takto označené místo otočím směrem nahoru. Oddělování vajíček není obtížné, ale je potřeba vajíčka pomalu a velmi opatrně oddělit, ale ne odtrhnout. Některá vajíčka se oddělí snadno, a jiná vyžadují více trpělivosti. Na každém vajíčku v místě vzájemného slepení vznikne malá skvrnka, ale to je normální a není důvod ke znepokojení. Vajíčka odděluji pro snadnější odstranění případných zkažených vajíček. Pokud dojde k porušení skořápky při oddělování nebo i později, můžeme použít na slepení roztavený parafín, dostupný v obchodech s potravinami. Prosvěcování vajíček je proces, který nemá žádný vliv na úspěšnou inkubaci, ale mám pocit, že je důležitý z několika důvodů. Má kandela má ohebnou hřídel se světlem na konci. Pomocí kandelu zjistím, zdali je vajíčko oplozené (podle žilek a umístění zárodku). Zárodek se objeví jako malá tečka, ze které vycházejí žilky. Je dokázáno, že pro normální vývoj vejce musí být vajíčko otočeno zárodkem nahoru. Při prosvěcování označím na vajíčku umístění embrya a podle toho je uložím do líhně. Jakákoliv podezřelá vajíčka umístím do samostatných misek, a tím vyloučím riziko případného zkažení ostatních vajíček. Viděl jsem odumřelé vajíčko, které vypadalo normálně. Proto vajíčka prosvěcují a snažím se takováto vajíčka ihned odstranit. Zdravá vajíčka mají silné žilky. Malé nebo slabé žilky mohou signalizovat oslabenou snůšku, ale i z těchto vajíček se při vhodných podmínkách vylíhnou mláďata. Používáním kandelu odstraním téměř všechny domněnky a dohady jestli vajíčko přežije nebo odumře.

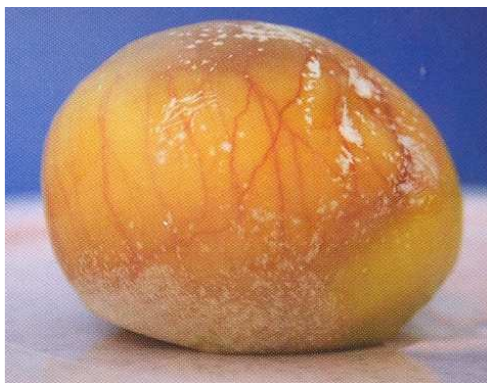

Toto je normální proces, kdy se v poslední fázi inkubace vajíčka zbavují vody, a jsou mírně propadlá.

Zatím jsem se nezmínil o inkubační teplotě. Je mnoho názorů na správnou teplotu, a někteří chovatelé používají stejnou teplotu během celé inkubační doby, zatímco jiní napodobují chování inkubujících samic. Já patřím do té druhé skupiny, protože "matka ví, co je nejlepší". Nicméně, úspěchů lze docílit oběma způsoby, a používání stálé teploty může být používáno při inkubování několika různých snůšek najednou. Já jsem zjistil, že snůšky potřebují nižší teplotu během prvního týdne inkubace. Úspěšné stálé inkubační teploty používané mnohými chovateli jsou mezi 86° F (30°C) a 89° F (31.5°C). To ukazuje na to, že mnoho chovatelů nekalibruje své teploměry, a ani není známo, zdali se jedná o teploty vajíček nebo teploty vzduchu v líhni. Já se držím teplotního režimu ustanoveného v OS, a který je založený na pečlivém sledování termoregulačního chování samic. Vejce inkubuji první týden při teplotě 86-87° F (30-30.5°C), pak pomalu zvyšuji na 89° F (31.5°C) po dobu pěti týdnů, a poslední týden inkubace udržuji teplotu 86° F (30°C). Při těchto teplotách se budou mláďata líhnout asi za 50 dnů. V uzavřené inkubaci, je dokázáno, že embrya uhynou, pokud poslední týden inkubace nezajistíme pokles teploty, ale toto neplatí při inkubaci kde vajíčka nejsou uzavřená. Je důležité připomenout, že specifikované teploty jsou teploty vajíček, nikoliv teploty vzduchu v inkubátoru. Vejce začnou vyvíjet teplo v určitém stupni inkubace, a tudíž nebude teplota stejná jako teplota vzduchu, zvláště pokud snůšku ponecháme na hromadě. Je zcela normální že vajíčka jsou v posledních dnech inkubace propadlá.

Další má péče o vajíčka spočívá v nastřížení všech vajíček, která nejsou do 49. dne inkubace proříznutá. Při mateřské inkubaci téměř ve všech případech dochází k proříznutí vajíček 49. den inkubace. Jakmile zpozorují první proříznuté vajíčko, odstraní samici ze snůšky, a zbylá neproříznutá vajíčka nastříhují, tak jak popisují v další části. Samice obvykle v této fázi uvolní závitý těla, takže je snadné zpozorovat proříznutá vajíčka nebo dokonce hlavičky novorozenců krajiček. Inkubující samice začínám pozorně sledovat od 48. dne inkubace. Uměle inkubovaná vajíčka, která nejsou do 49. dne inkubace proříznutá, já vždy ručně nastříhují. Není pochyb o tom, že toto dělám pro záchranu mlád'at, která jsou plně vyvinutá, ale neschopná proříznout vaječný obal. V několika případech jsem viděl na povrchu vajíčka rýhy, kdy se mládě snažilo proříznout, ale bohužel marně. Když jsem 50. den umělé inkubace zpozoroval na vajíčkách pokus mlád'at o proříznutí, a než jsem vajíčka nastříhnul, byla již mlád'ata mrtvá. Jednalo se o plně vyvinutá mlád'ata. Z tohoto důvodu neproříznutá vajíčka nastříhují 49. den inkubace. Jakákoliv vajíčka, která se neproříznou do 24 hodin od proříznutí prvního vejce, by měla být nastřížena.

Je důležité provádět proces nastřížení přesně. Já používám chirurgické nůžky na nastřížení vaječného obalu. Je důležité se vyvarovat nastřížení některé z hlavních žilek. Živá mlád'ata mírně reagují na dotek. Nastřížená vajíčka umístím do nádoby, jak popisují v další kapitole.

Toto vajíčko je oplozené, ale skořápka obsahuje malé množství vápníků. Zde můžeme vidět síť žilek, které lze spatřit u normálního vajíčka při prosvěcení. Toto vajíčko ale bohužel nebylo schopno dalšího vývinu. Foto Marcial Mendez.

Manuální Nastřížení Vajíček

Používám desinfikované nůžky s ostrým hrotem, a opatrně propíchnu vaječný obal. Je normální, že z vajíčka vyteče tekutina a krev.

Nastřížení malého řezů o velikosti asi 1,5 cm. Pozor na přerušeni některých hlavních žilek pod skořápkou.

Vystřížení skořápky do tvaru V, kdy základna vystříženého trojúhelníku měří asi 0,5 cm. Uvnitř vejce je vidět žluté mládě.

Kapitola 15. Péče o novorozená mlád'ata

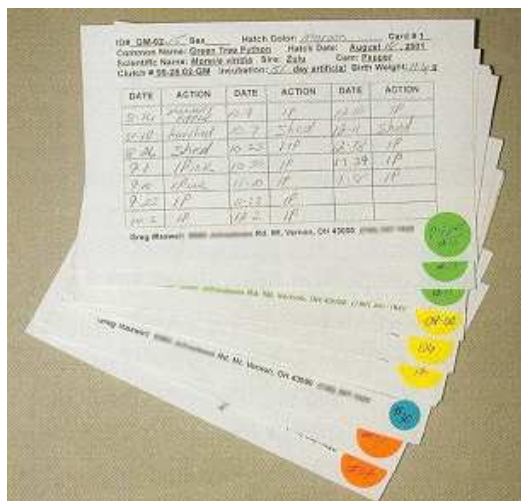
Gratuluji! Pokud jste úspěšně zvládli teplotní cykly, rozmnožení, ovulaci a vykladení oplozené snůšky a její úspěšné inkubování. Nyní přichází nenáročnější úkol z celého procesu rozmnožování a odchovu, a tím je péče o novorozená mlád'ata a krmení. Předem upozorňuji, péče o novorozená mlád'ata není pro netrpělivé osoby. Do péče lze zahrnout i případný prodej mlád'at. K prodeji by jste měli nabízet pouze mlád'ata, která samostatně přijímají potravu. Nabídnou mlád'at k prodeji můžete osobně nebo přes zprostředkovatele. Je ale velký rozdíl mezi nákupem od zprostředkovatele nebo od skutečného chovatele. Péče o novorozená mlád'ata začíná již při proříznutí vajíček. Nastřižená nebo proříznutá vajíčka umístím do plastových nádob s víčkem, s vlhkými papírovými ručníky na dně, a teplotě 29°C. Mlád'ata většinou opustí vaječný obal během jednoho dne a nejčastěji v noci. Jakmile mládě opustí vajíčko, ihned ho z nádoby odstraním. Většina mlád'at již má strávený žloutkový vaček. Některá mlád'ata mají na těle uschlou pupeční šňůru, ale v žádném případě se ji nesnažte odstříhnout, protože během 24-48 hodin sama odpadne. Pokud potřebujete odstříhnout pupeční šňůru která mládě spojuje se žloutkovým váčkem nebo vajíčkem, použijte na podvázání kousek dentální nitě, aby jste zabránili krvácení. Průměrná váha mlád'at je 10-12 gramů. Mlád'ata která neopustí vaječný obal během 24-48 hodin po proříznutí, mohou být deformovaná nebo mít nějaký jiný problém, a můžete se pokusit je z vajíčka vyprostit. Pokud jsou ale v pořádku, ponechte je uvnitř. Jakákoliv deformovaná mlád'ata zmrazuji. Mlád'ata po vylíhnutí přenesu pomocí malého háčku do připravených plastových nádob. Na dně je novinový papír nebo bílé papírové utěrky, malá miska s vodou, a malá plastová bidýlka. Teplota je udržována mezi 28-30°C. Veškeré informace o snůšce zaznamenávám do datových karet, jako je datum snůšky a líhnutí, původ, a očíslování mlád'at. Používám metodu "GM-02-25" k rozpoznání mlád'at. Toto znamená, že chovatelem je Greg Maxwell, líhnutí v roce 2002, a toto mládě se vylíhlo jako 25. v tomto roce. Pak dostává ještě každé mládě identifikační štítek s číslem na svoji chovnou nádobu, a barevnou nálepkou, podle které rozpoznám pokrevní příbuznost.

Misky s proříznutými vajíčky umístím do plastové nádoby s víčkem. Na dně jsou vlhké papírové ručníky. Mláďata postupně opouštějí vaječné obaly, a já se snažím je ihned odstraňovat do rozdělovat do samostatných nádob.

Většina mláďat po vylíhnutí okamžitě zaujme typickou pozici na bidélku, ale některá radši leží na dně nádoby. Některá mláďata mají "unavený" vzhled, a leží vyčerpaně na dně, ale i tato mláďata v několik dnech zaujmou typickou pozici na bidélku. Ujistěte se, že jsou mláďata držena ve vysoké vlhkosti, protože jsou velmi náchylná k dehydrataci. Během deseti až čtrnácti dnů po vylíhnutí se mláďata svlékají, a toto první svlékání je velmi rozhodující pro jejich dobrý start do života. Mláďata jsou velmi křehká, proto buďte velice opatrný při manipulaci!

Datovou kartu vystavuji každému zvířeti.
krabice
Tyto informace by měli zákazníci vyžadovat.
mláďata

Nevhodnější na chov mláďat jsou plastové
umístěné v regálu. Barevné nálepky označují
z různých snůšek

Proces krmení

Někteří chovatelé nabízejí potravu mláďatům hned po vylíhnutí, ale já čekám až na první svlékání. Obvykle mají žaludek plný žloutku po vylíhnutí, takže nepociťují hlad. Proto raději nabízím potravu po prvním svleku, kdy je větší šance na úspěch. Jakmile se mláďata svléknou, obvykle celá snůška během několika dnů, zahájím pokusy s krmením. Potravu nabízím pozdě odpoledně nebo v podvečer, v šeré místnosti. Předkládám teplá holátka myši rozmražené v teplé vodě. Holátka předkládám v pinzetě dlouhé 20 cm. Tím mohu hýbat potravou, aniž bych pohyboval rukou a rozptyloval tak mláďe.

Vždy se při nabízení potravy věnuji jednomu mláďeti. Mnoho mláďat je velmi ostražitých při vyrušení. Několik mláďat zaujme pach holátek a okamžitě je uchopí, obmotají a poté pozřou, ale některá vůbec nereagují. U takových mláďat se snažím holátkem mírně poklepávat po těle.

Některá mláďata reagují na tento rušivý podnět a holátko uchopí, ale mnozí se pouze zakousnou a hned pustí. Některá mláďata se při vyrušení dají na "útek", a nebo vůbec nereagují. Takováto mláďata bude velmi obtížné rozkrmit. Ostatní, která reagují kousnutím, brzy potravu přijmou.

Tato série snímků ukazuje první krmení tří mláďat. Poté co jsem dloubnul holátkem do těla mláďete. Je důležité předložit holátko tak, aby ho mláďe uchopilo za hlavu. Je nutné vytrvat a opakovaně se snažit o uchopení holátka mláďetem.

Okamžik kdy mláďe drží holátko, a chovatel uvolňuje pinzetu. Některá mláďata, jako toto drží holátko na dně nádoby. Polykání může začít.

Je důležité se snažit mláďat dostatečně vyprovokovat k útoku a uchopení kořisti. Mnoho začínajících chovatelů to vzdává příliš brzy. Často pomůže lehké poklepání holátkem na tělo, tlamu, krk a ocásek. Dříve či později mláďe uchopí holátko, které může nejdříve omotat tělem, a nebo ho rovnou začne polykat. Někdy může dráždění mláďete trvat 10-20 minut, a je zapotřebí více než tucet kousnutí, než je holátko pevně uchopeno.

Některá mláďata polykají kořist na dně nádoby, ale většina mláďat polyká potravu ve vzduch ze svých závitů těla.

Novorozené mláďe je schopné bez problémů spolknout jednodenní holátko.

Je vhodné si každý pokus o krmení zaznamenat u jednotlivých mláďat, a při dalším krmení se pokusit změnit postup, aby se u mláděte nehromadil stres, protože si většinou pamatuje co se stalo při předchozích pokusech o nakrmení. Pokrok lze definovat jako malý krok k úspěchu. Uchopení, držení, omotání, to vše znamená pokrok při krmení, dokonce i když pak potrava není přijmutá. Já se vždy snažím, aby každé zvíře přijalo potravu samostatně, a proto celý proces několikrát opakuji, tentokrát ale použiji holátka neparfémovaná pachem kuřat. K napachování používám jemné peří-chmíří kuřátek. Mražené kuřátko mám vždy připravené, a v době krmení si pouze odstříhnu trochu peříček. Kuřátko nikdy nerozmrazuji, jen si z něj vždy odstříhnu potřebné chmíří. Rozmrazení zvyšuje riziko výskytu Salmonely. Parfémování provádím tak, že čenich holátek obalím v jemném peří z kuřete. Většinou ihned dojde k uchopení takto napachovaných holátek. Pokud ne, zkusím neparfémovat holátka jinými pachy, například používám pach tarblíků a křečků. Jeden z těchto tří pachů téměř vždy zabere. Pamatujte si, že cílem parfémování je nabídnout mláděti to co chce. Další pachy používané s úspěchem jsou: ještěrky, žáby, kuřecí masový vývar, a tekutý pach Lizard Marken®, a dokonce i srst potkanů. Nikdy ale nezkrmuje žáby nebo ještěry, protože mohou přenášet různé nemoci a parazity. Pokud mládě přijme žabu, znamená to, že přijme i neparfémované holátko pachem žab. Podle mých informací, má většina nových chovatelů velké potíže s technikou krmení.

Umělé krmení

Krmení mláďat je velmi časově náročný, a často je zapotřebí dráždící metodu podstoupit 6 – 8krát při krmení u každého mláděte. Já považuji mládě za "odražené" až když několikrát přijme potravu, a to znamená, že jí musí přijmout více než 10krát. Obvykle je v každé snůšce jedno nebo dvě mláďata, které je velmi obtížné rozkrmit, a bude nutné přistoupit k umělému krmení. Umělé krmení by mělo vždy až poslední řešení. Nikdy nespěchám s násilným krmením mláďat, kteří mají normální hmotnost při líhnutí. Taková mláďata snadno vydrží 8-10 týdnů bez potravy, i když můžete přistoupit k umělému krmení dříve. K umělému krmení se přikláním až tehdy, když mládě odmítá veškeré techniky krmení, nebo se viditelně snižuje jeho hmotnost. Umělé krmení vyžaduje určité dovednosti. Není žádný pádný důvod k umělému nakrmení zdravého mláděte do 8 týdne stáří.

Umělé krmení je stresující jak pro mládě, tak i pro chovatele, ale to je způsob jak zachránit několik zarputilých mlád'at. Já používám malou tupou pinzetu. Holátka navlhčím a vložit do tlamy a mládě opatrně položím do nádoby a počkám jestli začne potravu polykat. Pokud mládě potravu nepozře, opakuji vše znova. Často stačí několik umělých krmení a mládě začne přijímat potravu samo. Podle mého názoru, násilné krmení celými holátkami je lepší než používat "pumpu" na holátka. Umělé krmení provádím jednou týdně, a určitě to není činnost, kterou provádím na konci stresujícího dne. Člověk musí být uvolněný a klidný. Nicméně, je dobrý pocit, když víte, že vaše mlád'ata mají plná břítška, a že jste nad nimi zvítězil! Podle vlastních výsledků mohou říct, že asi 60-80% mlád'at ze snůšky přijme samostatně potravu při prvním nebo druhém pokusu. Po nevydařeném pokusu, nechám mládě několik dní odpočívat, než se pokusím znova o další krmení. Nevyrušujte je každý den. Je daleko lepší sledovat někoho zkušené při násilném krmením, než získáte potřebné zkušenosti. Nakonec, stačí zhluboka dýchat, mít strpení, cit a věřit si.... že to zvládnete.

Výběr mlád'at

Na konci této sekce o rozmnožování se zmíním o výběru mlád'at. Někteří lidé a já se mezi ně počítám, mají schopnosti ve výběru mlád'at, které jsou v dospělosti nádherně zbarvený. Vůbec nepopírám, že jsem vybíravý. Nicméně, nejdůležitější při výběru potenciálu potomstva určují geny rodičů a dalších předků. Věnoval jsem velké úsilí při získávání mlád'at s nejlepšími vlastnostmi a s doložením původu. Při výběru je důležité počkat až po svlékání mláděte, protože první svlékání může odhalit překvapující proměnu mláděte. Kaštanová mlád'ata jsou většinou mnohem hezčí po prvním svleku. Při pohledu na svlečená mlád'ata už poznám, které budou odlišné. Několik faktorů může přispět k určení, že právě toto mládě bude mimořádný, například když nemá žádnou kresbu nebo jich má mnoho, má kontrastní kresbu nebo neobvyklé zbarvení

Mládě (GM-02-12), jménem "Darth Maul", podle jeho proužků na červené hlavě, jako ve Stars Wars, byl vybrán kvůli jeho neobvyklému zbarvení. Také to bylo jediné mládě ve snůšce, s oranžovými trojúhelníky.

nebo kresbu, pruhy . . . prostě cokoliv neobvyklého co mě hned zaujme! Jeden z mých nejlepších jedinců, "Calico Junior" (GM-99-09), byl jako mládě zbarven velmi tmavě až téměř do černa (viz.foto v kapitole 4). Bylo to nejúžasnější mládě jaké jsem kdy viděl. Pokud jsou všechna mláďata ve snůšce žlutá, a jedno je oranžové, tak si vyberu právě to oranžové. Někteří chovatelé si vybírají mláďata podle velikosti a příjmu potravy, což dává smysl, protože prioritou je rozvíjet vlastnosti, mezi které velikost a snadný příjem potravy rozhodně patří, ale já využívám selektivního chovu pouze pro udržení morfologických zvláštností.

Hodně štěstí!

Přeji vám mnoho úspěchů ve vašem životě s krajtou zelenou, a při rozmnožování této fascinující a obdivuhodné krajty. Některé jsem možná svými názory popudil. Je-li tomu tak, můj záměr to nebyl, chtěl jsem spíš argumentovat tím, čemu sám věřím, a co je důležité a poctivé. Chceme se dozvědět co nejvíce o této zelené krajtě, která nás tak inspiruje. Je samozřejmé, že nikdo nemá monopol na vědomosti nebo odborné znalosti o chondros, a každý může přispět nějakou novou techniku nebo získáním nových zkušeností. I když není třeba znovu objevovat Ameriku, čeká nás ještě mnoho práce. Důležité je také pobavit se, radovat se z vašich zvířat, a vždy si pamatovat... *Kvalita je nakažlivá!*

Dodatek A. Řešení častých problémů

Pokud se zabýváte chovem chondropythonů, tak se dříve nebo později setkáte s nějakým problémem. To je realita při chovu tohoto druhu. Jen krátce se zmíním o nejčastějších problémech. Je důležité najít vhodného veterináře, který se zabývá problematikou plazů, ještě dříve, než ho budete potřebovat. Ideální místo kde najít veterináře je na webu Association of Reptile and Amphibian Veterinarians (viz. dodatek B). Je mimo rozsah této knihy zde vypsát všechny nemoci a jejich léčení, ale zde poskytnuté základní informace vám pomohou při řešení těch nejčastějších potíží. Mnoho z nich je zcela zbytečných ve zdravém chovu, ale každý může udělat chybu. Poznámky níže se týkají chondropythonů narozených v zajetí.

Problémy se svlékáním

Chondropythoni jsou velmi citlivá a náchylná zvířata. Nejčastější potíže jsou se svlékáním v prostředí s nízkou vlhkostí.

Tyto potíže jsou snadno odstranitelné.

Malá zvířata umístíme do nádoby, a na dno dáme papírovou utěrku. V nádobě je teplá voda, ne víc než 0,5cm, aby se zvíře neutopilo. Nádobu uzavřeme víčkem a

umístíme na teplé místo (asi 29 stupňů C), a zaschlé svlečky by se mělo zvířat zbavit během 24-48 hodin. Větší zvířata umístíte do tří galonové nádoby, do které dáme mokrou látkovou osušku. Opět, se ujistěte že v nádobě není moc vody, aby se zvíře neutopilo. Teplotu v nádobě udržujeme asi na 29 stupňů C. Během 24-48 hodin se zvíře zbaví nesvlečené zaschlé kůže. Je vhodné hada ručníkem přikrýt, což ho stimuluje ke otírání a tím i k odstranění staré pokožky. Pokud je kůže zaschlá již delší dobu, je nutné mnohem delší namáčení a také to vyžaduje vaši pomoc při svlékání.

Musíme se ujistit se, že ve spodní části nádoby není mnoho vody, aby se neutopilo mládě.

Dospělá zvířata často musí být umístěna ve vlhké nádobě přes noc, aby se zaschlá pokožka odstranila.

Buďte velmi opatrní, když pomáháte svlékat novorozené mládě, protože je velmi křehké. Nepokoušejte se odstranit zaschlou kůži z očí, ta se odstraní při dalším svlékání. Problémům se svlékáním je snadnější předcházet, nežli je následně řešit!

Výchřez kloaky

Občas může dojít při vyprázdnění k výchřezu části střeva z kloaky. Potíž nastane v okamžiku, kdy nelze zpět zatáhnout část střeva a které začíná otékat, což může mít i smrtelné následky. Je rozhodující podchytit výchřez co nejdříve, než část střeva uschne a odumře a nebo velmi oteče. Výchřez je často objeven ráno, proto je ranní kontrola zvířat důležitá. Pokud objevíte výchřez, přeneste zvíře do plastové nádoby s malým množstvím vody a mokrou osuškou. Udělejte hustou pastu z moučkového nebo krystalové cukru a vody, a potřete jim oteklou vyhřezlou tkáň. Většina výchřezů se stáhne zpět během několika hodin, nebo přes noc. Pokud ne, je potřeba tkáň vložit zpět ručně. Návštěva veterináře je nejlepší volba, který pomocí tupé sondy vtlačí tkáň nazpět. Tkáň je potřeba zasunout mnohým dále, než si myslíte, protože vyhřezlá tkáň je naruby a nejkrajnější část je nejvzdálenější při zasouvání zpět do těla. V závislosti na vážnosti případu, mohou některá zvířata potřebovat jedním stehem dočasně zafixovat kloaku, pro ustálení vyhřezlé tkáně. Nepodávejte potravu po dobu několika týdnů, a poté předkládejte pouze malou kořist. Výchřez může vypadat děsivě, zejména pro ty, kteří to uvidí poprvé, ale většina případů je vyléčitelných. Je pravda, že jakýkoliv stres způsobí většinu vyskytujících se výchřezů, ale také dehydratace, obezita nebo překrmování. Zdůrazňuji, že se výchřez může objevit i u zkušených chovatelů, a u zvířat chovaných v ideálních podmínkách. Zvířata která trpí opakovaným výchřezem, mají pravděpodobně hlubší zdravotní problémy. Dospělá samice po vyléčeném výchřezu, může dále úspěšně snášet vajíčka, ale je potřebná dostatečně dlouhá doba regenerace.

Toto je rozhodující! Udržovat oteklou vyhřezlou tkáň stále vlhkou, než otok ustoupí. Na zvlhčení tkáně používám cukrovou vodu. Foto Tim Graichen.

Otok hlavy

Ve skutečnosti to není problém, ale může vylekat mnoho nezkušených chovatelů. Někteří jedinci mají oteklý čenich a hlavu během období svlékání, a po svlečení otok zmizí.

Odmítání potravy

Jsou čtyři kategorie odmítání potravy u zdravých zvířat:

Zvířata v době svlékání, samci v období rozmnožování, novorozená mláďata, a nevysvětlitelné odmítání potravy, které nelze zařadit do prvních kategorií. Odmítání potravy u novorozených mláďat jsem již popsal v předcházející kapitole. Nekupujte od neznámého chovatele mláďata, který minimálně 10krát nepřijala potravu. Zakalená zvířata v době svlékání, začnou přijímat potravu hned po svlečení. Sezónní půst se týká dospělých samců, a může trvat několik měsíců, bez jakýchkoliv zdravotních problémů. Samec přijme potravu až když je na to připraven, proto by měl před půstem získat dostatečné tukové zásoby. Odmítání potravy u samců v době páření je zcela instinktivní, a není důvod ke znepokojení. Samci mohou přestat žrát také kdykoliv v průběhu roku, ale většinou odmítají potravu ve stejnou dobu každý rok. Pokud zdravá zvířata odmítají potravu z jiných než uvedených důvodů, neznamená to vždy problém. Chondropythoni jsou citlivá zvířata, a k odmítání potravy může dojít i při přestěhování do jiné nádrže. Nově získaná zvířata nechejte několik dnů v klidu, a teprve potom zkuste nabídnout potravu. Změna podmínek nebo techniky krmení, změna nádrže nebo její vybavení. . . to vše může způsobit dočasné odmítání potravy. Pokud je had zdravý, není důvod k obavám, i když začínající chovatelé to může znepokojit, ale to je součástí chovu chondropythonů. Zjistil jsem, že had odmítající potravu většinou přijme živá odstavená mláďata potkanů nebo myší, ale jak jsem již varoval, buďte velmi opatrní při nabízení živé potravy. Ve většině případů musíte být pouze trpěliví.

Zácpa a Letargie

Myslím si že tyto dva problémy spolu souvisejí, proto je uvádím společně. Proč mnozí z nás někdy přemístí zvíře do nové prázdné nádrže aby donutil zvíře k vyprázdnění přes noc?

Environmentální (způsobená prostředím) stimulace je důležitá součást úspěšného chovu, a cokoliv můžete udělat pro zvýšení aktivity zvířat je dobré. Nepravidelné rosení, malé teplotní změny, výměna substrátu, manipulace se zvířaty, a změna nádrže může zvířata stimulovat k větší aktivitě a pohybu. Mnoho chovatelů si myslí, že jejich zvířata mají zácpu v čase, kdy stárnou a zpomaluje se jejich metabolismus. Zvyk, nechat ocas volně viset dolů z bidýlka nemusí signalizovat zácpu. Pokud si vážně myslíte, že vaše zvíře trpí zácpou, je třeba zakročit. Osvědčená metoda je umístění hada do teplé vody s kombinací jemného masírování zadní části těla. V případě vážnějšího problému navštivte veterináře. Někdy zabere když necháte hada plazit po nové, krásně bílé pohovce vaší matky :-).

Agresivita

Některá zvířata jsou nervózní, a musíme to respektovat. Nicméně většina jednoletých a dospělých zvířat jsou mírná, a dá se s nimi snadno manipulovat. Některá nervózní zvířata budou více v klidu ve větší nádrži. Malé nádrže mohou zvířata stresovat a mohou být vznětlivá. Pamatujte, že většinou samice v době březosti mohou projít změnou povahy, ale většinou se opět zklidní. Mladáta jsou většinou kousavá. Většina zvířat se uklidní ve stáří 12-18 měsíců. Některá zvířata zůstávají i nadále kousavá, ale to musíme respektovat, a nesnažit se je "ochočit". Povahové rysy zvířat jsou velmi důležité při nákupu, proto je nejvhodnější nákup jednoletých nebo mladých zvířat. Pokud je vaše zvíře agresivní z určitých důvodů, je vhodné zakrýt přední stěnu terária do doby, než se uklidní.

Respirační infekce

RI je poměrně časté onemocnění u chondropythonů, a hlavní příčinou je oslabení imunitního systému v důsledku stresu nebo parazitů. Příznaky zahrnují ztížené a slyšitelné dýchání, v pokročilém stádiu zahlenění dutiny tlamní a nozder. K léčbě se používá antibiotikum, určené podle citlivosti. Já používám kombinaci antibiotik Amakacin a Fortaz, spolu s podkožními

injekcemi ringerova roztoku, na ochranu ledvin. Amakacin je nešetrný k ledvinovému systému (viz. Dodatek C). Vše je vhodné konzultovat s veterinářem, který určí režim léčby. Při mírných případech RI stačí zvýšení teploty na 32 stupňů C. Pokud se stav nezlepší během příštích 48 hodin, vyhledejte veterináře. Mimochodem, teplotní cykly u zdravých zvířat nemohou zapříčinit vznik RI, i když někteří tvrdí opak.

Roztoči

Roztoči pocházejí z dalších plazů a nikoliv ze substrátu nebo větví. S vhodnými opatřeními se nemusíte s roztoči ve vašem chovu vůbec setkat, já jsem ve své chovu neměl roztoče řadu let. Je známo, že roztoči se vyskytují na každé teraristické burze nebo v obchodech se zvířaty. Pokud objevíte roztoče ve vašem chovu, je tu jediné řešení: Provent-AMITE®, z Pro Products v Mahopac, NY (viz. Dodatek B). Na tomto řešení si trvám, i když mnoho chovatelů doporučuje střídavé používání různých prostředků na hubení roztočů, místo používání jednoho, k tomuto účelu testovaného a licencovaného. Provent-AMITE®, je velmi účinný, zcela bezpečný, a má reziduální účinky. Roztoči jsou v chovu velmi nepříjemní, a mohou přenášet smrtelné choroby!

Ledvinové potíže

Ledvinové potíže se většinou vyskytují u novorozených mláďatech v důsledku nemoci nebo vystavení toxinům. Příčinou může být i extrémní dehydratace nebo příliš suché prostředí. Imunitní systém novorozenat je křehký, a ledvinový systém je často první oblast, kde se projeví nějaký problém. Příznaky zahrnují, zadržování moči a vyschlá a svrásčitá kůže, která ale nesouvisí s uschlou nesvlečenou kůží. V extrémní případech může mládě vypadat jako balónek naplněný vodou, zvláště zadní polovina těla. Pokud zjistíte a odstraníte skutečnou příčinu, lze taková zvířata vyléčit. Dobře je hydratujte, několikrát denně roste nádrž, a podávejte kořist malé velikosti! Mimochodem, od té doby co podávám hadům pouze filtrovanou vodu, jsem se s tímto problémem neseťkal.

Kožní problémy

Nejčastější kožní problém je odřenina, většinou na hlavě a nosu, způsobená o nádrž nebo zařízení. Ujistěte se, že v teráriu není žádné hrubé místo, o které se had může odřít. Mnohem aktivnější mlád'ata mají větší sklon k odřeninám než dospělá zvířata. Další poranění může být zapříčiněno popálením o zdroj tepla. Proto doporučuji použití topných panelů, které vyloučí možnost popálení. Při nehygienických podmínkách, nadměrné vlhkosti nebo nepřiměřené ventilace, se mohou vyskytnout u zvířat na kůži různé mykózy. Pokud odstraníte příčiny, kůže se po dvou až třech svlecích opět vrátí do normálu, ale doporučuji návštěvu veterináře.

Smyčka na páteři

Ačkoliv toto není běžný zdravotní problém, často mezi chovateli způsobuje obavy, hlavně ohledně reprodukčního chování. Podle mých zkušeností, pokud smyčka nezpůsobí další problémy, např.: nervové poškození nebo poškození trávicí soustavy, pak úspěšné páření a kladení není ovlivněno. Víím o jedné velké samici, která má poměrně velkou smyčku nad kloakou, a přesto snáší velké snůšky bez jakéhokoliv problému. Mimochodem, takovéto smyčky jsou téměř vždy zapříčiněny nevhodnou manipulací a pokusem o zjištění pohlaví u novorozených mlád'at. Smyčka se často objeví až u dospělejších zvířat, ale jde spíš o kosmetickou vadu. Nicméně, viděl jsem takto poškozeného samce Lemon Tree, který nebyl schopný pohybovat zadní třetinou těla, a při následujícím masivním výhřezu kloaky musel být utracen. Nikdy nekupujte osondovaná zvířata mladší jednoho roku.

Tento samec má mírnou smyčku na ocasu. Toto poškození je většinou způsobeno zjišťováním pohlaví u novorozených krait.

Chondropython ležící na dně

Někteří jedinci často odpočívají na dně terária. Je to normální chování a není důvod k obavám, pokud vše ostatní je v pořádku, a zvíře je normálně stočené, přijímá potravu a je v noci aktivní. Odchyčení jedinci z volné přírody jsou často nalezený na zemi. Většina chondropythonů se ale opět vrátí na bidýlko, hold, jsou to *Chondropythoni*.

Dodatek B. Zdroj

Níže uvedené internetové zdroje mohou být užitečný všem chovatelům chondropythonů.

Webové stránky patří osobám které jsem zmínil v této knize.

Jakýkoliv pokus udělat komplexní seznam osobních webových stránek týkající se chovu chondropythonů by byl velmi dlouhý, a mohl bych někoho nedopatřením vynechat. Seznam je poskytován pro vaši potřebu. Všechny webové adresy byly v době psaní této publikace v provozu ale podléhají změnám.

<i>Assoe. of Reptile and Amphibian Vets</i>	.	www.arav.com
Atkins Temptee	www.atkinstech.com
352-378-5555		
Habitat Systems	www.habitsys.com
888-909-5795		
Helix Controls	www.helixcontrols.com
760-726-4464		
Pro Products	www.pro-products.com
845 628-8960		
Advaneed Genetics Wizard.	.	www.geneticswizard.com
ChondroWeb .		www.chondroweb.com
The ChondroForums .		www.chondroforum.com
Fine Green Tree Pythons (Greg Maxwell)		www.chondroweb.com/fineGTPs
VPI		
(Dave and Lraey Barker)		www.vpi.com

Freek Nuyt (European breeder)	www.fnreptiles.com
Arboreals Plus (Mark 1\vig)	www.arborealsplus.com
Arboreal Adventures . (Buddy Goetzger)	www.arborealadventures.com
All-Chondros . (Rob Worrell)	www.allchondros.com
Signal Herpetoeulture (Rieo Walder)	www.signalherp.com
OnA Limb (Jaek Sadovnik)	www.chondroweb.comlionalimb
Royal Reptiles (Janet Hiekner)	www.chondroweb.comlroyalreps
Damon Salceies (First albino GTP)	www.kingsnake.comlsalceies
Dr. Guido Westhoff (German site)	www.ophidia.de
Ophiological Serviees . (Eu gene Bessette)	www.ophioservices.com
Lair ofthe DFTW (Thomas Phillips)	www.chondroweb.comILair

Dodatek C. Běžný lékařský postup

Je mimo rozsah této knihy, určit příznaky a léčbu nemoci vašeho hada. Nicméně, zveřejněné informace můžete využít vy i váš veterinář, při dávkování léků u dvou nejčastěji vyskytovaných onemocnění: RI a parazitů. Tyto informace vám mohu poskytnout díky velkému úsilí Janeta Hicknera a Alexe Pastuszaka.

Infekce

Nejběžnější infekcí je zánět horních cest dýchacích – respirační infekce (RI). Léčba závisí na specifických výsledcích z kultivace, ale obvykle se na léčbu používá širokospektrální antibiotikum. Já používám kombinaci Amikacinu a Cerfazidimu, aplikovaného nitrosvalově. Amikacin: (50 mg/ml, 5mg/kg = .1cc/ 1000 gm). Toto je počáteční vysoká dávka. Další den doporučuji Fortaz: (280 mg/ml, 28 mg/kg = .1cc /1000 gm). Poté doporučuji dát zvířeti jeden den pauzu a pak aplikovat sérií injekcí každý třetí den obou léčiv jak Fortazu - doporučené dávky, tak Amikacinu (2.5 mg/kg = .05cc/ 1000 gm) dokud nepodáme celkem 10 injekcí.

POZNÁMKA: Amikacin je nešetrný k ledvinovému systému, a proto jeho každá aplikace musí být spojena s podkožní injekcí 5-10 cl ringerova roztoku, opakovaně aplikovaného do stejného místa. Po dobu léčení se nepředkládá potrava.

Baytril® je širokospektrální antibiotikum, užívané často při RI a jiných infekcích. Je nutné se vyvarovat kontaktu se zvířecí kůží, protože hrozí poškození a zjizvení kůže.

Dávkování: 5 - 10 mg/kg v denních dávkách po dobu 10 dnů.

Vnitřní parazité

Chondropython, obzvláště odchycený z volné přírody nebo dovezený z chovných farem může být napadený cizopasníky a parazity.

Tyto dva běžný preparáty jsou považovaný za bezpečný a účinný : Panacur® (Fenbendazole) použití: hlístice, strongyloides, roupy, měňavky, a další endoparazité.

Dávkování: 50-100mg/kg, podáváme per os, a opakujeme po 2 týdnech.

Flagyl® (Metronidazol) použití: měňavky a bičíkovce.

Dávkování: 50-75 mg/kg, podáváme per os, a opakujeme po dvou týdnech.

Doporučená literatura

Jedna z motivací, proč vznikla tato kniha, byla velká mezera v chovatelské literatuře. Existuje mnoho odborných časopisů, ale velká část obsahu je již zastaralá a většinou se jen opisuje to co už jednou bylo někde napsáno. Některé populární články o chondropythonech byly napsané, a vyšla evropská kniha „Emerald Tree Boas“. Také jsem zde zahrnul několik titulů, který mi pomohli, i když nepojednávají konkrétně o chondropythonech.

Barker, D. G & T. M. 1994. *Pythons of the World, Volume!, Australia*. The Herpetoculture Library.

Barker, D. G & T. M. 1995. *The Mechanics of Python Reproduction*. The Vivarium, 6 (5): 30

Bartlett, R. D. 1994. *Green Tree Pythons*. Reptiles, Vol. 2 (2): 66-69

Blake, H. 1992. *The Green Tree Python (Chondropython viridis)*. The Vivarium 3 (5): 19-22

Grace, M. S. & T. K. 2001. *Ontogenic Color Change in Green Tree Pythons*. Reptiles, Vol. 9 (9): 48-54

Guaspari, J. 1985 ! *know it when! see it*. AMACOM American Management Association

Kauffeld, C. 1969. *Snakes: The Keeper and the Kept*. Doubleday and Co., Inc. (Reprinted by Krieger Publishing Company)

Kivit, R. & Wiseman, S. 2000. *The Green Tree Python & Emerald Tree Boa*. - Kirschner & Seuffer Verlag, Germany

Mierop, L. H. S. van, Walsh, T. & Marcellini, D. L. 1982. *Reproduction of Chondropython viridis*. Zoological Consortium, Inc., 6th Annual Reptile Symposium on Captive Propagation and Husbandry: 265-274

Ross, R. A. & Marzec, G M. 1990. *The Reproductive Husbandry of Boas and Pythons*. The Institute for Herpetological Research

Switak, K. H. 1995. *The Emerald Serpents of New Guinea, parts 1&2* Reptiles, Vol. 2 (6): 76-99 and Vol. 3 (1): 64-75

Walsh, T. 1977. *Husbandry and Breeding of Chondropython viridis*. National Association for Sound Wildlife Programs, vol. 1 (2): 10-17 (This paper is published on the Fine Green Tree Pythons web site, by permission of the author.)

Walsh, T. 1979. *Further Notes on the Husbandry, Breeding, and Behavior of Chondropython viridis*. Zoological Consortium, Inc., 3rd Annual Reptile Symposium on Captive Propagation and Husbandry: 102111

Walsh, T. 1994. *Husbandry of Long - Term Captive Populations of Boid Snakes (Epicrates, Corallus, and Chondropython)*. Contributions to Herpetology, Vol. 11: 359-362

Walsh, T. 1997 *Life with Green Tree Pythons, parts 1 & 2*. Reptile & Amphibian Magazine, June, 1997 (#48): 14-24

Zulich, A. 1984. *Captive Breeding, Husbandry, and Neonatal Care of the Green Tree Python (Chondropython viridis), with emphasis on the maternal incubation of the eggs*. Zoological Consortium, Inc., 8th Annual Reptile Symposium on Captive Propagation and Husbandry: 114118

Zulich, A. 1990. *Green Tree Pythons*. Reptile & Amphibian Magazine, Sept./Oct 1990: 2-6

Nejdůležitější předpoklad pro mimořádné potomstvo: Výjimeční rodiče!

Obsah

Předmluva

Poděkování

Úvod

Část I. Představení krajty *Chondropython viridis*

Kapitola 1. Přirozené prostředí

Kapitola 2. První záznamy o krajtách v zajetí

Kapitola 3. Zeměpisné rozdíly, lokality a formy

Kapitola 4. Vytvořené barevné mutace a genetika

Kapitola 5. Mýty, pověra a výmysly

Část II. Chov v zajetí

Kapitola 6. Je *Chondropython* ten "pravý" had pro Vás?

Kapitola 7. Nákup kvalitních zvířat

Kapitola 8. Vhodné terárium

Kapitola 9. Zajištění vhodných v teráriu

Kapitola 10. Krmení, vyprazdňování a svlékání

Část III. Rozmnožování v zajetí

Kapitola 11. Náročnost rozmnožování v zajetí

Kapitola 12. Podmínky a provádění cyklů

Kapitola 13. Rozmnožování, ovulace a kladení vajec

Kapitola 14. Inkubace

Kapitola 15. Líhnutí a péče o mláďata

Dodatek A. Řešení častých problémů

Dodatek B. Zdroje a prostředky

Dodatek C. Dávkování léků

Doporučená literatura

IV.

PODĚKOVÁNÍ

Je mnoho lidí, kteří se podíleli na realizaci této knihy, a také mnoho lidí kteří měli na mě významný vliv. Do této druhé skupiny lidí patří i Trooper Walsh. Jemu chci poděkovat za jeho průkopnickou práci s chondropythony, za přátelství a cenné rady a pomoc v chovu. Dále, AI Zulichovi, který mě naučil krmit novorozené chondropythony; Philipu Blackovi pro jeho dlouholeté přátelství, a pomoc při rozvážení nejméně 1.5 tuny nádrží po celých východních Spojených státech, za pomoc s mým rozvojem jako spisovatele, a pro nesčetné způsoby, jakými mě inspiroval a povzbuzoval; Thomasi Phillipsovi za jeho přátelství, nadšení pro chondros, za to, že mě naučil vytvářet webové stránky, pomohl s korekturou textu a vytvořil mnoho cenných návrhů, a za jeho rozvážnost, klid a vedení ChondroForum jako administrátor; dále, Thomas Tucker, můj dlouholetý přítel a pastor, který mě vždy povzbuzoval a říkal abych využil dané dary od Boha, i třeba že nejsem věřící. Zvláštní díky patří Kim Hellerovi a Terri Edwardsovi, nejen za jejich přátelství a podporu, ale také za převzetí velké části mých administrativní povinností během mého volna na psaní. Díky patří Damon Sakeies, Steve Gordon, Marcial Mendez, John Holland, Chris Rouille, a Janet Hickner za některé snímky. Zvláštní díky patří Mark O'Shea za snímky lokalit a recenzi kapitoly o přirozeném prostředí.

Není zde dost místa abych mohl poděkovat všem přátelům, který mě do jisté míry inspirovali. Velké "poděkování" patří celé populaci krajty zelené. Také jsem vděčný svým rodičům, kteří mě podporovali v přírodovědecké činnosti, a dovolili umístění mé velké sbírky hadů v jejich domě. Nakonec chci vyjádřit mimořádnou vděčnost a lásku, kterou cítím ke Grace, mé manželce a mým dětem Gideon, Dan, a Melody. Bez jejich pomoci, podpory a toleranci, by tato kniha nikdy nevznikla a já bych nebyl tím, čím jsem dnes. Proto jim věnuji tuto knihu.

I.

PŘEDMLUVA

Když jsem poprvé potkal Grega Maxwella, věděl jsem, že na tom chlapíkovi je něco "zvláštního", a že bude hrát důležitou roli v chovu Chondropythonů, a i v přínosu do mého finančního rozpočtu...

Ne, ne, néééé. Nechte mě začít znovu...

Když mě Greg Maxwell požádal, abych napsal předmluvu pro jeho novou knihu, *The Complete Chondro*, proběhlo mi hlavou mnoho myšlenek, včetně vzpomínek na naše první setkání. Ve skutečnosti, bylo naše první setkání náhodné na Reptile Breeders Expo v roce 1993, který se konal v Orlandu, Florida. Greg i já jsme byli oba prodávající na výstavě. V té době jsem byl biolog v Smithsonian National Zoo, a především soukromý chovatel Chondropythonů. Greg reprezentovat svou společnost CageMaster, na výrobu terárií, a já jsem pracoval u stolu Ophiological Services (OS) s majitelem, Gene Bissettem. Mnoho let jsem pracoval v OS a studoval život stromové krajty zelené (tehdy známou jako Chondropython viridis). S Genem jsme vystavovali naše mláďata a jednoletého chondropythona. Také se musím škodolibě zmínit o tom, že Greg Maxwell byl na tomto Expo kousnutý Chondropythonem!

Osobně jsme se Já a Greg poprvé setkali o několik měsíců později na jiné výstavě plazů, kterou pořádal Richmond, Virginia. Greg byl nadšen mladými chondropythony, a při této příležitosti jsme měli víc času na seznámení. Rozhovor dopadl asi nějak takhle...

Greg Maxwell - "Tak tyhle musím mít!" JÁ- "Ukaž mi tvou peněženku, mladíku!!"

Greg měl u sebe velké množství peněz z velmi úspěšné výstavy CageMaster produktů.

JÁ- "Hmmm..... Mám pro vás nabídku ...?!?! ?...!! Jestliže koupíte 20 kusů mých Chondropythonů, dám vám jednoho ZADARMO...!! !!" A začal jsem vysvětlovat Gregovi rozdíl mezi chondropythonem narozeným v zajetí a odchyceným z volné přírody, které v té době byli jen tu a tam. Ukázal jsem Gregovi fotky hadů které jsem měl v nabídce, a také doklady o původu mých hadů, čtyři až pět generací nazpět. Vysvětlil jsem mu, proč velmi specializovaný a exotický chondropython, "zdomácněl" v zajetí.

II.

Diskutovali jsem o některých z mnoha specifických vlastností Chondropythonů. . . nádherné barvy mladých a dospělých zvířat. . . neuvěřitelný proces barvoměny a rozdíly mezi červenými a žlutými mlád'aty...

Gregovi oči byli otevřený dokořán, ačkoli jeho peněženka dosud ještě otevřená nebyla. Greg mi vyprávěl že má hodně zkušenosti s hroznější a krajtami, a jak úspěšně množil různé druhy užovek. Vysvětlil jsem mu, jak mohu být úspěšným chovatelem krajt, a přesto neúspěšným chovatelem chondropythonů. Stát se úspěšným chovatelem chondropythonů, pravidelně a po dlouhé období je rozmnožovat, vyžaduje mnoho znalostí, zkušeností a schopnosti naučit se nový (hadí) jazyk (chondropythonů), navíc s obrovským množstvím trpělivosti.. .a ne bezpodmínečně v tom pořadí. Zmiňuji se o trpělivosti a nadšení?! Ano, obojí je mnoho zapotřebí!! Řekl jsem mu proč, jsou chondropythoni lepší investice než zlato.... Na konci výstavy se Greg vrátil se dvěma z jeho přátel, Phil Black a Marc "Seig" Seymour. V pravé ruce držel srolovaný peníze, přesně částku, za kterou jsem nabízel obzvlášť nádherné červené mládě. "toho hada musím mít... musím... " Já jsem se jen usmíval. Věděl jsem, že byl můj. A později i jeho přátelé, Phil a Marc.

V dalším období deseti let, Greg dotovat můj rodinný příjem nákupem prakticky všech nejhezčí chondropythonů, které jsem odchoval, zahrnující i famózní "Computer Chondro". Ten se stal vrcholem jeho sbírky, která se nyní skládá již pouze z chondropythonů. Greg byl můj horlivý žák, a během druhého roku chovu měl spoustu zkušeností a vědomostí, a také své první odchovy. Ze studenta se stal učitel.

Dnes Greg Maxwell má jedny z nejlepších webových stránek na nettu, a dovolím si říct, že nejlepší kompletní webovou stránku o chondropythonech. Nadšení je také nakažlivé a Gregovu vášeň nyní sdílejí nový "Chondro-nadšenci". Mnoho z nich začalo jako jeho zákazníci, ze kterých se stali dobří přátelé.

Moc si vážím toho, že jsem jeden z prvních lidí, který četli knihu Grega Maxwella, **Complete Chondro**, a ještě víc si vážím toho, že mě požádal o napsání předmluvy. Tato populární kniha zaplní mezeru v literatuře v době, kdy „Chondromania“ roste v rekordní míře.

III.

Kniha *Complete Chondro* obsahuje jednotlivé kapitoly, od získání kvalitních zvířat, zařízení terária, chovu, rozmnožování až po odchov těchto nádherných kraitů. Chovatelů neustále přibývá. . . a to je dobře. Po přečtení této knihy budete těmito hady okouzleni, a pokud ještě nechováte chondropythony, tak po přečtení této knihy se určitě stanete majitelem těchto zelených . . . žlutých . . . modrých . . . bílých . . . kraitů.

Trooper Walsh

Dragon Tails